

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

**Analiza sytuacji na rynku pracy
w Województwie Warmińsko-Mazurskim
w 2012 roku**

**Monitoring realizacji Regionalnego Planu Działań
na rzecz Zatrudnienia za 2012 rok**

Spis treści

Wstęp	3
Definicje i objaśnienia.....	4
1. Makrootoczenie rynku pracy w województwie warmińsko- mazurskim w 2012 roku	8
1.1. Stan i ruch naturalny ludności	8
1.2. Szkolnictwo	10
1.3. Podmioty gospodarki narodowej	11
Największy procentowy wzrost liczby wpisanych podmiotów gospodarki narodowej w 2012 roku w stosunku do roku 2011 nastąpił w powiecie oleckim (o 4,2%), a najmniejszy w powiatach: działdowskim i goldapskim (o 0,8%).	12
1.4. Produkt Krajowy Brutto	13
1.5. Liczba oraz struktura pracujących	13
1.6. Bezrobocie i rynek pracy według Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)	14
1.7. Równość płci na rynku pracy	17
1.8. Wynagrodzenia	17
1.9. Zatrudnienie oraz wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw	19
2. Bezrobocie rejestrowane w województwie warmińsko-mazurskim	21
2.1. Poziom bezrobocia	21
2.2. Stopa bezrobocia.....	25
2.3. Zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy	28
2.4. Struktura regionalnego bezrobocia	31
2.5. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	36
2.6. Bezrobotni według ostatniego miejsca pracy.....	38
3. Oferty zatrudnienia i podjęcia pracy.....	39
3.1. Oferty pracy	39
3.2. Podjęcia pracy	40
4. Aktywne formy promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych, finansowane z Funduszu Pracy.....	43
4.1. Zatrudnienie bezrobotnych subsydiowane z Funduszu Pracy	44
4.2. Inne usługi i instrumenty rynku pracy, służące aktywizacji bezrobotnych	45
4.3. Efektywność zatrudnieniowa usług i instrumentów rynku pracy, służących aktywizacji bezrobotnych	46
5. Wykorzystanie środków Funduszu Pracy (FP)	48
5.1. Środki Funduszu Pracy w dyspozycji powiatowych urzędów pracy	48
5.2. Struktura wydatków z Funduszu Pracy w 2012 roku.....	51
6. Projekty lokalne opracowane i realizowane przez powiatowe urzędy pracy, finansowane z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w gestii Ministra Pracy i Polityki Społecznej.....	53
7. Działania w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)	58
7.1. Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) – stan realizacji na koniec 2012 roku.....	58
7.2. Projekt systemowy – Wsparcie doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy w WUP w Olsztynie w ramach Poddziałania 6.1.2. PO KL	62
7.3. Pomoc techniczna PO KL	62
8. Inne działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie.....	63
8.1. Pośrednictwo pracy	63
8.1.1. Pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES	63
8.1.2. Ponadpowiatowe pośrednictwo pracy	63
8.2. Realizacja zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych	64
8.3. Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia	64
8.4. Zatrudnianie cudzoziemców	65
8.5. Służba zastępcza	66
8.6. Prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych.....	66
8.7. Organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej (CiPKZ)	67
8.8. Współpraca zagraniczna Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie	69
8.8.1. Współpraca z Agencją ds. Zapewnienia Pracy Ludności Obwodu Kaliningradzkiego	69
8.8.2. Komisja ds. Pracy i Polityki Socjalnej Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów RP z Obwodem Kaliningradzkim FR.....	70
8.8.3. Współpraca z Wileńską Giełdą Pracy	71
8.8.4. Współpraca z Narodowym Funduszem Szkoleń Republiki Czeskiej	71
8.9. Współpraca Wojewódzkiego Urzędu Pracy z Powiatowymi Urzędami Pracy Województwa Warmińsko-Mazurskiego	72
8.10. Współdziałanie Wojewódzkiego Urzędu Pracy z Wojewódzką Radą Zatrudnienia	73
8.11. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	75
Wypłata świadczeń pracowniczych	76
Dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń.....	77
9. Sprawozdanie z monitoringu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 rok	79
9.1. Realizacja celów RPD 2012.....	79
9.2. Monitoring wskaźników RPD 2012.....	80
Podsumowanie	83
Spis wykresów.....	84
Spis map	85
Spis tabel.....	85

Wstęp

Przedstawiony materiał opisuje sytuację na regionalnym rynku pracy w 2012 roku. Publiczne służby zatrudnienia w minionym roku działały w obliczu niestabilnej sytuacji społeczno-gospodarczej. Sytuacja na regionalnym rynku pracy stopniowo pogarsza się, odzwierciedlając malejącą dynamikę wzrostu gospodarczego w Polsce. Co prawda miesiące letnie ubiegłego roku przyniosły sezonowy spadek stopy bezrobocia, ale był on płytszy i bardziej krótkotrwały niż w latach 2010-2011.

Priorytety polityki rynku pracy oraz działania, jakie Samorząd Województwa i samorządy powiatów oraz ich partnerzy realizowali w 2012 roku, dla zwiększenia poziomu zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich, zostały zdefiniowane w Regionalnym Planie Działań na 2012 rok. Podstawą do ich sformułowania były założenia Krajowego Programu Reform na rzecz Realizacji Strategii *Europa 2020*, założenia programowo-organizacyjne do przygotowania Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2012-2014 oraz regionalne dokumenty strategiczne.

Cele polityki zatrudnienia realizowane były w ramach trzech głównych priorytetów:

- 1. Wzrost aktywności zawodowej i edukacyjnej mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego;**
- 2. Efektywny rynek pracy;**
- 3. Doskonalenie aktywnej polityki rynku pracy.**

Działania, zaplanowane w ramach powyższych priorytetów, wpisywały się w priorytety krajowe. Zmierzały do stworzenia nowoczesnego rynku pracy, odpowiadającego na wyzwania, związane z przemianami demograficznymi oraz stanowiącego podstawowy i najbardziej efektywny element przeciwdziałania i walki z wykluczeniem społecznym.

Niniejsze opracowanie zawiera:

- ogólną charakterystykę makroekonomicznego otoczenia rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku;
- analizę zmian w obszarze bezrobocia w 2012 roku;
- opis działań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych, podejmowanych w 2012 roku;
- charakterystykę najważniejszych działań Wojewódzkiego Urzędu Pracy w 2012 roku;
- opis wyników monitoringu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim w 2012 roku.

W materiale wykorzystano dane Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Urzędu Statystycznego w Olsztynie, sprawozdawczość MPiPS-01 o rynku pracy, MPiPS-2 o przychodach i wydatkach z Funduszu Pracy, dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie oraz Powiatowych Urzędów Pracy Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Informacje i dane makroekonomiczne pochodzą z publikacji Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Ze względu na fakt, iż dane te są agregowane dla różnych okresów, w niniejszym opracowaniu przyjęto zasadę podawania danych jak najbardziej aktualnych, zgodnych z informacjami zawartymi w publikacjach GUS.

Definicje i objaśnienia

Wyjaśnienie podstawowych pojęć i zagadnień zostało przygotowane w oparciu o *Ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami) – zwana dalej *ustawą*, jak również *Słownik pojęć stosowanych w badaniach statystycznych statystyki publicznej*.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – Podstawę prawną badania stanowi *Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej* (Dz. U. z 1995 r. Nr 88, poz. 439 z późniejszymi zmianami). Prowadzone jest w cyklu kwartalnym, metodą obserwacji ciągłej (ruchomy tydzień badania). Zostają nim objęte osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych. Podstawę metodologii BAEL stanowią definicje ludności aktywnej zawodowo, a więc pracujących i bezrobotnych, zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy oraz EUROSTAT, dla zapewnienia porównywalności danych w skali międzynarodowej. Badanie ma na celu uzyskanie informacji o wielkości i strukturze zasobów roboczych, a jego wyniki stanowią komplementarne źródło danych, wobec informacji uzyskiwanych z rejestrów powiatowych urzędów pracy. Wyniki BAEL służą do analizy sytuacji na rynku pracy, przede wszystkim do:

- określenia bilansów siły roboczej, w oparciu o trzy podstawowe kategorie ludności: pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo;
- analizy struktury zatrudnienia według cech zawodowych i społeczno-demograficznych;
- oceny zmian natężenia bezrobocia w ujęciu przestrzennym;
- charakterystyki społeczno-demograficznej bezrobotnych.

Bezrobotny według BAEL – to osoba w wieku od 15 do 74 lat, która spełniła jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie była osobą pracującą;
- aktywnie poszukiwała pracy w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany);
- była gotowa podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Bezrobotny według ustawy – to osoba niezatrudniona i niewykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź, jeśli jest osobą niepełnosprawną, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia, co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nie ucząca się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub szkół wyższych w systemie niestacjonarnym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m. in.:

- ukończyła 18 lat;
- nie osiągnęła wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.17);
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobiera nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
- nie jest właścicielem lub posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- nie uzyskuje przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie;

- nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania.

Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych – osoba bezrobotna zarejestrowana nieposiadająca kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu, poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Od listopada 2005 r. także osoba z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

Bezrobotny długotrwale – osoba pozostająca w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

Bezrobotny do 25 roku życia – bezrobotny, który do dnia zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończył 25 roku życia.

Bezrobotny nowozarejestrowany – osoba, która w okresie sprawozdawczym została zarejestrowana w urzędzie pracy jako bezrobotna (w ciągu miesiąca, kwartału lub roku). Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyróżnić można następujące kategorie:

- rejestrujących się w urzędzie pracy jako bezrobotni po raz pierwszy i powracających do rejestracji po raz kolejny (w tym po pracach interwencyjnych, robotach publicznych lub po szkoleniu),
- osoby dotychczas nie pracujące i poprzednio pracujące,
- osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki,
- zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (zwolnienia grupowe).

Bezrobotny powyżej 50 roku życia – bezrobotny, który w dniu zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy ukończył co najmniej 50 rok życia.

Bezrobotny w szczególnej sytuacji na rynku pracy – zgodnie z art. 49 ustawy to bezrobotny należący do jednej z poniższych kategorii:

- bezrobotni do 25 roku życia,
- bezrobotni długotrwale,
- bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego,
- bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia,
- bezrobotni niepełnosprawni.

Fundusz Pracy – państwowy fundusz celowy, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy. Stanowi on główne źródło finansowania działań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych. Przychodami Funduszu Pracy są, zgodnie z art. 106 ustawy między innymi:

- obowiązkowe składki, do których zobowiązani są pracodawcy;
- dotacje z budżetu państwa;
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej na współfinansowanie projektów finansowanych z Funduszu Pracy.

Środki Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych są limitowane, a ich wysokość dla poszczególnych województw, ustalana jest corocznie na podstawie wzoru algorytmicznego. Ze środków Funduszu Pracy wypłaca się również zasiłki z tytułu bezrobocia. Środki na zasiłki nie wchodzi w limit przyznawany przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej na aktywizację bezrobotnych. Urzędy pracy otrzymują środki na ten cel odpowiednio do zgłaszanych potrzeb (wiąże się to ze zmienną liczbą bezrobotnych uprawnionych w danym miesiącu do pobierania zasiłku).

Koszt ponownego zatrudnienia – (tj. efektywność kosztową) – stanowi iloraz kwoty poniesionych wydatków w określonym roku na daną formę aktywizacji oraz liczby osób, które po zakończeniu udziału we wskazanym roku w danej formie aktywizacji uzyskały w okresie do 3 miesięcy zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podjęły działalność na własny rachunek.

Efektywność zatrudnieniowa – (tj. wskaźnik ponownego zatrudnienia) – wyrażony w procentach stosunek liczby osób, które po zakończeniu w danym roku udziału w określonej formie aktywizacji uzyskały w okresie do 3 miesięcy zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podjęły działalność na własny rachunek – do liczby osób, które w roku danym zakończyły udział w danej formie aktywizacji.

Kryteria dostępu – zgodnie z *Zasadami dokonywania wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* są obowiązkowe dla wszystkich projektodawców i podlegają weryfikacji podczas oceny formalnej i/lub oceny merytorycznej wniosku.

Kryteria strategiczne – zgodnie z *Zasadami dokonywania wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* obowiązują jedynie w odniesieniu do projektów konkursowych i dotyczą preferowania pewnych typów projektów, co w praktyce oznacza przyznanie spełniającym je wnioskowi premii punktowej (w wysokości maksymalnie 40 punktów) w trakcie oceny merytorycznej, przy czym premia punktowa za spełnianie kryteriów strategicznych jest doliczana do końcowej oceny projektu tylko w sytuacji, gdy wniosek uzyskał co najmniej 60 punktów, a także przynajmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej).

Ludność faktycznie zamieszkała – kategoria ta obejmuje: stałych mieszkańców, z wyjątkiem osób przebywających poza miejscem zamieszkania przez okres powyżej 3 miesięcy w kraju oraz wszystkie osoby przebywające za granicą (bez względu na czas ich nieobecności), a także osoby przebywające czasowo przez okres powyżej 3 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju.

Miejsca aktywizacji zawodowej – staże, prace społecznie użyteczne oraz przygotowanie zawodowe dorosłych.

Oferta pracy – oznacza wolne od wymagań naruszających zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, w rozumieniu przepisów prawa pracy, zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w określonym zawodzie lub specjalności w celu uzyskania pomocy w znalezieniu odpowiedniego pracownika.

Prace interwencyjne – zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Prace społecznie użyteczne – prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez starostę, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej.

Pracujący według BAEL – osoba w wieku 15 lat i więcej, która w okresie badanego tygodnia:

- wykonywała przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę, przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. była zatrudniona w charakterze pracownika najemnego, pracowała we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziła własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagała (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miała pracę, ale jej nie wykonywała z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego, bądź z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy; powyżej 3 miesięcy w przypadku pracownika najemnego, który w tym czasie otrzymywał co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących, zgodnie z międzynarodowymi standardami, zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Przygotowanie zawodowe dorosłych – instrument aktywizacji w formie praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowany bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą, według programu obejmującego nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej, zakończonego egzaminem.

Roboty publiczne – zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeśli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Staż – nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą.

Stopa bezrobocia – procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej).

Szkolenie – pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Wiek poprodukcyjny – wiek, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn i dla kobiet - 67 lat i więcej.

Wiek produkcyjny – wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat.

Wiek przedprodukcyjny – wiek, w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0-17 lat.

Wskaźnik płynności rynku pracy – jest to stosunek liczby bezrobotnych którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie.

Wskaźnik zatrudnienia – udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Współczynnik aktywności zawodowej – udział ludności aktywnej zawodowo w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej lub danej grupy.

Zatrudnienie niesubsydiowane – zatrudnienie na otwartym rynku, nie finansowane ze środków Funduszu Pracy.

Zatrudnienie subsydiowane – zatrudnienie finansowane ze środków Funduszu Pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, podjęcia działalności gospodarczej oraz podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego.

1. Makroocenienie rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku

1.1. Stan i ruch naturalny ludności

Liczba ludności województwa warmińsko-mazurskiego stanowi 3,8% ludności Polski. W 2011 roku województwo zamieszkiwało 1 452,6 tys. osób, co oznacza, że w porównaniu do 2010, liczba mieszkańców zmniejszyła się o 1 186 osób.

Tabela 1. Ludność Polski według województw w 2011 roku

Województwo	Liczba ludności	Udział % w liczbie ludności Polski
Dolnośląskie	2 916 577	7,57 %
Kujawsko-Pomorskie	2 098 370	5,44%
Lubelskie	2 171 857	5,64%
Lubuskie	1 023 158	2,65%
Łódzkie	2 533 681	6,57%
Małopolskie	3 346 796	8,68%
Mazowieckie	5 285 604	13,72%
Opolskie	1 013 950	2,63%
Podkarpackie	2 128 687	5,52%
Podlaskie	1 200 982	3,12%
Pomorskie	2 283 500	5,93%
Śląskie	4 626 357	12,00%
Świętokrzyskie	1 278 116	3,32%
Warmińsko-Mazurskie	1 452 596	3,77%
Wielkopolskie	3 455 477	8,97%
Zachodniopomorskie	1 722 739	4,47%
Polska	38 538 447	100,0%

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych.

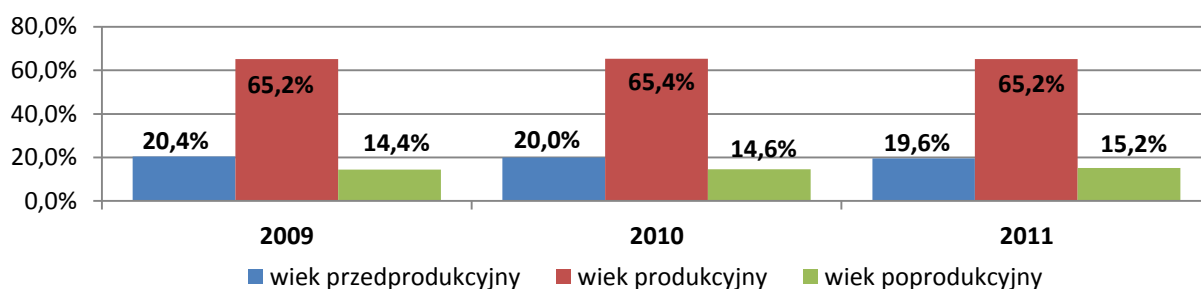
Podobnie jak w Polsce, większość ludności województwa warmińsko-mazurskiego (59,4%) mieszka w miastach. Można zaobserwować systematyczny, niewielki spadek liczby mieszkańców miast na rzecz ludności wiejskiej. Według danych z końca 2011 roku, w miastach mieszkało 862,4 tys. osób, tj. o 2,3 tys. osób mniej niż w 2010 roku. Liczba osób, mieszkających na wsi wyniosła 590,2 tys. osób i w ciągu roku wzrosła o 1,1 tys. osób.

W strukturze ludności według płci przeważają kobiety, stanowiąc 51,0% populacji województwa warmińsko-mazurskiego. Liczebną przewagę kobiet odzwierciedla również współczynnik feminizacji (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn), który wyniósł w województwie 104 (w kraju 107).

Zarówno w kraju, jak i w województwie warmińsko-mazurskim, coraz bardziej widoczny jest proces starzenia się społeczeństwa. Świadczy o tym rosnąca mediana wieku, czyli tzw. wiek środkowy, którego połowa ludności nie osiągnęła, a połowa już go przekroczyła. Według danych na koniec 2011 roku, wiek środkowy mieszkańca województwa warmińsko-mazurskiego wyniósł 36,9 lat. Populacja województwa należy do najmłodszych w kraju. Średni wiek „statystycznego Polaka” jest wyższy niż mieszkańca Warmii i Mazur i wynosi 38,1 lat. Proces starzenia społeczeństwa charakteryzuje się również malejącą liczbą osób w

wieku przedprodukcyjnym (2009 r.- 20,4%, 2011-19,6%), przy jednoczesnym zwiększaniu się udziału ludności w wieku produkcyjnym (2009 r.- 65,2%, 2011 r.-65,3%).

Wykres 1. Ludność według ekonomicznych grup wieku w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2009-2011

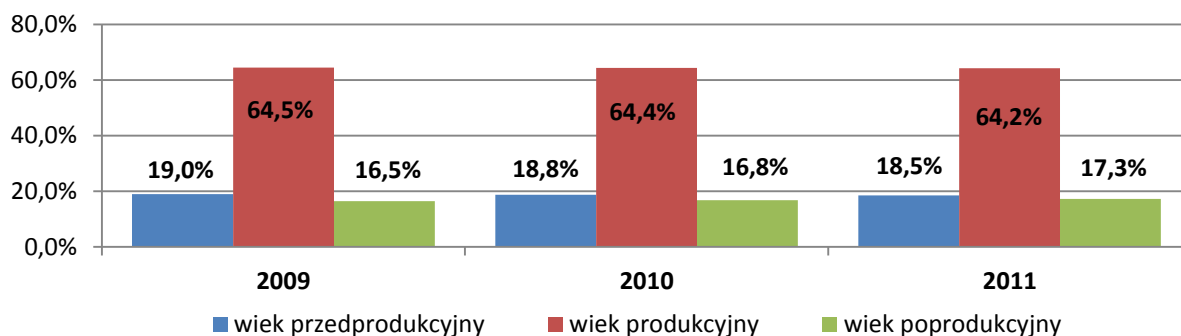

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS

Największy udział procentowy w ogóle ludności województwa, wynoszący 65,3%, stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Ukształtował się on na poziomie niższym o 0,1 pkt proc. w porównaniu do 2010 roku i o 0,1 pkt proc. wyższym niż w 2009 roku. Niższą, niż w latach poprzednich, wartość uzyskał natomiast wskaźnik procentowego udziału osób w wieku poprodukcyjnym w populacji mieszkańców województwa. W 2011 roku wyniósł on 13,9% i był niższy o 0,7 pkt proc. niż w 2010 roku i o 0,5 pkt proc. niż w 2009 roku. Od 2009 roku następuje systematyczny spadek procentowego udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym z 20,4% w 2009 roku, do 20,0% w 2010 i 19,6% w 2011 roku.

Struktura wiekowa ludności województwa warmińsko-mazurskiego, ze względu na mniejszy odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym oraz większy odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym, przedstawia się korzystniej niż ludności Polski. W obu przypadkach widoczna jest tendencja spadku procentowego udziału osób w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 2. Ludność według ekonomicznych grup wieku w Polsce w latach 2009-2011

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS

Istotnym czynnikiem, decydującym o tempie przyrostu lub spadku liczby ludności, a także o jej rozmieszczeniu w regionie, są migracje. W ich wyniku, liczba mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego w 2011 roku zmniejszyła się o 2 996 osób. W tym okresie z miast wymeldowało się 2 715 osób, ze wsi - 281 osób. Na pobyt stały zameldowało się 16 984 osoby (w tym 755 z zagranicy), czyli o 3,1% mniej niż w 2010 roku, natomiast wymeldowało się 19 980 mieszkańców (w tym 808 osób wyjechało za granicę), tj. o 1,25% mniej niż w 2010 roku.

Województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje się ujemnym i jednym z najwyższych w Polsce, saldem migracji. Wskazuje to na wyższą skłonność mieszkańców województwa do przeprowadzki w inne regiony i poza granice kraju niż do osiedlenia się w województwie.

Wśród przyczyn tego zjawiska można wymienić między innymi: utrzymującą się od kilku lat wysoką stopę bezrobocia oraz niższe płace niż przeciętne w kraju.

Saldo migracji stałej, w przeliczeniu na 1 000 ludności w 2011 roku, w porównaniu do 2010 roku, zwiększyło się z -1,86 do -2,06.

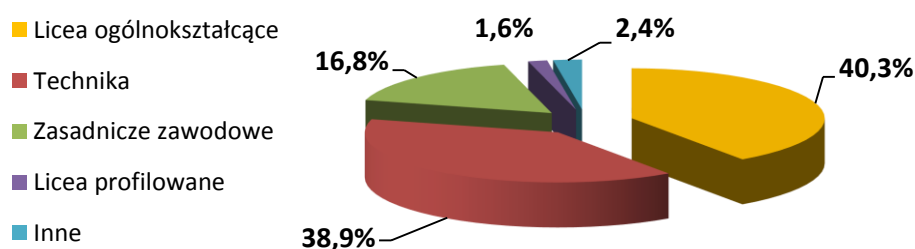
W 2011 roku został przeprowadzony w Polsce Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Zgodnie z definicją ludności faktycznie zamieszkałej w dniu 31 marca 2011 roku w Polsce mieszkało prawie 38,5mln osób, czyli o 0,8% więcej niż wykazuje bieżący bilans ludności za 2010 rok. W świetle uzyskanych danych, w dniu 31 marca 2011 r. ludność województwa warmińsko-mazurskie faktycznie liczyła 1 452,1 tys. osób, w tym:

- 711,5 tys. mężczyzn i 740,7 tys. kobiet (stanowiących odpowiednio 49,0% oraz 51,0% w strukturze ludności województwa);
- ludność miejska stanowiła 59,5%, a ludność wiejska 40,5%;
- gęstość zaludnienia (tj. liczba osób przypadających na 1 km² powierzchni województwa) wyniosła 60 osób, co stanowi dwukrotnie mniejszą wartość od przeciętnej w kraju, która wyniosła 123 osoby.

1.2. Szkolnictwo

W roku szkolnym 2011/2012 w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowało 316 ponadgimnazjalnych szkół dla młodzieży¹, do których uczęszczało 54 917 uczniów. Najwięcej, bo 22 149 osób, kształciło się w liceach ogólnokształcących. Stanowiły one 40,3% uczniów szkół ponadgimnazjalnych w regionie. Niewiele mniej osób uczyło się w technikum (21 416, tj. 38,9%). Te dwie grupy uczniów, razem stanowiły ponad 79,0% młodzieży szkół ponadgimnazjalnych w regionie. W zasadniczych szkołach zawodowych kształciło się 9 257 uczniów, tj. 16,8%, natomiast w liceach profilowanych 874 uczniów (1,6%).

Wykres 3. Uczniowie według typów szkół ponadgimnazjalnych w województwie warmińsko-mazurskim w roku szkolnym 2010/2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie województwa funkcjonują także szkoły policealne, których w roku szkolnym 2011/2012 było 116, a uczęszczało do nich 11 932 osoby. Działało również 165 szkół dla dorosłych (gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne), w których uczyło się ogółem 12 995 osób.

W roku akademickim 2010/2011² w województwie warmińsko-mazurskim, na dziewięciu uczelniach wyższych, studiowało 46 654 osoby, z tego 56,3% (tj. 26 278 osób) w trybie stacjonarnym. Najwięcej studentów kształciło się w wyższych szkołach publicznych, w tym

¹ Ze szkołami specjalnymi.

² Brak danych na rok 2011/2012.

na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim. Studenci tej uczelni w liczbie 31 352, stanowili 67,2% wszystkich studentów w regionie.

W analizowanym okresie 6 626 osób kształciło się w wyższych szkołach zawodowych³, stanowiąc 14,2% wszystkich studentów w regionie warmińsko-mazurskim; 5 227 osób (11,2%) – na wyższych uczelniach ekonomicznych; natomiast 3 449 osób (7,4%) na wyższych uczelniach pedagogicznych.

1.3. Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2012 roku w rejestrze REGON województwa wpisanych było 119,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej i, w porównaniu z okresem sprzed roku, liczba ta zwiększyła się o 2,7 tys., tj. o 2,3%.

Znaczną większość podmiotów wpisanych do rejestru REGON stanowiły jednostki sektora prywatnego (95,3%), natomiast 4,7% to jednostki sektora publicznego. Największą liczbą zarejestrowanych podmiotów charakteryzowały się powiaty grodzkie Olsztyn i Elbląg, natomiast wśród powiatów ziemskich najwięcej podmiotów wpisanych było w powiecie olsztyńskim, ostródzkim, ławskim i elckim, a najmniej w węgorzewskim, gołdapskim, nidzickim oraz nowomiejskim.

Region jest zróżnicowany lokalnie pod względem wskaźnika liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON, przypadających na 10 tysięcy ludności. Osiąga on największe wartości w powiatach grodzkich – w mieście Olsztynie w 2011 roku⁴ wyniósł 1 238, natomiast w mieście Elblągu 973. Najmniej podmiotów, przypadających na 10 tysięcy ludności, zarejestrowanych zostało w powiecie działdowskim (599), elbląskim (613), nowomiejskim (630) oraz bartoszyckim (632).

Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane w rejestrze REGON według powiatów w latach 2011-2012

Powiat	2011 rok	2012 rok	Zmiana	
			w os.	%
Polska	3 869 897	3 975 334	105 437	2,7
Województwo	117 172	119 913	2 741	2,3
Bartoszycki	3 856	4 008	152	3,9
Braniewski	2 850	2 896	46	1,6
Działdowski	3 997	4 030	33	0,8
Elbląski	3 582	3 715	133	3,7
Miasto Elbląg	12 087	12 260	173	1,4
Elcki	6 375	6 508	133	2,1
Giżycki	5 220	5 339	119	2,3
Gołdapski	2 157	2 175	18	0,8
Ławski	6 591	6 829	238	3,6
Kętrzyński	4 455	4 512	57	1,3
Lidzbarski	3 279	3 360	81	2,5

³ Tworzone na podstawie Ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590).

⁴ Brak danych na 2012 r.

Powiat	2011 rok	2012 rok	Zmiana	
			w os.	%
Mrągowski	4 595	4 687	92	2,0
Nidzicki	2 211	2 288	77	3,5
Nowomiejski	2 793	2 859	66	2,4
Olsztyński	9 755	10 117	362	3,7
Miasto Olsztyn	21 718	22 207	489	2,3
Olecki	2 918	3 040	122	4,2
Ostródzki	8 070	8 194	124	1,5
Piski	4 038	4 138	100	2,5
Szczygieński	5 003	5 077	74	1,5
Węgorzewski	1 642	1 674	32	1,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Największy procentowy wzrost liczby wpisanych podmiotów gospodarki narodowej w 2012 roku w stosunku do roku 2011 nastąpił w powiecie oleckim (o 4,2%), a najmniejszy w powiatach: działdowskim i gołdapskim (o 0,8%).

W porównaniu do 2011 roku, w 8 miesiącach (tj. od maja do grudnia) odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, przy czym największy, wynoszący 2,3% (tj. 2 741 podmiotów) miał miejsce w grudniu. Na poziomie powyżej 1,0% ukształtował się również w październiku (29,1%, tj. 1 250 podmiotów) oraz listopadzie (1,5%, tj. 1 813 podmiotów).

Spadek nastąpił w 4 miesiącach: w kwietniu (0,2% tj. 212 podmiotów), w marcu (1,4% tj. 1 682 podmioty), w lutym (1,5% tj. 1 826 podmiotów) oraz w styczniu (1,7% tj. 1 985).

Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (w miesiącu)		Zmiana w liczbach	Zmiana w %
	2011	2012		
Styczeń	118 643	116 658	-1985	-1,7
Luty	118 626	116 800	-1826	-1,5
Marzec	118 734	117 052	-1682	-1,4
Kwiecień	117 544	117 332	-212	-0,2
Maj	117 698	117 771	73	0,1
Czerwiec	118 030	118 143	113	0,1
Lipiec	118 000	118 333	333	0,3
Sierpień	117 966	118 639	673	0,6
Wrzesień	118 032	118 912	880	0,7
Październik	118 026	119 276	1250	1,1
Listopad	117 887	119 700	1813	1,5
Grudzień	117 172	119 913	2741	2,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

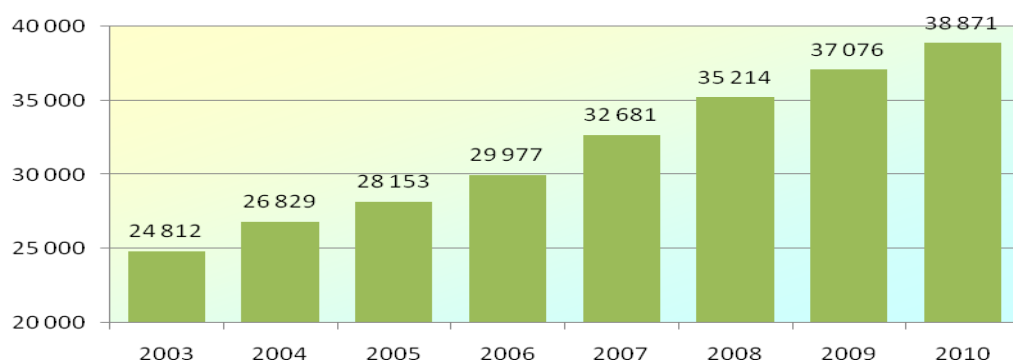
Powyższe dane odnoszą się do podmiotów, zarejestrowanych w rejestrze REGON, jednak bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

1.4. Produkt Krajowy Brutto

Według wstępnego szacunku GUS, w czwartym kwartale 2012 roku, PKB niewyrównany sezonowo, czyli w cenach stałych średniorocznych roku poprzedniego, wzrósł realnie o 2,0% w stosunku do analogicznego okresu 2011 roku. Wartość produktu krajowego brutto wytworzonego w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 roku⁵ wyniosła 38 871 mln zł i w porównaniu do 2009 roku wzrosła o 1 795 mln zł, tj. o 4,8%. Udział województwa w tworzeniu produktu krajowego brutto w 2010 roku ukształtował się na poziomie 2,7%, tj. o 0,1 pkt proc. niżej jak w roku 2009.

Produkt krajowy brutto na jednego mieszkańca w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 roku wyniósł 27 228 zł i w porównaniu do 2009 roku wzrósł o 1 258 zł, czyli o 4,8%. Wskaźnik ten był niższy od średniej krajowej o 9 868 zł, tj. o 26,6% i sytuował województwo na trzynastym miejscu w Polsce.

Wykres 4. Wartość PKB w województwie warmińsko-mazurskim w mln zł w latach 2003-2010

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie

1.5. Liczba oraz struktura pracujących

W województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku⁶ liczba pracujących w gospodarce narodowej, z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyniosła 422 880 osób i była niższa o 406 osób, tj. 0,1% w porównaniu do 2010 roku. Z ogólnej liczby pracujących w 2011 roku, większość skupiał sektor prywatny – 314 998 osób (74,5%), w mniejszości zaś pozostawali pracownicy sektora publicznego – 107 882 osoby (25,5%).

Tabela 4. Struktura pracujących w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2009-2011

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	16,2%	16,5%	16,5%
Przemysł	23,2%	23,3%	23,3%
Budownictwo	6,4%	6,3%	6,6%
Usługi	54,2%	53,9%	53,6%
Razem	100,0%	100,0%	100,0%

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS

Najwięcej, bo 53,6% ogółu pracujących, skupia sektor usług. Drugim, pod względem liczby pracujących, sektorem jest przemysł, w którym zatrudnienie znajdowało 23,3% ogólnej liczby pracujących. W sektorze, obejmującym rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo

⁵ Brak danych za 2012 rok.

⁶ Brak danych za 2012 rok.

pracowało 16,5% ogółu zatrudnionych, natomiast w budownictwie 6,6%. Struktura pracujących jest pod tym względem niezmienna w stosunku do lat poprzednich.

Zaobserwować można jedynie niewielkie zmiany w wartościach wskaźników dla poszczególnych kategorii. W latach 2009-2011 w ogólnej liczbie osób zatrudnionych zmniejszył się odsetek pracujących w sektorze usług (o 0,6 pkt proc.) Wzrósł natomiast procentowy udział osób pracujących w rolnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 0,3 pkt proc.), w przemyśle (o 0,1 pkt proc.) oraz w budownictwie (o 0,2 pkt proc.).

1.6. Bezrobocie i rynek pracy według Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)

Analiza wartości współczynników aktywności ekonomicznej ludności wskazuje, iż mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego cechuje wysoki stopień bierności zawodowej⁷.

Tabela 5. Wybrane wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności Polski według województw (III kwartał 2012)

Województwo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
Dolnośląskie	53,8	48,0	10,6
Kujawsko-Pomorskie	54,5	48,3	11,4
Lubelskie	57,7	52,6	8,7
Lubuskie	54,3	49,6	8,5
Łódzkie	56,5	50,7	10,2
Małopolskie	55,3	49,8	10,0
Mazowieckie	60,4	55,3	8,5
Opolskie	52,8	49,7	8,7
Podkarpackie	56,9	49,3	13,4
Podlaskie	56,4	50,9	9,7
Pomorskie	56,6	51,7	8,6
Śląskie	54,2	49,0	9,5
Świętokrzyskie	57,4	50,4	12,2
Warmińsko-Mazurskie	50,9	45,7	10,1
Wielkopolskie	57,7	52,7	8,6
Zachodniopomorskie	52,3	47,6	8,9
Polska	56,2	50,7	9,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BAEL

Współczynnik aktywności zawodowej w województwie warmińsko-mazurskim, w trzecim kwartale 2012 roku wyniósł 50,9%, co oznacza, że ukształtował się na poziomie niższym niż w pozostałych województwach, a także niższym od średniej krajowej. Analizując zmiany współczynnika w latach 2010-2012, należy zauważyć, iż jego wartość spadła obecnie poniżej wartości z 2010 roku. W porównaniu do trzeciego kwartału 2010 roku, współczynnik

⁷ Dane dotyczące wskaźników według BAEL, podsumowujące 2012 rok, będą dostępne pod koniec I kwartału 2013 roku.

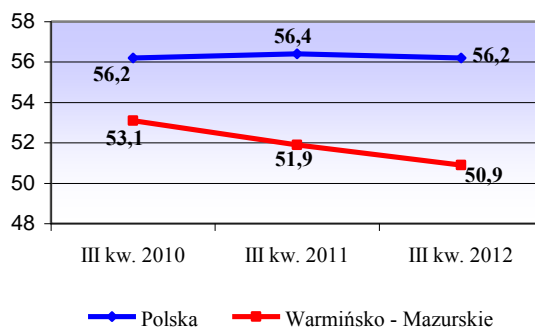
aktywności zawodowej zmniejszył się o 2,2 pkt. proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2011 roku, o 1,0 pkt. proc. W analizowanym okresie, w skali kraju utrzymuje się podobny poziom wartości współczynnika – obecnie jest on niższy w porównaniu do 2011 r. o 0,2 pkt. proc., natomiast w stosunku do 2010 roku utrzymał się na takim samym poziomie.

Mapa 1. Współczynnik aktywności zawodowej w Polsce według województw (III kwartał 2012)

Źródło: Urząd Statystyczny w Lublinie

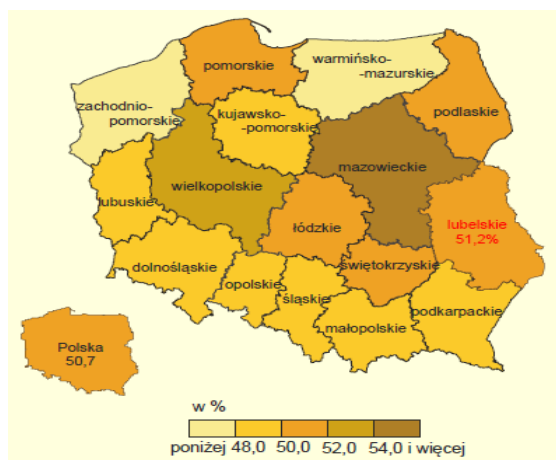
Wykres 5. Współczynnik aktywności zawodowej w województwie warmińsko-mazurskim i w kraju (III kwartał 2010-2012)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BAEL

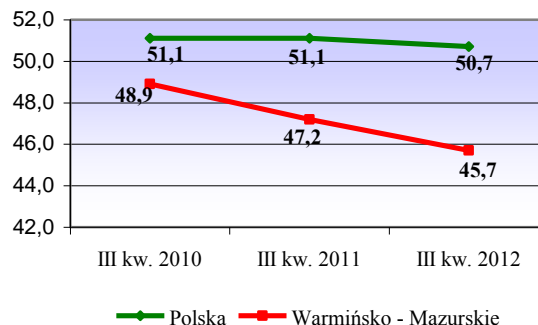
Wskaźnik zatrudnienia w trzecim kwartale 2012 roku był mniej korzystny w porównaniu ze wskaźnikiem ogólnopolskim i wyniósł odpowiednio: dla kraju 50,7%, a dla województwa 45,7%. Województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje się najniższą wartością wskaźnika zatrudnienia w kraju.

Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia w Polsce według województw (III kwartał 2012)

Źródło: Urząd Statystyczny w Lublinie

Wykres 6. Wskaźnik zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim i w kraju (III kwartał 2010-2012)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BAEL

W porównaniu do 2010 i 2011 roku wskaźnik zatrudnienia dla kraju spadł o 0,4 pkt proc., natomiast dla województwa odpowiednio o 3,2 pkt proc. i 1,5 pkt proc.

Według Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) **stopa bezrobocia** w województwie warmińsko-mazurskim na koniec trzeciego kwartału 2012 roku wyniosła 10,1% i była znacznie niższa od stopy bezrobocia rejestrowanego. Różnica pomiędzy stopą bezrobocia rejestrowanego i stopą bezrobocia BAEL wynika z rozbieżności definiowania terminu „osoba bezrobotna” przyjętym przy obliczaniu obu wskaźników. Część osób, pozostających w rejestrach powiatowych urzędów pracy, według metodologii BAEL nie jest bezrobotna, lecz bierna zawodowo lub pracująca w „szarej strefie”.

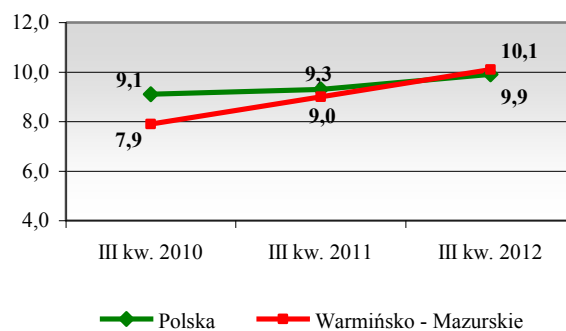
Region warmińsko-mazurski charakteryzuje się większą niż w skali kraju stopą bezrobocia według BAEL. W trzecim kwartale 2012 roku różnica pomiędzy nimi wynosiła 0,2 pkt proc., w analogicznym okresie 2011 roku 0,3 pkt proc., natomiast w 2010 roku 1,2 pkt proc.

Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w kraju (III kwartał 2012)

Źródło: Urząd Statystyczny w Lublinie

Wykres 7. Stopa bezrobocia według BAEL w województwie warmińsko-mazurskim i w kraju (III kwartał 2010-2012)

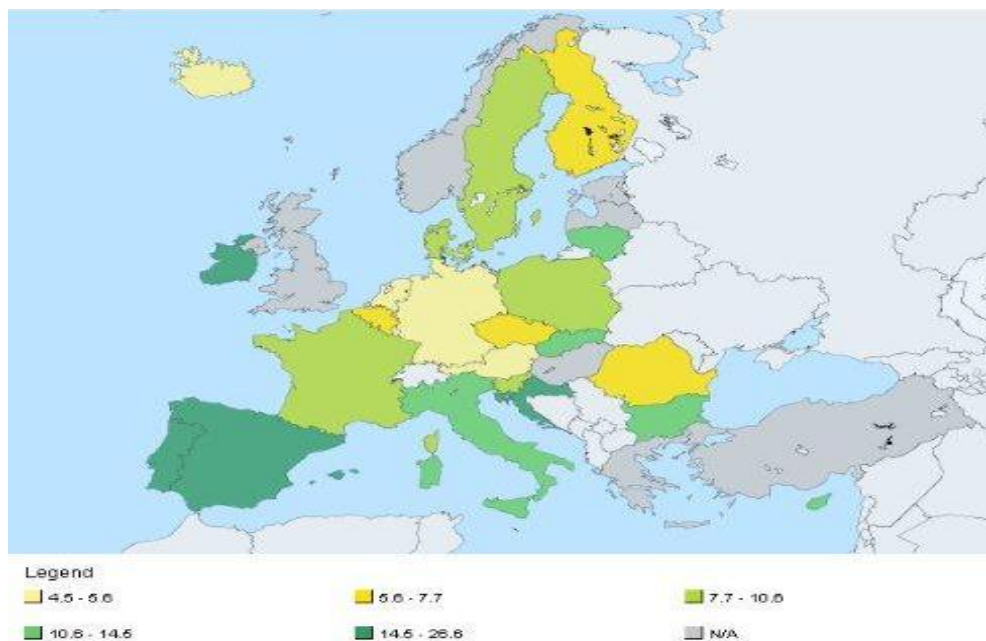

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BAEL

Analiza wartości stopy bezrobocia według BAEL w kraju wykazuje, iż niższą niż w województwie warmińsko-mazurskim, stopą bezrobocia, kształtującą się w przedziale od 8,5% do 10,0%, charakteryzuje się 10 województw, natomiast w pozostałych osiągnęła ona wartość wyższą (od 10,2% do 13,4%).

Zarówno Polska, jak i województwo warmińsko-mazurskie, pod względem wartości stopy bezrobocia wpisują się w średnią europejską. Według Eurostatu, stopa bezrobocia Unii Europejskiej 27 państw w listopadzie 2012 roku wyniosła 10,7%, natomiast 15 państw tzw. starej Unii, 11,0%. Na poziomie 10,6% wskazano wartość dla Polski. Niższą stopę bezrobocia miało w tym okresie 13 państw UE – najniższą jej wartość odnotowano w Austrii (4,5%), Luksemburgu (5,1%), Niemczech (5,4%), Holandii (5,6%) w Rumunii (6,7%) oraz na Malcie (6,9%). Powyżej średniej UE stopa bezrobocia ukształtowała się w 8 państwach Unii – największa w Hiszpanii (26,6%), Portugalii (16,3%), Irlandii (14,6%), Słowacji (14,5%) oraz na Cyprze (14,0%). Spośród państw nienależących do UE, najniższą wartość stopy bezrobocia odnotowano w Japonii (4,1%). W Islandii ukształtowała się na poziomie 5,3%, w USA – 7,8%, natomiast w Chorwacji – 17,3%.

Mapa 4. Stopa bezrobocia w państwach europejskich (listopad 2012)

Źródło: Eurostat

1.7. Równość płci na rynku pracy

Polityka równości płci jest jednym z ważniejszych priorytetów działań Unii Europejskiej. Jak potwierdzają dane statystyczne, na rynku pracy mamy do czynienia z nierówną pozycją zawodową kobiet i mężczyzn oraz z wysokim stopniem zawodowej bierności kobiet.

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), stopa bezrobocia wśród kobiet w wieku 15 lat i więcej, w trzecim kwartale 2012 roku, w województwie warmińsko-mazurskim, wyniosła 11,5%, natomiast wśród mężczyzn 9,1% (przy średniej wojewódzkiej stopie bezrobocia 10,1%). Przewagą kobiet charakteryzuje się struktura bezrobocia rejestrowanego. Ich liczba, na koniec 2012 roku, wyniosła 58 970, co stanowiło 52,1% ogółu bezrobotnych.

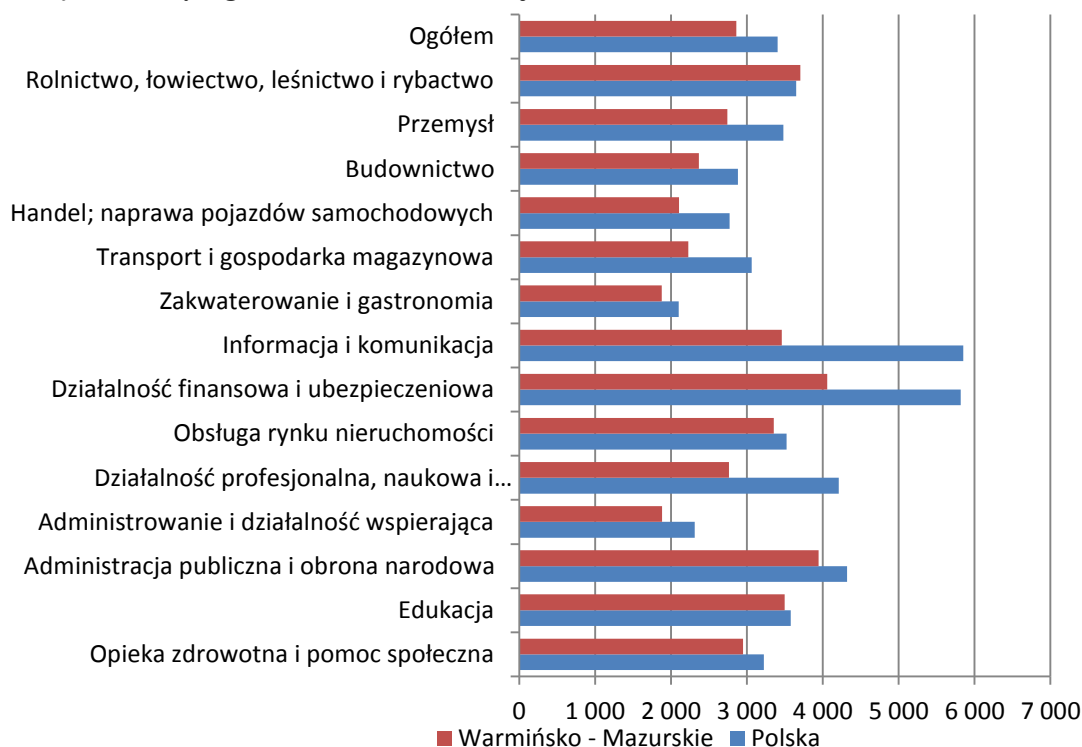
Kobiety cechuje również niższa wartość współczynnika aktywności zawodowej (42,7%) oraz wskaźnika zatrudnienia (37,8%) niż w przypadku mężczyzn (odpowiednio 59,6% i 54,2%). W ogólnej liczbie pracujących według BAEL, kobiety stanowiły w trzecim kwartale 2012 roku 42,6% (216 tys. osób), natomiast 328 tys. kobiet pozostawało biernymi zawodowo, stanowiąc 60,2% wszystkich biernych zawodowo w województwie warmińsko-mazurskim.

1.8. Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w okresie dwunastu miesięcy 2011 roku⁸ w gospodarce narodowej wyniosło w województwie warmińsko-mazurskim 2 863,17 zł. Było więc wyższe o 141,29 zł (o 5,2%) niż w 2010 roku, natomiast nadal pozostaje na poziomie niższym (o 540,2 zł, tj. o 15,9%) niż w kraju, gdzie wyniosło 3 403,51 zł.

⁸ Brak danych za 2012 rok w podziale na wynagrodzenia w poszczególnych sekcjach gospodarki.

Wykres 8. Wynagrodzenia w Polsce i w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku

Źródło: GUS, *Rocznik Statystyczny Województwa Warmińsko – Mazurskiego 2012*, TABL. 3 (99), str. 157.

Wynagrodzenia w większości sekcji gospodarki były niższe w województwie niż w kraju. Wyjątek stanowiło rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, w których wynagrodzenie w województwie warmińsko – mazurskim było wyższe o 55,44 zł (1,5%) niż w kraju. Największą różnicę pomiędzy zarobkami w województwie i w kraju odnotowano w sekcji *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (34,4%) oraz w sekcji *Informacja i komunikacja*, gdzie wynosiła ona 40,9%. Najmniejszy dystans, wynoszący 2,2%, występował pomiędzy wysokością wynagrodzeń w sekcji *Edukacja*.

Tabela 6. Wynagrodzenia w Polsce i województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku

Wyszczególnienie	Polska	Warmińsko-Mazurskie	Województwo/ Polska w %
OGÓŁEM	3 403,51	2 863,29	84,1%
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	3 648,59	3 704,03	101,5%
Przemysł	3 479,94	2 742,39	78,8%
Budownictwo	2 884,10	2 366,04	82,0%
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	2 774,34	2 105,82	75,9%
Transport i gospodarka magazynowa	3 063,56	2 228,20	72,7%
Zakwaterowanie i gastronomia	2 104,25	1 876,62	89,2%
Informacja i komunikacja	5 852,75	3 458,89	59,1%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5 818,85	4 058,13	69,7%
Obsługa rynku nieruchomości	3 523,88	3 354,77	95,2%

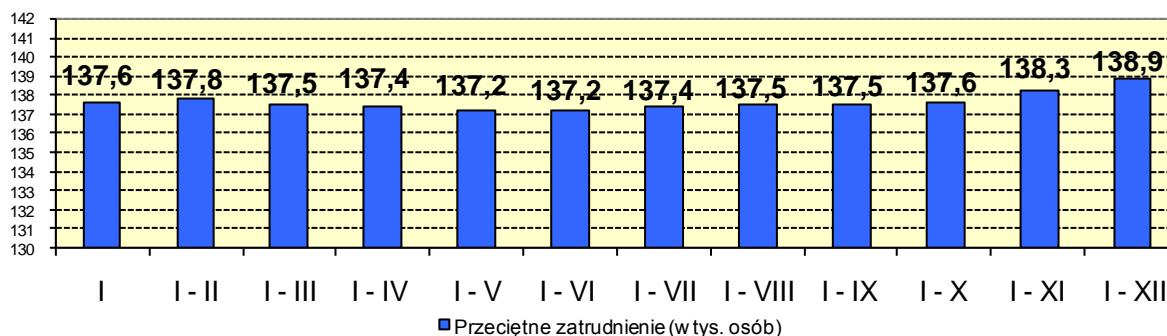
Wyszczególnienie	Polska	Warmińsko-Mazurskie	Województwo/ Polska w %
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4 209,06	2 762,81	65,6%
Administrowanie i działalność wspierająca	2 311,27	1 881,19	81,4%
Administracja publiczna i obrona narodowa	4 320,14	3 946,72	91,4%
Edukacja	3 576,67	3 498,79	97,8%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3 226,07	2 949,13	91,4%

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Warmińsko – Mazurskiego 2012, TABL. 3 (99), str. 157.
Biuletyn Statystyczny nr 12/2012, TABL. 19, str. 79

1.9. Zatrudnienie oraz wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (tj. przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 9 osób) w 2012 roku wyniosło 138,9 tys. osób i było o 0,9% niższe niż przed rokiem, podczas gdy w kraju nastąpił wzrost o 0,1%. W sektorze publicznym zmniejszyło się ono w analizowanym okresie o 0,8%, a w sektorze prywatnym wzrosło o 3,8%.

Wykres 9. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie w okresie I-XII 2012 r. (w tys. osób)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie

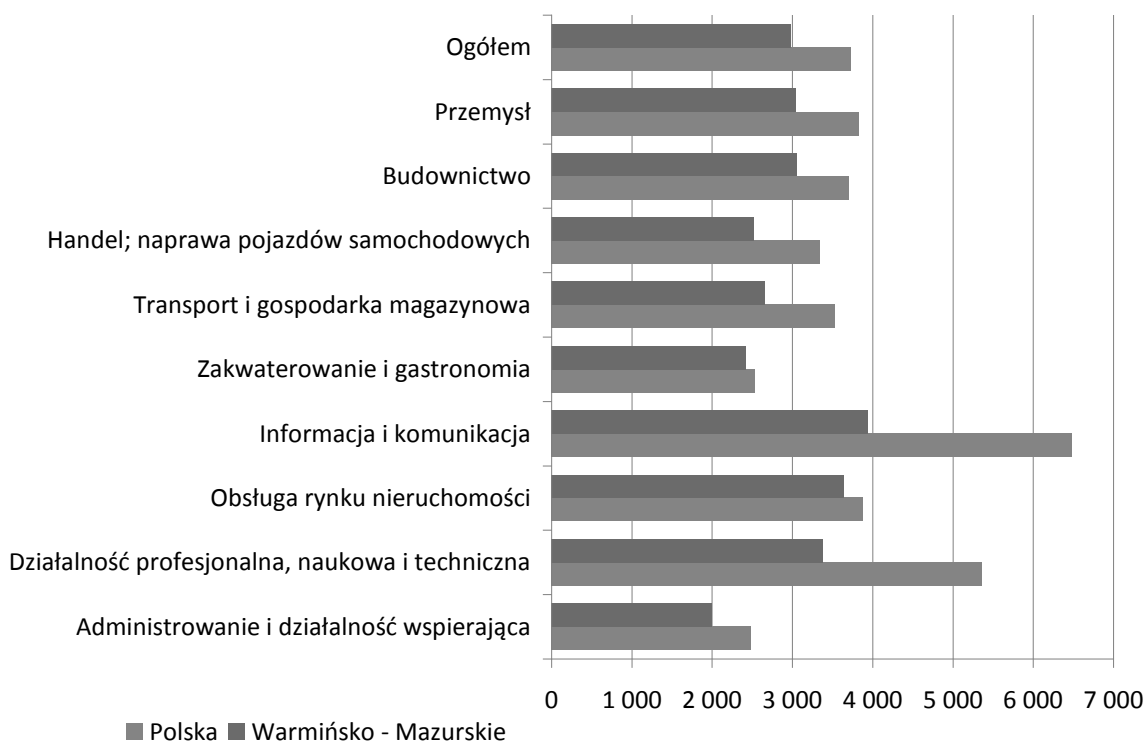
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 roku wyniosło 2 978,59 zł i było o 4,4% wyższe niż rok temu. W kraju ukształtowało się w analizowanym okresie na poziomie 3 728,36 zł, będąc tym samym o 3,4% wyższe niż w 2011 roku.

W sektorze publicznym przeciętne wynagrodzenie wzrosło w województwie warmińsko-mazurskim o 13,9%, natomiast w sektorze prywatnym o 1,0%. Poniżej średniej wojewódzkiej ukształtowało się w sekcjach: Administrowanie i działalność wspierająca, Zakwaterowanie i gastronomia, Handel, naprawa pojazdów samochodowych oraz Transport i gospodarka magazynowa, natomiast wyższą wartość osiągnęło w Przemysle i Budownictwie, a także w sekcjach: Obsługa rynku nieruchomości, Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz Informacja i komunikacja.

Miesięczna płaca w przemyśle w 2012 roku wyniosła 3 044,32 zł i była o 2,2% wyższa od przeciętnej, odnotowanej w sektorze przedsiębiorstw. Miesięczne wynagrodzenie w budownictwie ukształtowało się na poziomie 3 064,95 zł i było o 2,9% wyższe od średniego w sektorze przedsiębiorstw. Najwyższe miesięczne wynagrodzenie zarówno w kraju, jak i w województwie odnotowano w sektorze Informacja i komunikacja (Polska - 6 489,97 zł;

województwo 3 947,33 zł.). Najniższe miesięczne wynagrodzenie, odbiegające od średniej zarówno krajowej, jak i wojewódzkiej, odnotowano w sektorze Administrowanie i działalność wspierająca (Polska- 2 482,89 zł; województwo- 1 994,85 zł.).

Wykres 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (w zł) w Polsce i w województwie warmińsko-mazurskim w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach PKD w okresie styczeń-grudzień 2012

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie

Produkcja sprzedana przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób osiągnęła w 2012 roku wartość 26 323,5 mln zł i była o 0,5% niższa niż w 2011 roku (w kraju wzrost o 1,0%). Wydajność pracy w przemyśle na 1 zatrudnionego w tym okresie wyniosła 346,3 tys. i była o 1,9% wyższa niż przed rokiem.

Sprzedaż detaliczna towarów zrealizowana w 2012 roku w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób była o 10,9% wyższa w porównaniu z 2011 rokiem. Wzrost sprzedaży odnotowano między innymi w przedsiębiorstwach, zajmujących się sprzedażą: pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 43,4%), prasy, książek, pozostałej sprzedaży w wyspecjalizowanych sklepach (o 27,1%), paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 17,0%).

Sprzedaż hurtowa, zrealizowana w przedsiębiorstwach handlowych osiągnęła wartość o 2,6% mniejszą niż w 2011 roku.

2. Bezrobocie rejestrowane w województwie warmińsko-mazurskim

2.1. Poziom bezrobocia

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa warmińsko-mazurskiego według stanu na koniec 2012 roku, wyniosła 113 223 osoby. W stosunku do grudnia 2011 roku nastąpił wzrost o 5,5% (o 5 890 osób), natomiast porównując do 2010 roku – poziom bezrobotnych zwiększył się o 7 281 osób, tj. o 6,9%.

W kraju, liczba bezrobotnych w grudniu 2012 roku wyniosła 2 136 815 osób, będąc tym samym o 154 139 osób (o 7,8%) większa niż w 2011 roku. W okresie trzyletnim (2010-2012) poziom bezrobocia w Polsce wzrósł o 182 109 osób, tj. o 9,3%.

Tabela 7. Dynamika zmian bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012 na tle kraju

stan na 31.12.2012 r.

Rok	Liczba bezrobotnych		Zmiana do poprzedniego roku		Zmiana do poprzedniego roku w %	
	Kraj	Region	Kraj	Region	Kraj	Region
2010	1 954 706	105 942	62 026	-3 239	3,3	-3,0
2011	1 982 676	107 333	27 970	1 391	1,4	1,3
2012	2 136 815	113 223	154 139	5 890	7,8	5,5

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

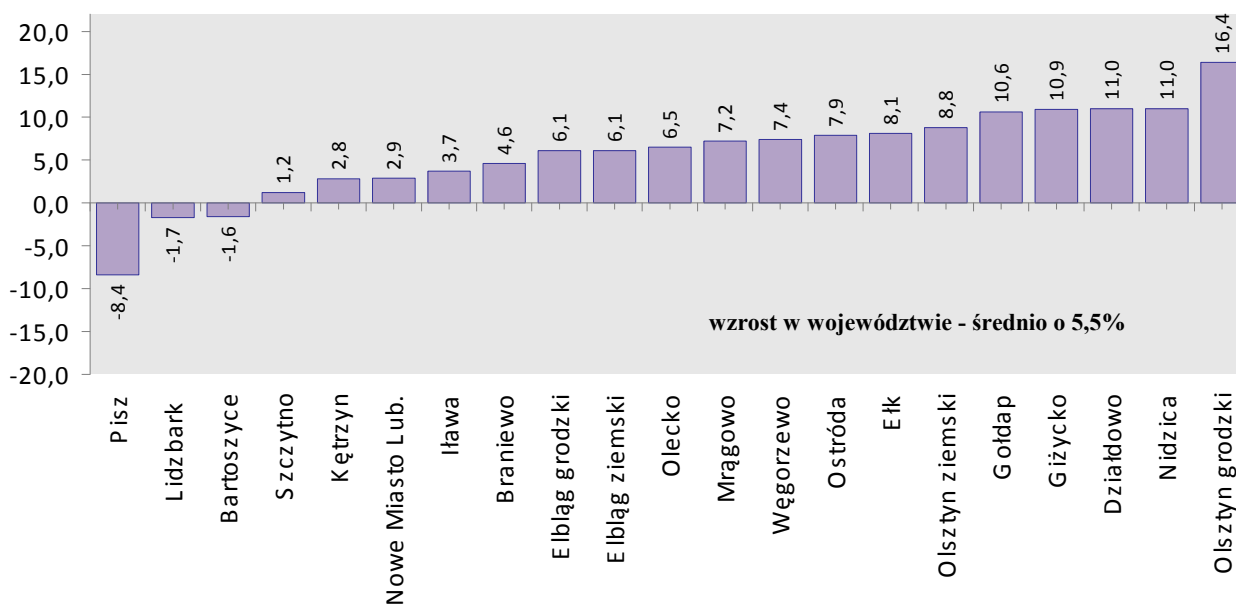
Analiza roczna zmian poziomu bezrobocia, w okresie od grudnia 2011 roku do grudnia 2012 roku, pozwala na zaobserwowanie niekorzystnych zmian jakie zachodzą na regionalnym rynku pracy. W większości powiatów zarejestrowano w tym okresie procentowy wzrost liczby bezrobotnych, przy czym największy wystąpił w:

- mieście Olsztyn – o 16,4%,
- powiecie działdowskim oraz nidzickim – o 11,0%,
- giżyckim – o 10,9%,
- gołdapskim – o 10,6%.

W trzech powiatach miał miejsce spadek liczby bezrobotnych:

- piskim – o 8,4%,
- lidzbarskim – o 1,7%,
- bartoszyckim – o 1,6%.

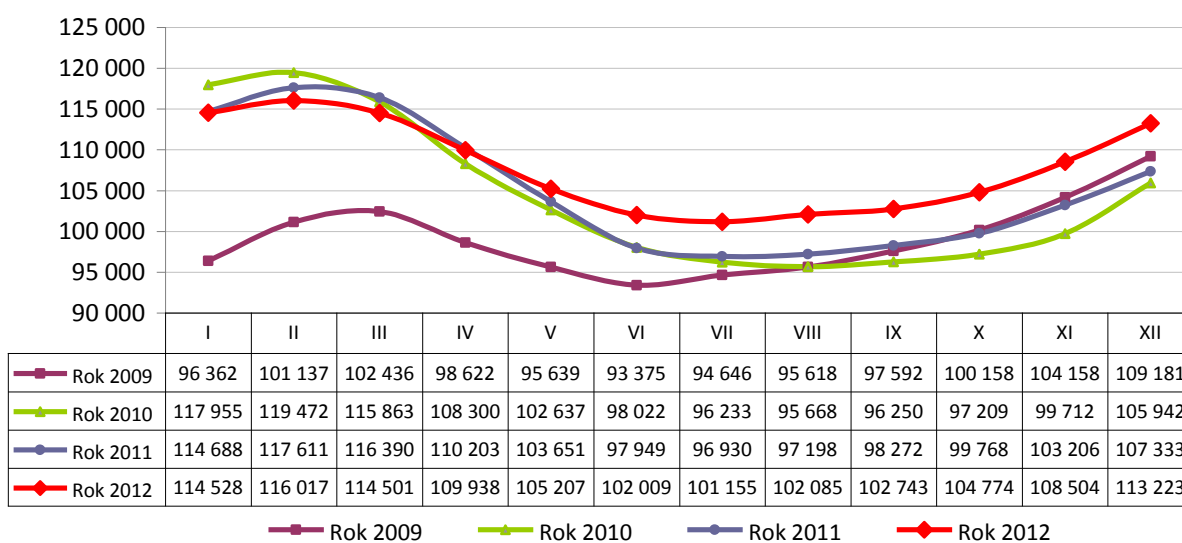
Wykres 11. Roczne zmiany liczby bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim (grudzień 2012 do grudnia 2011) w procentach

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Zjawiskiem charakterystycznym dla naszego województwa jest sezonowość bezrobocia. Najwyższą liczbę bezrobotnych w 2012 roku odnotowano w lutym (116 017 osób) i styczniu (114 528 osób), natomiast najmniejszą w lipcu (101 155 osób) oraz w sierpniu (102 085 osób). Tym samym poziom bezrobocia kształtował się podobnie jak w 2011 roku, gdy miesiące wiosenno-letnie były okresami spadku liczby zarejestrowanych w urzędach pracy, natomiast wyższy poziom tego zjawiska przypadał na miesiące kończące i rozpoczynające rok kalendarzowy.

Wykres 12. Bezrobocie rejestrowane w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2009-2012

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Wahaniom podlegała również liczba nowo rejestrujących się bezrobotnych (napływ) jak również, liczba osób wyłączonych z ewidencji urzędów pracy (odpływ).

Na przestrzeni 2012 r. w powiatowych urzędach pracy województwa warmińsko-mazurskiego zarejestrowało się 138 512 osób, tj. o 1 225 (0,9%) mniej niż rok wcześniej. Najwięcej rejestracji było w styczniu 2012 r. (15 023), natomiast najmniej w maju (8 806). Zdecydowana większość „napływu” to osoby legitymujące się stażem pracy (83,2%, tj. 115 258 osób).

Prawie 17% rejestrujących się (23 254) to osoby, które o status bezrobotnego ubiegały się po raz pierwszy. Ich udział w ogólnym napływie zwiększył się na przełomie 2010-2012 roku o 0,9 pkt proc. Odsetek osób rejestrujących się po raz pierwszy w 2010 roku stanowił 15,9% ogółu, w 2012 roku ich procentowy udział wzrósł do 16,8%.

Odsetek osób ze stażem pracy w ogólnym napływie do bezrobocia przedstawiał się następująco: w 2010 roku – 84,1%, w 2011 roku – 84,9%, natomiast w 2012 roku – 83,2%.

Wśród osób powracających do ewidencji w 2012 roku, 13,0% stanowili uczestnicy aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (tj. prac interwencyjnych, robót publicznych, szkoleń, prac społecznie użytecznych, staży i przygotowania zawodowego dorosłych).

Tabela 8. Napływ do bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012

Rok	Napływ do bezrobocia	Zmiany do poprzedniego roku	Zmiany do poprzedniego roku w %	W tym:	
				Zarejestrowani po raz pierwszy	Zarejestrowani kolejny raz
2010	164 256	-4 751	-2,8	26 087	138 169
2011	139 737	-24 519	-14,9	21 052	118 685
2012	138 512	-1 225	-0,9	23 254	115 258

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

W strukturze osób napływających do bezrobocia w 2012 roku:

- 40 789 osób (29,4%) to młodzież do 25 roku życia; w stosunku do 2011 roku nastąpił spadek udziału procentowego o 0,8 pkt proc.;
- 25 252 osób (18,2%) to osoby powyżej 50 roku życia; w porównaniu do 2011 roku nastąpił wzrost o 0,7 pkt proc.;
- 64 286 osób (46,4%) to bezrobotni zamieszkali na wsi; w porównaniu do 2011 roku nastąpił wzrost o 0,1 pkt proc.;
- 60 694 osób (43,8%) miało status długotrwale bezrobotnych; w porównaniu do 2011 roku nastąpił spadek o 3,1 pkt proc.;
- 64 016 osób (46,2%) to kobiety; w porównaniu do 2011 roku nastąpił spadek o 1,6 pkt proc.

Najwięcej bezrobotnych zarejestrowano w powiatach:

- olsztyńskim ziemskim – 10 633 osoby (7,7% napływu w województwie);
- olsztyńskim grodzkim – 10 625 osób (7,7%);
- ostródzkim – 10 436 osoby (7,5%);
- kętrzyńskim – 9 543 osoby (6,9%);
- ełckim – 9 078 osób (6,5%).

W pozostałych powiatach, liczba zarejestrowanych w 2012 roku bezrobotnych, nie przekroczyła 9 000 osób.

W 2012 roku wyłączono z bezrobocia 132 622 osoby, czyli o 5 724 (tj. o 4,1%) osób mniej niż w analogicznym okresie 2011 roku. Najczęstszą przyczyną odpływu z bezrobocia było podjęcie pracy (przez 58 212 osób), które stanowiło 43,9% odpływu. W 2012 roku nastąpił spadek wartości tego wskaźnika, o 0,7 pkt proc w porównaniu do 2011 roku. Na przestrzeni lat 2010-2012 wartość ta wzrosła o 3,7 pkt proc. Należy wskazać również, iż 47 547 osób (35,8% odpływu) zostało wyrejestrowanych w wyniku podjęcia pracy niesubsydiowanej, podczas gdy zatrudnienie na subsydiowanych stanowiskach pracy znalazło 10 665 osób, co stanowiło 8,0% odpływu z bezrobocia w analizowanym okresie.

W 2012 roku, w wyniku rozpoczęcia uczestnictwa w aktywnych formach, takich jak szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne oraz przygotowanie zawodowe, wyrejestrowanych zostało 18 330 osób, co stanowiło 13,8% odpływu. Oznacza to, że w porównaniu do 2011 roku nastąpił wzrost procentowego udziału tego rodzaju wyrejestrowań o 5,1 pkt proc., zaś w odniesieniu do 2010 roku spadek o 5,2 pkt proc.

Na przestrzeni lat 2010-2012 odsetek osób wykreślonych z ewidencji bezrobotnych z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy wahał się w granicach od 27,1% w 2012 roku do 31,6% w 2011 roku. W analizowanym roku w porównaniu do 2011 wartość ta spadła o 4,5 pkt proc, zaś w odniesieniu do 2010 roku o 1,1 pkt proc.

Tabela 9. Przyczyny odpływu z bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012

stan na 31.12.2012

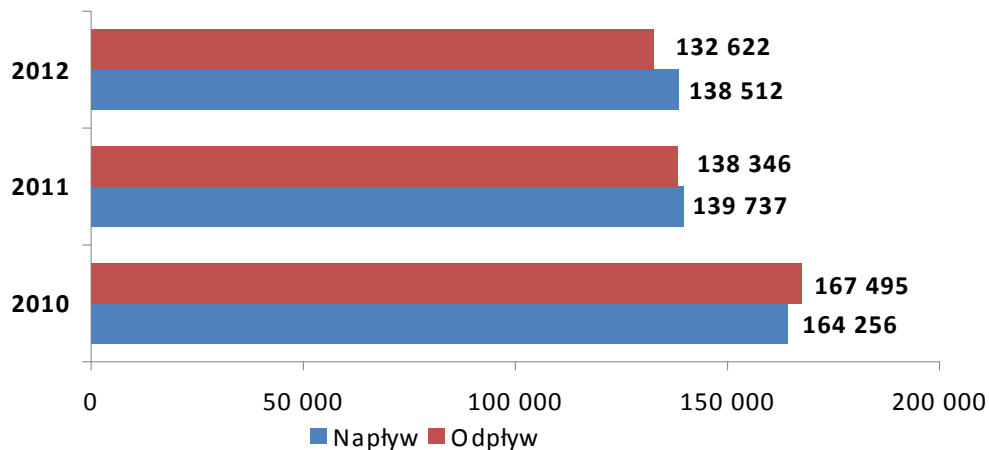
Rok	Ogółem wyłączeni	W tym z powodu:					
		Podjęcia pracy	% 3:2	Skierowania na aktywne formy	% 5:2	Nie potwierdzenia gotowości do pracy	% 7:2
1	2	3	4	5	6	7	8
2010	167 495	67 279	40,2	31 878	19,0	47 185	28,2
2011	138 346	61 690	44,6	12 093	8,7	43 700	31,6
2012	132 622	58 212	43,9	18 330	13,8	35 905	27,1

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Wśród osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych:

- 37 432 osób (28,2%) nie przekroczyło 25 roku życia; w porównaniu do 2011 roku obserwujemy wzrost udziału procentowego tej populacji w ogólnej liczbie wyłączonych z ewidencji o 0,3 pkt proc.;
- 23 549 osób (17,8%) wyłączonych z bezrobocia miało więcej niż 50 lat; w porównaniu do 2011 roku nastąpił wzrost o 0,7 pkt proc.;
- 61 415 osób (46,3%) to bezrobotni zamieszkali na wsi; w porównaniu do 2011 roku nastąpił wzrost o 0,2 pkt proc.;
- 57 759 osób (43,6%) miało status osoby długotrwale bezrobotnej; w porównaniu do 2011 roku nastąpił wzrost o 0,6 pkt proc.;
- 63 483 osoby (47,9%) wśród wyłączonych to kobiety; w porównaniu do 2011 roku nastąpił wzrost o 1,3 pkt proc.

Wykres 13. Odpływy i napływy do bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

W 2012 roku, najwięcej osób wyrejestrowano w powiatach:

- olsztyńskim – 9 946 osób (7,5% odpływu w województwie);
- ostródzkim – 9 791 osób (7,4%);
- mieście Olsztyn – 9 601 osób (7,2%);
- kętrzyńskim – 9 366 osób (7,1%);
- ełckim – 8 437 osób (6,4%).

2.2. Stopa bezrobocia

W województwie warmińsko-mazurskim stopa bezrobocia w końcu grudnia 2012 roku ukształtowała się na poziomie 21,2%, w kraju wynosiła w tym okresie 13,4%. Wzrost wartości tego wskaźnika w kraju i w regionie, w porównaniu do stanu sprzed roku, wyniósł odpowiednio o 0,9 i 1,0 pkt proc. W stosunku do 2010 roku stopa bezrobocia wzrosła w kraju o 1,0 pkt. proc. w województwie o 1,2 pkt. proc.

Tabela 10. Stopa bezrobocia w latach 2010-2012 w Polsce i w województwie warmińsko-mazurskim

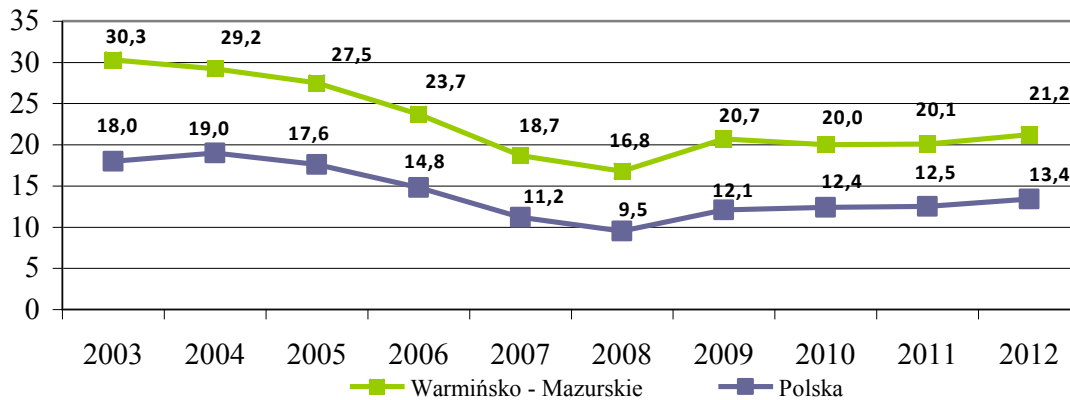
stan na 31.12

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	Wzrost/ spadek w pkt %		
				3:2	4:3	4:2
1	2	3	4	5	6	7
Kraj	12,4	12,5	13,4	0,1	0,9	1,0
Region	20,0	20,2	21,2	0,2	1,0	1,2

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS

Na przestrzeni lat 2003-2008 można zaobserwować systematyczne zmniejszanie się dystansu pomiędzy wartością stopy bezrobocia w kraju i w województwie (z 12,3 pkt proc. w 2003 roku do 7,3 pkt proc. w 2008 roku). W 2009 roku tendencja ta została zahamowana, a dystans wzrósł do 8,6 pkt proc. W grudniu 2011 roku różnica pomiędzy stopą bezrobocia dla kraju i województwa warmińsko-mazurskiego pozostała na takim samym poziomie jak w 2010 roku (7,6 pkt proc.), zaś w 2012 roku dystans pomiędzy wskaźnikami ponownie wzrósł do 7,8 pkt proc.

Wykres 14. Tendencje w kształtowaniu się wskaźnika stopy bezrobocia w województwie warmińsko mazurskim na tle kraju w latach 2003-2012

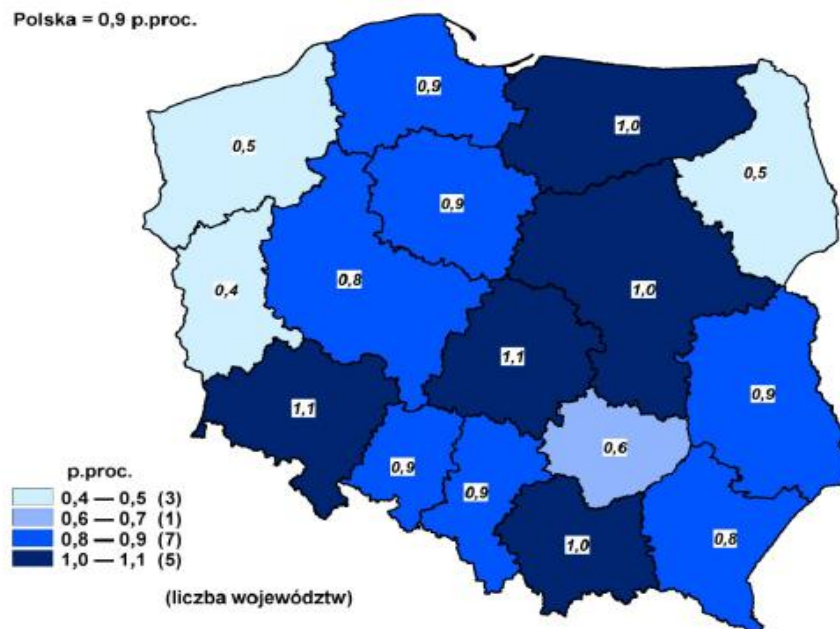

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS

Na koniec roku województwo warmińsko-mazurskie charakteryzowało się najwyższym w kraju natężeniem bezrobocia rejestrowanego - 21,2%. Drugie w kolejności, co do wartości tego wskaźnika, województwo zachodniopomorskie odnotowało stopę bezrobocia na poziomie 18,1%. Wysoka wartość omawianego wskaźnika wystąpiła także w województwie kujawsko-pomorskim - 17,9%.

Najniższa stopa bezrobocia w tym okresie została odnotowana w województwie wielkopolskim (9,9%). Poniżej wartości krajowej ukształtowała się w województwach: mazowieckim (10,8%), śląskim (11,1%) oraz małopolskim (11,5%).

Mapa 5. Zmiany stopy bezrobocia rejestrowanego w stosunku do grudnia 2011 według województw

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

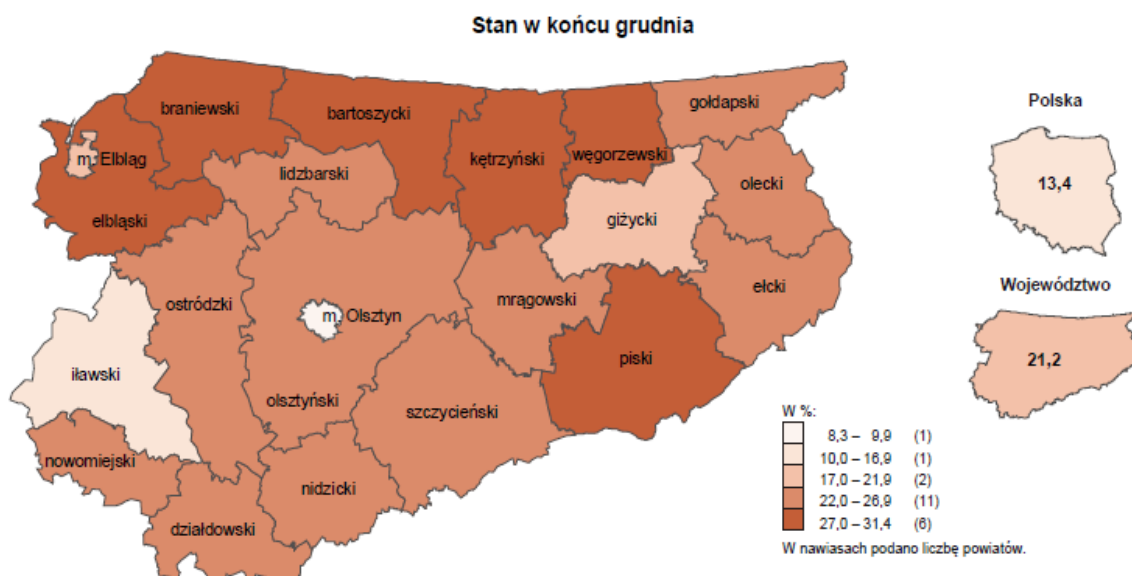
W porównaniu z grudniem 2011 roku, stopa bezrobocia wzrosła we wszystkich województwach, a najbardziej w: Warmińsko-Mazurskim (o 1,2 pkt proc.), Łódzkim i Dolnośląskim (o 1,1 pkt proc.), natomiast najmniej w województwie: Lubuskim (o 0,4 pkt proc.), Zachodniopomorskim oraz Podlaskim (o 0,5 pkt proc.).

Stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim jest zróżnicowana terytorialnie. Najniższą stopą bezrobocia w grudniu 2012 roku charakteryzowały się:

- miasto Olsztyn – 8,3%,
- powiat iławski – 13,1%,
- miasto Elbląg – 17,1%,
- powiat giżycki – 18,6%.

W pozostałych powiatach, stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie wyższym niż wskaźnik wojewódzki. Najwyższą stopę bezrobocia w grudniu 2012 roku, wynoszącą 31,4%, odnotowano w powiecie piskim. Wysoką wartością tego wskaźnika cechowały się również powiaty: braniewski – 30,9%, kętrzyński – 29,8% oraz bartoszycki – 29,7%.

Mapa 6. Stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim według powiatów

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie

W porównaniu do końca 2011 roku stopa bezrobocia wzrosła w osiemnastu powiatach, a najbardziej w powiatach:

- działdowskim (o 2,0 pkt proc.);
- gołdapskim (o 1,9 pkt proc.);
- nidzickim (o 1,8 pkt proc.);
- giżyckim (o 1,6 pkt proc.);
- ełckim i olsztyńskim (o 1,5 pkt proc.).

W trzech powiatach naszego regionu stopa bezrobocia zmniejszyła się w powiecie piskim (o 1,9 pkt proc.); bartoszyckim i lidzbarskim (o 0,3 pkt proc.).

2.3. Zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy

W urzędach pracy województwa warmińsko-mazurskiego w 2012 roku, odnotowano zwiększoną liczbę informacji przesyłanych przez pracodawców o zamiarze przeprowadzenia zwolnienia grupowego.⁹ W całym roku wpłynęło 57 takich zgłoszeń (dla porównania w 2011 roku - 41). Zwolnienia grupowe miały dotknąć pracowników 32 zakładów na terenie całego województwa (w 2011 r. – 17 zakładów).

W wyniku planowanych zwolnień zagrożonych utratą pracy było w sumie 1 966 osób. W 2011 roku przewidywano utratę zatrudnienia 928 osób (wzrost o 111,8%, tj. 1 038 osób). Największa liczba osób objętych planowanymi zwolnieniami w 2012 roku przypadała na zakłady z branży: *Handel hurtowy i detaliczny* – 804 osoby (40,9% wszystkich osób przewidzianych do zwolnienia), *Przetwórstwo przemysłowe* – 444 osoby (22,6% ogólnej populacji zgłoszonych), *Administracja publiczna i obrona narodowa* – 250 osób (12,7%), *Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* – 163 osoby (8,3%) oraz *Budownictwo* – 119 osób (6,1%). W dalszej kolejności, na rozwiązanie umowy o pracę w wyniku realizacji zgłoszonych zwolnień grupowych, narażone były osoby zatrudnione w zakładach, reprezentujących następujące sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności:

- *Transport i gospodarka magazynowa* – 40 osób, tj. 2,0% ogółu objętych zgłoszeniami zwolnień;
- *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa* - 33 osoby, tj. 1,7%;
- *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* – 29 osób, tj. 1,5%;
- *Edukacja* – 28 osób, tj. 1,4%;
- *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* – 24 osoby, tj. 1,2%;
- *Informatyka i komunikacja* – 20 osób, tj. 1,0%.

Porównując okres 2011 i 2012 roku można zauważyć zmianę w strukturze osób, zagrożonych utratą pracy w wyniku planowanych zwolnień grupowych. W 2012 roku zmniejszył się znacząco procentowy udział pracowników, w ogóle objętych zgłoszonymi zwolnieniami, z sektora: *Transport i gospodarka magazynowa* (o 22,9 pkt proc.) oraz *Edukacja* (o 15,6 pkt proc.).

Wzrost zagrożeniem zwolnieniami grupowymi najbardziej zauważalny był w firmach handlowych (wzrost o 20,0 pkt proc.), przetwórstwa przemysłowego (o 10,3 pkt proc) oraz związanych z obsługą rynku nieruchomości (o 8,3 pkt proc.).

⁹ Zasady przeprowadzania zwolnień grupowych określa Ustawa z dnia 13 marca 2003 o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. Nr 90, poz. 844, z późniejszymi zmianami).

Tabela 11. Liczba osób objętych zgłoszonymi zwolnieniami grupowymi w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2012 według Polskiej Klasyfikacji Działalności

Wyszczególnienie	2011			2012			Wzrost/spadek		
	Liczba zgłoszeń	Osoby	Udział osób w ogóle zgłoszonych do zwolnienia (%)	Liczba zgłoszeń	Osoby	Udział osób w ogóle zgłoszonych do zwolnienia (%)	Liczba zgłoszeń	Osoby	Udział osób w ogóle zgłoszonych do zwolnienia (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Przetwórstwo przemysłowe	2	114	12,3	8	444	22,6	6	330	10,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz	1	28	3	0	0	0,0	-1	-28	-3
Budownictwo	0	0	0	6	119	6,1	6	119	6,1
Handel hurtowy i detaliczny	6	194	20,9	6	804	40,9	0	610	20,0
Transport i gospodarka magazynowa	15	231	24,9	1	40	2,0	-14	-191	-22,9
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0	0	10	163	8,3	-10	163	8,3
Informatyka i komunikacja	1	1	0,1	1	20	1,0	0	19	0,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9	32	3,4	14	33	1,7	5	1	-1,7
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1	34	3,7	1	29	1,5	0	-5	-2,2
Administracja publiczna i obrona narodowa	5	136	14,7	7	250	12,7	2	114	-2
Edukacja	1	158	17	1	28	1,4	0	-130	-15,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	0	0	1	12	0,6	1	12	0,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0	0	0	1	24	1,2	1	24	1,2
Razem	41	928	100	57	1 966	100	16	1038	X

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01 o rynku pracy. Obliczenia własne

W wyniku zwolnień grupowych, zgłoszonych do urzędów pracy, zatrudnienie w 2012 roku straciło w sumie 1 307 osób, o 55,2% (tj. o 465 osób) więcej niż w 2011 roku. Najwięcej, bo 451 pracowników (34,5% ogółu) zwolnionych zostało w sektorze *Handel hurtowy i detaliczny*. Liczną grupę stanowiły osoby zatrudnione poprzednio w sekcji: *Przetwórstwo przemysłowe* (338 osób, tj. 25,9% ogółu zwolnionych), *Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* (154 osoby, tj. 11,8%).

Analizując strukturę zakładów, z których najczęściej pochodzili zwalniani pracownicy obserwujemy wzrost o 14,0 pkt proc. udziału pracowników z firm działających w sekcji: *Handel hurtowy i detaliczny*, *Przetwórstwo przemysłowe* (o 12,2 pkt proc.) oraz *Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* (o 11,8 pkt proc.). Najbardziej zmniejszył się natomiast odsetek osób, które jako ostatnie miejsce zatrudnienia wskazywały zakłady związane z: *Edukacją* (o 18,6 pkt proc.) oraz *Transportem i gospodarką magazynową* (spadek o 12,8 pkt proc.).

Tabela 12. Liczba osób objętych zwolnieniami grupowymi w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2012 roku według Polskiej Klasyfikacji Działalności

Wyszczególnienie	2011			2012			Wzrost/spadek		
	Liczba zgłoszeń	Osoby	Udział osób w ogóle zgłoszonych do zwolnienia (%)	Liczba zgłoszeń	Osoby	Udział osób w ogóle zgłoszonych do zwolnienia (%)	Liczba zgłoszeń	Osoby	Udział osób w ogóle zgłoszonych do zwolnienia (pkt proc.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Przetwórstwo przemysłowe	5	115	13,7	6	338	25,9	1	223	12,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz	1	28	3,3	0	0	0,0	-1	-28	-3,3
Budownictwo	2	26	3,1	4	86	6,6	2	60	3,5
Handel hurtowy i detaliczny	10	173	20,5	9	451	34,5	-1	278	14,0
Transport i gospodarka magazynowa	24	134	15,9	1	40	3,1	-23	-94	-12,8
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1	4	0,5	0	0	0,0	-1	-4	-0,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	10	34	4	15	33	2,5	5	-1	-1,5
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1	34	4	1	29	2,2	0	-5	-1,8
Administracja publiczna i obrona narodowa	6	137	16,3	2	120	9,2	-4	-17	-7,1
Edukacja	6	157	18,6	0	0	0,0	-6	-157	-18,6
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0	0	9	154	11,8	9	154	11,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0	0	0	1	24	1,8	1	24	1,8
Informatyka i komunikacja	0	0	0	1	20	1,5	1	20	1,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	0	0	1	12	0,9	1	12	0,9
Razem	66	842	100	50	1 307	100	-16	465	X

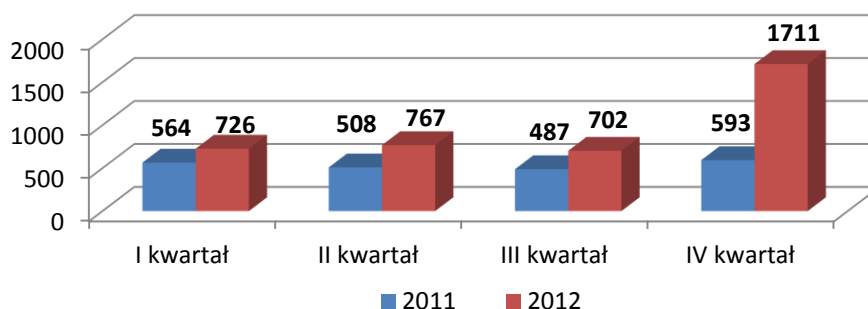
Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01 o rynku pracy. Obliczenia własne

Istotne jest to, że liczba zgłaszanych do urzędów pracy informacji o zwolnieniach grupowych nie oddaje w pełni skali całego zjawiska związanego z redukcją miejsc pracy w naszym województwie. W 2012 roku, w ewidencji urzędów pracy zarejestrowało się bowiem 111 786 osób poprzednio pracujących, w tym 3 906 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (dla porównania: w 2011 roku analogicznie 111 143 osoby i 2 152 osoby). Udział zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w ogólnej liczbie rejestrujących się bezrobotnych wyniósł w 2012 roku 2,8% (w 2011 roku – 1,9%). Wśród bezrobotnych zwolnionych w tym trybie, większość stanowiły kobiety – 51,1% (w 2011 roku – 58,1% tej populacji).

Wśród osób zwalnianych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w 2012 roku przeważały osoby pracujące poprzednio w sekcjach:

- *Przetwórstwo przemysłowe* – 924 osoby, tj. 23,7% zwolnionych tym trybem;
- *Handel hurtowy i detaliczny* – 897 osób, tj. 23,0%;
- *Budownictwo* – 520 osób, tj. 13,3%;
- *Transport i gospodarka magazynowa* – 179 osób, tj. 4,6%;
- *Edukacja* – 109 osób, tj. 2,8%.

Wykres 15. Liczba osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy rejestrujących się w urzędach pracy w latach 2011-2012

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01

Podobnie jak w całym zjawisku bezrobocia, tak również w przypadku osób zwolnionych z przyczyn pracodawcy i rejestrujących się w urzędach pracy zauważyć można pewną prawidłowość. Miesiące letnie są okresem, gdy spada liczba osób rejestrujących się w ewidencji bezrobotnych. Potwierdzają to dane z 2012 roku, kiedy to do końca pierwszego półrocza liczba osób rejestrujących się w urzędach pracy, a zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, systematycznie wzrastała. Trzeci kwartał przyniósł nieznaczny jej spadek, jednakże w IV kwartale liczba ta zwiększyła się do poziomu 1 711 osób.

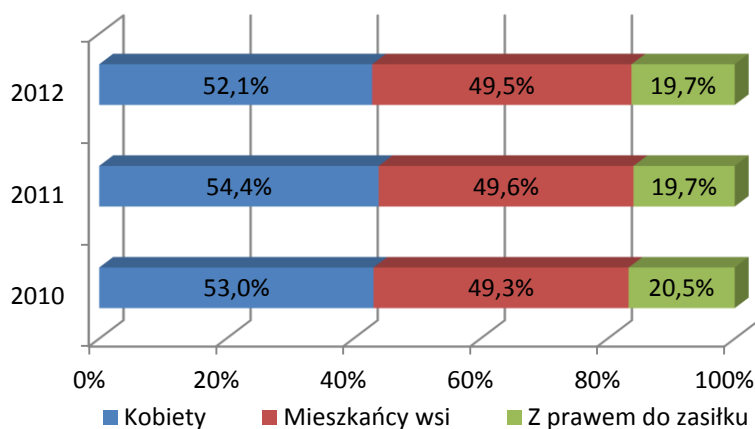
Na koniec grudnia 2012 roku w województwie warmińsko-mazurskim zarejestrowanych było 3 325 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W porównaniu do końca 2011 roku liczebność tej kategorii bezrobotnych zwiększyła się o 72,7% (tj. 1 400 osób).

Do zasiłku dla bezrobotnych na koniec 2012 roku uprawnionych było 70,3% bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (2 336 osób). Dla porównania, w 2011 roku odsetek osób z prawem do tego świadczenia wyniósł 55,6% (1 071 osób).

2.4 Struktura regionalnego bezrobocia

Analiza wybranych kategorii osób bezrobotnych pod kątem cech socjodemograficznych jest niezbędna do scharakteryzowania struktury bezrobocia, kształtujących się tendencji oraz zachodzących zmian.

Wykres 16. Udział wybranych kategorii bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Struktura regionalnego bezrobocia charakteryzuje się przewagą **kobiet**, które w liczbie 58 970, na koniec 2012 r. stanowiły 52,1% ogółu bezrobotnych. Liczba kobiet znajdujących się w ewidencji urzędów pracy zwiększyła się w porównaniu do 2011 roku o 533 osoby, tj. o 0,9% oraz o 2 842 osoby, tj. o 5,1% w stosunku do 2010 roku. Podkreślić natomiast należy fakt, iż udział procentowy kobiet w ogólnym bezrobociu spadł o 2,3 pkt proc. w porównaniu do 2011 roku i o 0,9 pkt proc. w porównaniu do 2010 roku.

Podobnie jak w latach poprzednich w województwie warmińsko-mazurskim, **mieszkańcy wsi** stanowią prawie połowę (49,5%) bezrobotnych. Według stanu na koniec grudnia 2012 roku, w powiatowych urzędach pracy, zarejestrowanych było 56 096 osób tej kategorii. W porównaniu do 2011 roku, liczba bezrobotnych mieszkających na wsi zwiększyła się o 2 871 osób, tj. o 5,4%. W stosunku do roku 2010 nastąpił wzrost tej grupy o 3 824 osób (o 7,3%). Procentowy udział mieszkańców wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych spadł o 0,1 pkt proc. w stosunku do 2011, natomiast w odniesieniu do 2010 roku wzrósł o 0,2 pkt proc.

Tabela 13. Wybrane kategorie bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012

stan na 31.12.2012

Kategorie bezrobotnych	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Zmiany 2012 do 2010 w %	Zmiany 2012 do 2011 w %	Udział w ogóle bezrobotnych w %		
						2010	2011	2012
Ogółem bezrobotni: w tym:	105 942	107 333	113 223	6,9	5,5	100,0	100,0	100,0
Mieszkańcy wsi	52 272	53 225	56 096	7,3	5,4	49,3	49,6	49,5
Z prawem do zasiłku	21 709	21 132	22 335	2,9	5,7	20,5	19,7	19,7
Kobiety	56 128	58 437	58 970	5,1	0,9	53,0	54,4	52,1

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

W grudniu 2012 roku **prawo do pobierania zasiłku** przysługiwało 22 335 osobom, które stanowiły 19,7% ogółu bezrobotnych. Liczba osób w tej kategorii zmniejszyła się w porównaniu do 2011 roku o 1 203, tj. o 5,7%, zaś w odniesieniu do 2010 roku, o 626 osób, tj. o 2,9%. Nastąpił również spadek udziału procentowego tej grupy w ogólnym bezrobociu o 0,8 pkt proc. w porównaniu do 2010 roku. W odniesieniu do 2011 roku odsetek tych osób pozostał na niezmiennym poziomie.

Bezrobocie w województwie warmińsko-mazurskim jest silnie zróżnicowane pod kątem cech socjodemograficznych osób pozostających bez zatrudnienia. Analiza przeprowadzona w tym zakresie pozwoliła na określenie pozytywnych i negatywnych tendencji, zachodzących w strukturze regionalnego bezrobocia.

**Tabela 14. Bezrobotni według cech socjodemograficznych w województwie
warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012**

stan na 31.12.

Kategorie bezrobotnych	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Zmiany do poprzedniego roku (w %)	Zmiany do poprzedniego roku (w %)	Udział procentowy w ogóle bezrobotnych		
						2010	2011	2012
Ogółem w tym:	105 942	107 333	113 223	1,3	5,5	100,0	100,0	100,0
Wykształcenie								
-wyższe	7 788	9 108	9 933	16,9	9,1	7,4	8,5	8,8
-policealne i średnie zawodowe	20 386	21 291	21 991	4,4	3,3	19,2	19,8	19,4
-ogólnokształcące	11 299	11 534	12 106	2,1	5,0	10,7	10,7	10,7
-zasadnicze zawodowe	30 326	29 812	31 986	-1,7	7,3	28,6	27,8	28,2
-gimnazjalne i niższe	36 143	35 588	37 207	-1,5	4,5	34,1	33,2	32,9
Wiek								
18 - 24	22 992	23 000	22 993	0,0	0,0	21,7	21,4	20,3
25 - 34	30 259	30 826	32 863	1,9	6,6	28,6	28,7	29,0
35 - 44	20 304	20 584	22 547	1,4	9,5	19,2	19,2	19,9
45 - 54	22 517	21 733	22 007	-3,5	1,3	21,3	20,2	19,4
55 - 59	8 259	9 115	10 136	10,4	11,2	7,8	8,5	9,0
60 - 64	1 611	2 075	2 677	28,8	29,0	1,5	1,9	2,4
Czas przebywania na bezrobociu								
do 1 miesiąca	12 143	9 920	10 731	-18,3%	8,2	11,5	9,2	9,5
1 - 3 m-ce	25 554	22 661	23 673	-11,3%	4,5	24,1	21,1	20,9
3 - 6 m-cy	19 436	19 201	19 765	-1,2%	2,9	18,3	17,9	17,5
6 - 12 m-cy	19 083	20 452	20 073	7,2%	-1,9	18,0	19,1	17,7
12 - 24 m-ce	17 508	20 436	20 281	16,7%	-0,8	16,5	19,0	17,9
pow. 24 m- ce	12 218	14 663	18 700	20,0%	27,5	11,5	13,7	16,5

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

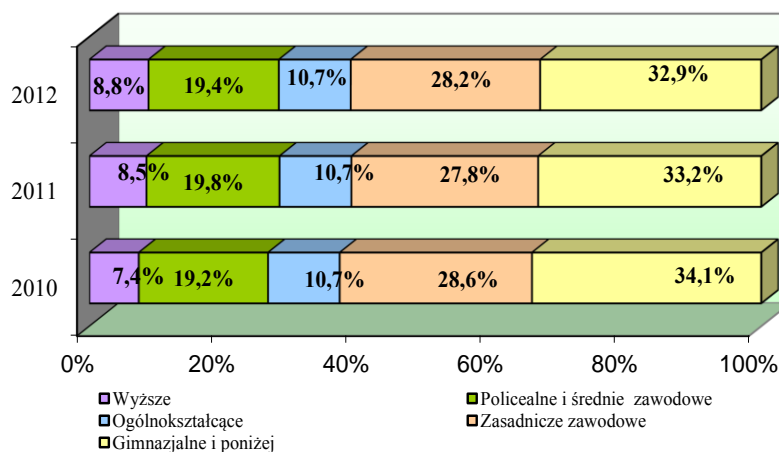
Analizując strukturę bezrobocia pod kątem wykształcenia, należy zwrócić uwagę na fakt, iż najwięcej osób bezrobotnych legitymuje się niskim wykształceniem. W strukturze największy udział (32,9%) mają osoby z wykształceniem gimnazjalnym bądź niższym, a następnie – z zasadniczym zawodowym (28,2%). Razem, te dwie subpopulacje stanowią w ogólnym bezrobociu 61,1%. Istotny jest stały, od 2009 roku, spadek udziału osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, z 34,1% w 2010 roku do 33,2% w 2011 roku i 32,9% w 2012 roku.

W 2012 roku zmniejszył się także odsetek bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Na koniec roku wyniósł 19,4%, i był niższy o 0,4 pkt proc. od wartości tego wskaźnika w 2011 roku. W stosunku do 2009 roku jego wartość wzrosła jednak o 0,2 pkt proc. Nadal populacja ta jest trzecią, co do wielkości, grupą bezrobotnych. Niezmieniony, od trzech lat pozostał odsetek bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. W 2012 roku wynosił on, podobnie jak w latach poprzednich 10,7%.

Najmniejszy udział procentowy w regionalnym bezrobociu mają osoby z wyższym wykształceniem. Niepokojący jest jednak fakt, iż ich odsetek stale wzrasta. W 2012 roku wynosił 8,8%, co oznacza wzrost o 1,4 pkt. proc. w porównaniu do 2010 roku i o 0,3 pkt. proc. w odniesieniu do 2011 roku.

Szczególnie trudna jest sytuacja młodych osób, które wkraczą na rynek pracy po ukończeniu studiów. Według stanu z końca grudnia 2012 roku, wśród bezrobotnych było 1 388 osób (1,2% ogółu bezrobotnych) do 27 roku życia, które znajdowały się w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły wyższej (zgodnie z datą, określoną w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie, poświadczającym ukończenie szkoły wyższej). Należy również zauważyć, iż w populacji bezrobotnych z wyższym wykształceniem 15,4% (1 529 osób) stanowi młodzież do 25 roku życia.

Wykres 17. Zmiany w strukturze bezrobotnych według poziomu wykształcenia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

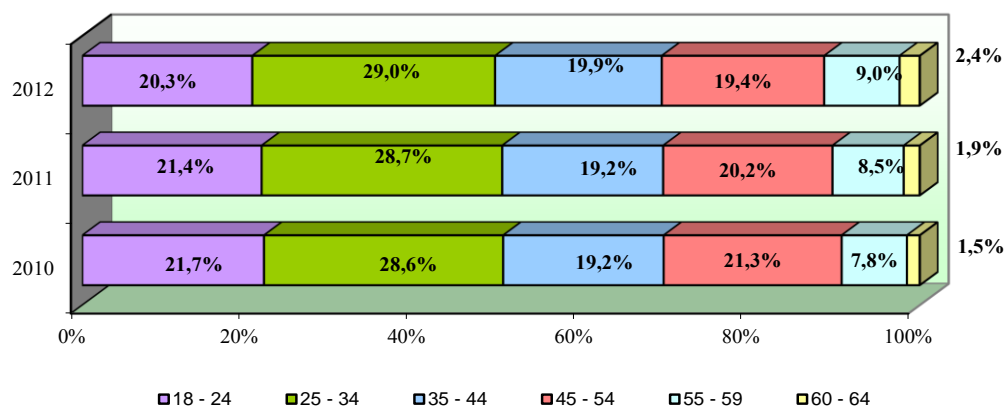
Analizując strukturę bezrobotnych biorąc pod uwagę kryterium wieku stwierdzić należy, iż największy udział miały osoby w wieku od 25 do 34 lat. Wynosił on 29,0%, co oznacza, że wzrósł w stosunku do 2010 roku o 0,4 pkt. proc., natomiast w odniesieniu do 2011 roku o 0,3 pkt. proc. Drugą, pod względem procentowego udziału grupą, są osoby od 18 do 24 roku życia. Ich udział w ogólnym bezrobociu wyniósł w 2012 roku 20,3%. Na przestrzeni ostatnich trzech lat grupa ta pozostaje na zbliżonym poziomie.

Należy zauważyć, iż w strukturze regionalnego bezrobocia przeważają osoby w okresie potencjalnie najwyższej aktywności zawodowej, czyli w przedziale wiekowym od 18 do 34 lat – stanowią one bowiem 49,3% ogółu bezrobotnych. Jest to o 0,8 pkt proc mniej niż miało to miejsce w roku ubiegłym. Niewiele poniżej 20,0% stanowią osoby w przedziale od 35 do 44 lat. Ich procentowy udział w ogólnym bezrobociu wyniósł w grudniu 2012 roku 19,9%, co oznacza, iż wzrósł w stosunku do 2010 i 2011 roku o 0,7 pkt proc.

Znaczną grupę stanowią również osoby w wieku od 45 do 54 lat, których procentowy udział w ogólnym bezrobociu wynosi 19,4%. Należy podkreślić, iż udział ten wykazuje tendencję malejącą. W 2010 roku wynosił 21,3%, podczas gdy w 2011 roku spadł do 20,2%.

Bezrobotni w najstarszych grupach wiekowych 55–59 oraz 60–64 lata reprezentowani są przez najmniej liczną grupę, stanowiąc odpowiednio 9,0% i 2,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Wskaźniki procentowego udziału tych grup w strukturze regionalnego bezrobocia stale rosną. W porównaniu do 2010 roku wskaźnik, dotyczący osób w wieku 55-59 lat wzrósł o 1,2 pkt. proc., natomiast w odniesieniu do 2011 roku – o 0,5 pkt. proc. W przypadku osób w wieku od 60 do 64 lat, wzrost wynosił odpowiednio 0,9 i 0,5 pkt. proc.

Wykres 18. Zmiany w strukturze bezrobotnych według grup wiekowych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012

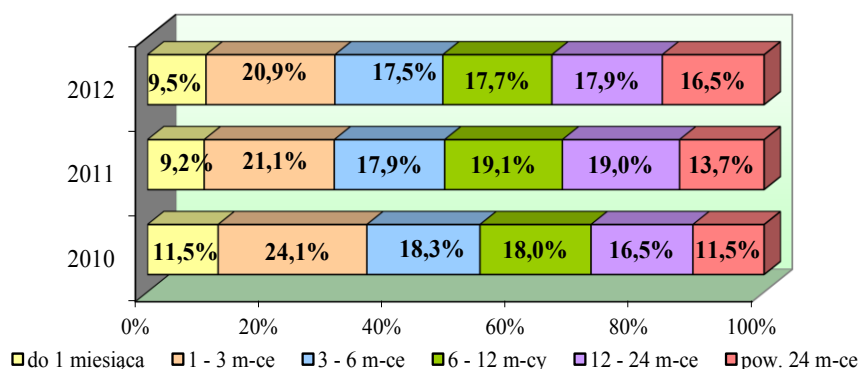

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Szczególnym problemem regionalnego bezrobocia jest długi czas pozostawania bez zatrudnienia, który może przyczynić się do wykluczenia społecznego. Ponad 34% bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim pozostaje bez zatrudnienia przez okres dłuższy niż 12 miesięcy, z czego 16,5% nie pracuje od ponad 24 miesięcy. Należy przy tym zauważyć, że odsetek osób, pozostających bezrobotnymi dłużej niż 24 miesiące systematycznie wzrasta - z 11,5% w 2010 roku do 13,7% w 2011 roku, aż do poziomu 16,5% w 2012 roku.

Największy udział (20,9%) w ogólnym bezrobociu mają osoby, pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy. Drugą, pod tym względem grupą są osoby, nie podejmujące zatrudnienia przez okres od 6 do 12 miesięcy (17,7%).

Wykres 19. Zmiany w strukturze bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Na podstawie przytoczonych danych można określić charakterystyczne tendencje w strukturze regionalnego bezrobocia w 2012 roku, w porównaniu do 2011 roku:

Wzrost procentowego udziału w ogólnej populacji miał miejsce wśród osób:

- z wykształceniem wyższym – o 0,3 pkt. proc., do poziomu 8,8%;
- z wykształceniem zasadniczym zawodowym – o 0,5 pkt. proc. do poziomu 28,3%;
- w wieku 25-34 lata – o 0,3 pkt. proc., do poziomu 29,0% oraz osób w przedziale wiekowym 35-44 lata – 0,7 pkt. proc (19,9%);
- w kategoriach wiekowych powyżej 55 lat – o 0,5 pkt. proc, do poziomu 9,0% w przedziale wiekowym 55-59 lat i do poziomu 2,4% w przedziale 60-64 lata;
- o najkrótszym czasie przebywania na bezrobociu krótszym niż miesiąc – o 0,3 pkt. proc., do poziomu 9,5 % oraz figurujących w ewidencji bezrobotnych powyżej 24 miesięcy – o 2,8 pkt. proc do poziomu 16,5%.

Spadek udziału w ogólnej populacji miał natomiast miejsce w przypadku osób:

- z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – o 0,4 pkt. proc., do poziomu 19,4%;
- z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – spadek o 0,3 pkt. proc. do poziomu 32,9%;
- w przedziale wiekowym od 18 do 24 lat – o 1,1 pkt. proc. do poziomu 20,3%; oraz osób w wieku od 45 do 54 lat – o 0,8 pkt. proc. do poziomu 19,4%;
- osób przebywających na bezrobociu od 1-3 miesięcy – o 0,2 pkt. proc., do poziomu 20,9%; od 3 do 6 miesięcy – o 0,4 pkt. proc., do poziomu 17,5%, od 6 do 12 miesięcy o 1,4 pkt. proc do 17,7% oraz od 12 do 24 miesięcy – o 1,1 pkt. proc. do poziomu 17,9%.

2.5. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

W ramach działań realizowanych przez powiatowe urzędy pracy na rzecz osób bezrobotnych wzmożony nacisk położony jest na aktywizację osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a więc m.in. bezrobotnych do 25 roku życia i powyżej 50 roku życia, długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, bezrobotnych samotnie wychowujących, co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, bezrobotnych niepełnosprawnych. Ze względu na specyficzne trudności na rynku pracy osób należących do powyższych grup wymagają one wzmożonej uwagi, zindywidualizowanego podejścia, a często również bardziej kompleksowego wsparcia, które ułatwi im wejście na rynek pracy lub reintegrację zawodową.

Tabela 15. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012

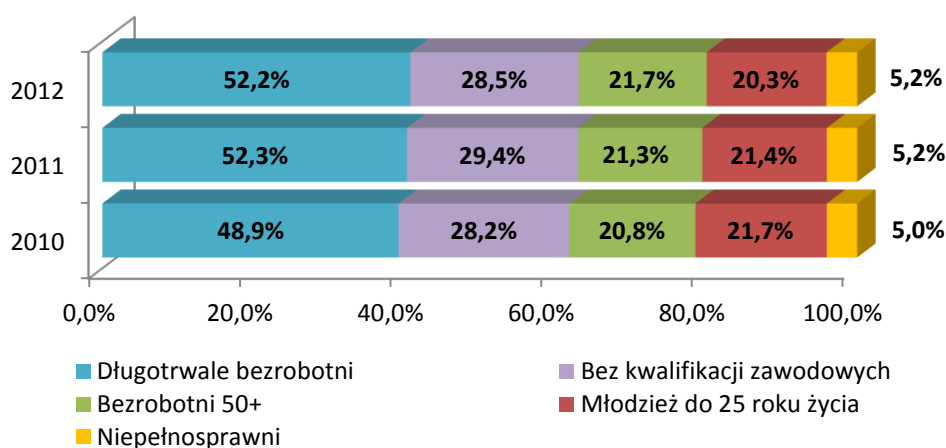
Kategorie bezrobotnych	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Zmiany 2012 r. do 2010 r. (w %)	Zmiany 2012 r. do 2011 r. (w %)	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych (w %)		
						2010	2011	2012
Długotrwale bezrobotni	51 808	56 158	59 093	14,1	5,2	48,9	52,3	52,2
Bezrobotni bez kwalifikacji	29 858	31 508	32 239	8,0	2,3	28,2	29,4	28,5
Bezrobotni 50+	22 038	22 912	24 615	11,7	7,4	20,8	21,3	21,7
Młodzież do 25 roku życia	22 992	23 000	22 993	0,0	-0,03	21,7	21,4	20,3
Niepełnosprawni	5 319	5 628	5 843	9,9	3,8	5,0	5,2	5,2

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Długotrwale bezrobocie jest istotnym problemem w strukturze bezrobocia województwa warmińsko-mazurskiego. W porównaniu do 2011 roku, odnotowano wzrost liczby **długotrwale bezrobotnych** z 56 158 do 59 093 osoby (o 2 935 osób, tj. o 5,2%). Udział tej grupy bezrobotnych w ogólnej licznie zarejestrowanych zmalał o 0,1 pkt proc, osiągając na koniec 2012 roku wartość 52,2% (w stosunku do grudnia 2010 roku wzrost o 3,3 pkt proc.). Niepokojącą tendencją jest stały wzrost liczby długotrwale bezrobotnych – w porównaniu do 2010 roku liczba ta zwiększyła się o 7 285 osób, tj. o 14,1%.

W grudniu 2012 roku **bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych** (32 239 osób), stanowili 28,5% ogółu zarejestrowanych w województwie. W porównaniu z grudniem 2011 roku, liczba bezrobotnych w tej grupie zwiększyła się o 731 osób (o 2,3%), a udział procentowy w ogólnym bezrobociu zmniejszył się o 0,9 pkt proc. Odnosząc się do 2010 roku, liczba bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych zwiększyła się o 2 381 osób, tj. o 8,0%, natomiast ich udział procentowy w ogólnym bezrobociu zwiększył się o 0,3 pkt proc.

Wykres 20. Udział bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Liczba **bezrobotnych powyżej 50 roku życia** od 2010 roku systematycznie rośnie. W porównaniu do grudnia 2010 roku wzrosła o 2 577 osób (o 11,7%), natomiast w okresie grudzień 2011 – grudzień 2012, zwiększyła się o 1 703 osoby (o 7,4%), kształtując na poziomie 24 615 osób. Analizując zmiany procentowego udziału bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogólnym bezrobociu, także należy wskazać tendencję wzrostową. W 2012 roku osoby tej kategorii stanowiły 21,7% w liczbie bezrobotnych w województwie, co oznacza, iż ich odsetek wzrósł w porównaniu do 2010 roku o 0,9 pkt proc., natomiast w porównaniu do 2011 roku o 0,4 pkt proc.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku, w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawały 22 993 **osoby bezrobotne do 25 roku życia**, które stanowiły 20,3% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu z analogicznym okresem 2011 roku, widoczny jest ich nieznaczny spadek - o 7 osób, tj. o 0,03%. W porównaniu z grudniem 2010 roku liczba bezrobotnych w tej grupie wiekowej zmniejszył się o 1 osobę. W 2012 roku, w porównaniu do roku poprzedniego obniżył się, o 1,1 pkt proc., udział osób do 25 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych. Jest niższy również w stosunku do 2010 roku – o 1,4 pkt proc.

Bezrobotne osoby niepełnosprawne, w liczbie 5 843 stanowiły na koniec grudnia 2012 roku 5,2% ogółu bezrobotnych, zarejestrowanych w województwie. W strukturze regionalnego bezrobocia **niepełnosprawni** mają niewielki udział, mimo to niedobór miejsc pracy dla tej kategorii bezrobotnych jest szczególnym problemem w aspekcie nie tylko ekonomicznym, ale przede wszystkim społecznym. Udział tej kategorii bezrobotnych w strukturze regionalnego bezrobocia, od 2010 roku wzrósł o 0,2 pkt proc. natomiast jego obecna wartość jest niezmienna w stosunku do 2011 roku. Stale wzrasta również liczba niepełnosprawnych bezrobotnych. W stosunku do 2010 roku liczba bezrobotnych w tej grupie wzrosła o 9,9% (o 524 osoby), a w stosunku do 2011 roku o 3,8% (o 215 osób).

2.6. Bezrobotni według ostatniego miejsca pracy

Liczba osób pracujących przed zarejestrowaniem się w ewidencji powiatowych urzędów pracy na koniec 2012 roku wynosiła 93 470 osób, tj. 82,6% ogółu bezrobotnych. Bezrobotni, jako ostatnie miejsce pracy, najczęściej podawali jednostki, działające w następujących Sekcjach Gospodarki Narodowej:

- *Przetwórstwo przemysłowe* – stąd pochodzi 18 036 bezrobotnych, stanowiąc 15,9% ogółu zarejestrowanych;
- *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli* – 15 987 bezrobotnych, tj. 14,1% zarejestrowanych;
- *Budownictwo* – 10 732 osób, tj. 9,5% ogółu bezrobotnych;
- *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* – 6 763 osoby, tj. 6,0% zarejestrowanych;
- *Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* – 5 229 osób, tj. 4,6% ogółu bezrobotnych;
- *Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi* – 3 689 osób, tj. 3,3% ogółu bezrobotnych.

Osoby z wymienionych sekcji gospodarki (łącznie 56 747 osób), stanowili na koniec 2012 roku 60,7% bezrobotnych dotychczas pracujących. Istotnym problemem na regionalnym rynku pracy są bezrobotni bez stażu pracy, którzy w liczbie 19 753 stanowili 17,4% ogółu zarejestrowanych w województwie warmińsko-mazurskim.

3. Oferty zatrudnienia i podjęcia pracy

3.1. Oferty pracy

W 2012 roku, urzędy pracy pozyskały 39 420 wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, o 5 588 (o 16,5%) więcej niż w 2011 roku.

Wzrost liczby ofert pracy zaobserwowano w siedemnastu powiatach a najbardziej w:

- szczycieńskim (o 72,9%.);
- nowomiejskim (o 68,2%.);
- lidzbarskim (o 52,7%);
- iławskim (o 48,9%).

Natomiast w czterech powiatach liczba wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej zmniejszyła się:

- ełckim (25,7%);
- oleckim (14,3%);
- gołdapskim (11,9%);
- nidzickim (4,5%).

Liczba ofert pracy niesubsydiowanej zmniejszyła się o 9,9 pkt proc. Oferty te stanowią 40,6% wszystkich wakatów zgłoszonych do urzędów pracy (w 2011 roku – 50,5%). W ciągu całego 2012 roku, w dyspozycji urzędów pracy pozostawały 15 993 oferty pracy niesubsydiowanej, tj. o 1 093 oferty mniej niż w 2011 roku (spadek o 6,4%).

Największy odsetek ofert pracy niesubsydiowanej w ogólnej liczbie pozyskanych ofert odnotowano w powiatach:

- Olsztynie (miasto na prawach powiatu) – 2 919, tj. 74,5% ogółu pozyskanych ofert pracy,
- iławskim – 2 345, tj. 73,5%,
- olsztyńskim – 1 333, tj. 50,1%.

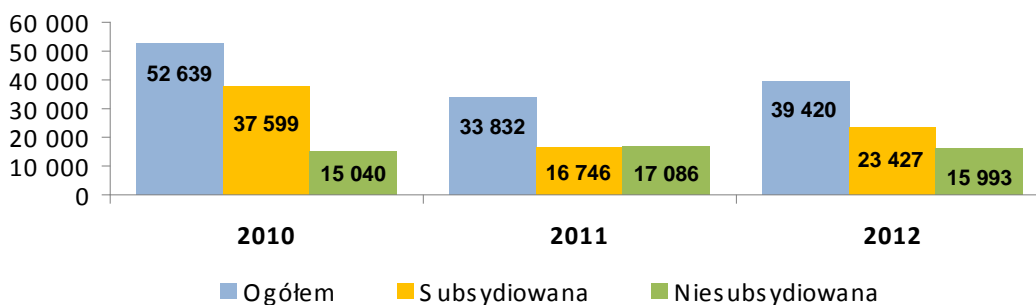
Oferty pracy subsydiowanej stanowiły 59,4% wszystkich wakatów, zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy (w 2011 roku – 49,5%). W ciągu 2012 roku liczba miejsc pracy subsydiowanej w całym województwie wyniosła 23 427 ofert; jest to o 39,9% (o 6 681 ofert) więcej niż w 2011 roku.

W niektórych powiatach oferty pracy subsydiowanej z Funduszu Pracy stanowiły zdecydowaną większość zgłaszanych przez pracodawców miejsc pracy. Należą do nich powiaty: bartoszycki – 92,7%, piski – 84,3%, kętrzyński – 84,1% oraz braniewski – 81,9%.

W ramach ofert zatrudnienia subsydiowanego powiatowe urzędy pracy dysponowały m. in.:

- 8 654 ofertami stażu – o 4 124 oferty więcej niż w 2011 roku, wzrost o 91,0%,
- 5 683 miejscami pracy społecznie użytecznej – wzrost o 330 ofert, tj. 6,2%,
- 60 miejscami przygotowania zawodowego – wzrost o 2 oferty, tj. o 3,4%.

Wykres 21. Struktura ofert pracy w województwie warmińsko-mazurskim pozyskanych w latach 2010-2012

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Spśród ogólnej liczby ofert pracy, zgłoszonych w 2012 roku, 14 842, tj. 37,7 % wszystkich ofert pochodziło z sektora publicznego (w 2011 r. – 33,8%), 1 673 oferty adresowane były do osób niepełnosprawnych (2011 r. - 1 729 ofert, tj. 5,1%), a 683 oferty skierowane były do osób, którym nie upłynął okres 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (638, tj.1,9%).

W 2012 roku pracodawcy najwięcej ofert zgłosili w następujących Sekcjach Gospodarki Narodowej:

- *Administracja publiczna i obrona narodowa, ubezpieczenia społeczne* – 10 800 ofert (27,5% wszystkich zgłoszonych w 2012 roku ofert pracy);
- *Przetwórstwo przemysłowe* – 5 331 ofert (13,6%);
- *Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocyklowych oraz artykułów użytku osobistego i domowego* – 5 067 ofert (12,9%);
- *Budownictwo* – 3 699 ofert pracy (9,4%).

Poddając analizie zgłaszane do urzędów pracy oferty pracy, można zauważyć, że na rynku pracy najbardziej poszukiwane były osoby, które mogły podjąć pracę w zawodach:

- robotnik gospodarczy – 8 443 oferty pracy;
- sprzedawca – 2 167 ofert;
- pozostali pracownicy obsługi biurowej – 1 540 ofert;
- robotnik budowlany – 1 186 ofert;
- technik prac biurowych – 1 128 ofert;
- stolarz – 551 ofert;
- przedstawiciel handlowy – 536 ofert.

3.2. Podjęcia pracy

Osoby bezrobotne, najczęściej opuszczają ewidencję urzędów pracy dzięki zdobyciu nowego miejsca pracy. W 2012 roku z tego powodu ze spisu bezrobotnych wyłączono 58 212 osoby. Stanowiły one 43,9% wszystkich wyrejestrowanych.

Liczba osób podejmujących zatrudnienie w ostatnich trzech latach systematycznie malała od 67 279 w 2010 r., poprzez 61 690 w 2011 r. do 58 212 w roku 2012.

W 2012 roku, w porównaniu do roku poprzedniego, odnotowano większą liczbę bezrobotnych podejmujących pracę subsydiowaną środkami Funduszu Pracy – wzrost o 32,5% (o 2 618 osób). W tym samym okresie liczba osób podejmujących pracę niesubsydiowaną, czyli oferowaną przez *wolny rynek*, spadła o 11,4% (o 6 096 osób).

Tabela 16. Podjęcia pracy przez bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	Zmiany 2011 w stosunku do 2010	Zmiany 2012 w stosunku do 2011	Zmiany 2011 do 2010 (%)	Zmiany 2012 do 2011 (%)
Ogółem podjęcia pracy	67 279	61 690	58 212	- 5 589	- 3 478	-8,3	- 5,6
Praca subsydiowana	18 349	8 047	10 665	- 10 302	2 618	-43,9	32,5
Praca niesubsydiowana	48 930	53 643	47 547	4 713	- 6 096	9,6	-11,4

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

Liczba osób zatrudnionych na stanowiskach wspieranych przez Fundusz Pracy bardzo ściśle zależy od wysokości środków przeznaczonych na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji bezrobotnych. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w danych statystycznych. W 2011 roku liczba rozpoczynających prace subsydiowane znacznie się zmniejszyła, co było powodem drastycznego obciążenia środków finansowych na działania publicznych służb zatrudnienia. W roku 2012 liczba ta wzrasta (zwiększył się również przyznany limit środków Funduszu Pracy) nie osiąga jednak poziomu z 2010 r.

Środkami Funduszu Pracy wspierane jest m.in. zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, samozatrudnienie w ramach prowadzonej przez bezrobotnych działalności gospodarczej (dotacje) oraz tworzenie miejsc pracy u pracodawcy, poprzez refundację wyposażenia nowych lub doposażenia istniejących miejsc pracy, na których zatrudniani są bezrobotni.

Tabela 17. Podjęcia przez bezrobotnych pracy subsydiowanej w latach 2010-2012

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	Zmiany 2011 do 2010 w liczbach	Zmiany 2012 do 2011 w liczbach	Zmiany 2011 do 2010 (%)	Zmiany 2012 do 2011 (%)
Ogółem podjęcia pracy subsydiowanej	18 349	8 047	10 665	-10 302	2 618	-56,1	32,5
w tym:							
- prace interwencyjne	4 641	3 652	3 705	-989	53	- 21,3	1,5
- roboty publiczne	6 123	1 020	2 576	-5 103	1 556	- 83,3	152,5
- dotacje dla bezrobotnych	3 385	955	1 961	-2 430	1 006	- 71,8	105,3
- zatrudnieni na miejscach utworzonych w ramach dotacji dla pracodawców	3 999	2 084	2 138	-1 915	54	- 47,9	2,6

Źródło: opracowanie własne, na podstawie sprawozdania MPiPS-01

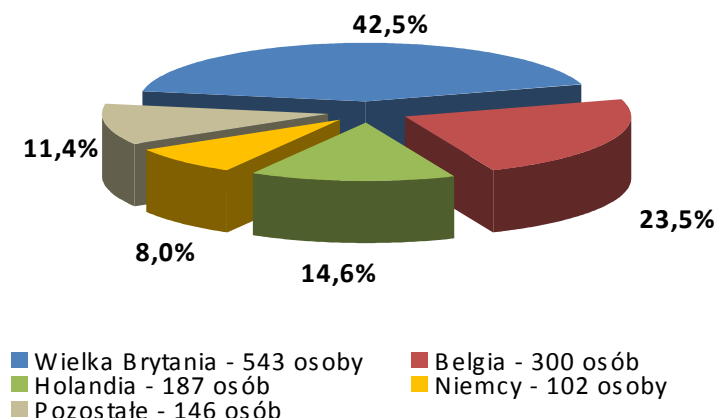
Wśród skierowanych przez urzędy pracy w ramach ofert pracy subsydiowanej, w porównaniu do 2011 roku, o ponad połowę wzrosła liczba osób biorących udział w robotach publicznych (o 1 556 osób, tj. 152,5%) oraz bezrobotnych, którzy rozpoczęli działalność na własny rachunek (o 1 006 osób, tj. 105,3%). Liczba podejmujących pracę w ramach refundacji

kosztów zatrudnienia bezrobotnego zwiększyła się o 54 osoby, tj. o 2,6%, a uczestników prac interwencyjnych o 53 osoby, tj. o 1,5%.

Wzrost liczby osób, które skorzystały z aktywizacji zawodowej finansowanej z Funduszu Pracy nastąpił również w liczbie uczestników: szkoleń, staży, prac społecznie użytecznych oraz przygotowania zawodowego. Staże rozpoczęło o 4 124 osoby (o 91,0%) więcej niż w 2011 roku, szkolenia – o 1 781 osób (82,8%), prace społecznie użyteczne – o 330 osób (6,2%), przygotowanie zawodowe dorosłych – o 2 osoby (3,4%) więcej.

Bezrobotni z województwa warmińsko-mazurskiego korzystali również z ofert pracy za granicą w ramach sieci EURES. W 2012 roku, możliwość zatrudnienia za pośrednictwem urzędów pracy poza granicami kraju otrzymało 1 278 osób, czyli o 669 osób mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Oferty dotyczyły przede wszystkim miejsc pracy w Wielkiej Brytanii – 543 oferty (42,5%) i Belgii – 300 (23,5%). W większości przypadków (960 ofert, tj. 75,1% ogółu pozyskanych miejsc pracy za granicą), oferty dotyczyły pracy długoterminowej.

Wykres 22. Kraj pochodzenia zagranicznych miejsc pracy w 2012 roku

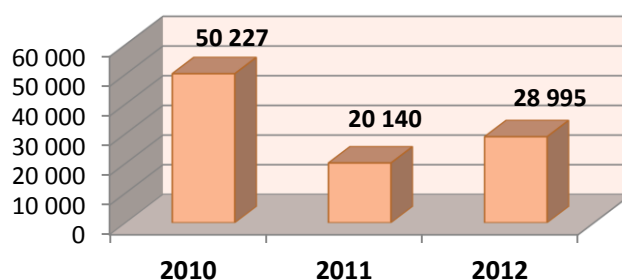

Źródło: opracowanie własne

4. Aktywne formy promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych, finansowane z Funduszu Pracy

W 2012 roku z podstawowych form aktywizacji bezrobotnych (subsydiowane zatrudnienie, szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy) w regionie skorzystało ogółem 28 995 osób. Jest to o 44,0% (o 8 855 osób) więcej niż w 2011 roku oraz o 42,3% (21 232 osoby) mniej w stosunku do 2010 roku.

Wykres 23. Uczestnicy aktywnych form promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych w latach 2010-2012 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01 o rynku pracy

W programach aktywizacji uczestniczyły osoby, będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, reprezentujące przede wszystkim priorytetowe kategorie bezrobotnych określone w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 rok.

Szczegółowe dane dotyczące aktywizacji poszczególnych grup, z podziałem na różne formy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Aktywizacja zawodowa wybranych grup bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku

Wyszczególnienie	Podjęcia pracy			Szkolenia	Staże	Przygotowanie zawodowe	Prace społecznie użyteczne	Razem
	Ogółem	Niesub.	Subs.					
Ogółem	58 212	47 547	10 665	3 933	8 654	60	5 683	76 542
Kobiety	28 260	23 413	4 837	1 427	6 210	27	3 707	39 631
Zamieszkali na wsi	26 314	19 507	4 110	1 527	3 358	34	3 513	34 746
Do 25 roku życia	13 428	11 209	2 219	1 419	5 433	31	481	20 792
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	9 488	6 600	2 888	529	902	2	1 778	12 699
Długotrwale bezrobotni	21 863	16 285	5 578	1 791	3 234	31	4 846	31 765

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01 o rynku pracy, obliczenia własne

4.1. Zatrudnienie bezrobotnych subsydiowane z Funduszu Pracy

W ramach Funduszu Pracy, w 2012 roku subsydiowano zatrudnienie 10 665 bezrobotnym, czyli o 2 618 osobom (o 32,5%) więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Najwięcej osób skorzystało z prac interwencyjnych (3 705 osób, tj. 34,7% ogółu prac subsydiowanych) i robot publicznych (2 576 osób, tj. 24,2%). Najbardziej efektywną formą wsparcia finansowaną środkami Funduszu Pracy było podjęcie przez bezrobotnych działalności gospodarczej oraz dotacje dla pracodawców na wyposażenie bądź doposażenie stanowiska pracy. Z tych form aktywizacji w 2012 roku skorzystało odpowiednio 1 961 i 2 138 osób.

Prace interwencyjne – skierowano na nie w 2012 roku 3 705 bezrobotnych, czyli o 53 osoby (o 1,5%) więcej niż przed rokiem. Na tę formę aktywizacji wydano do końca analizowanego okresu 16 958,7 tys. zł., co stanowiło 10,9% ogółu wydatków na aktywizację bezrobotnych.

Roboty publiczne - w tej formie aktywizacji bezrobotnych w 2012 roku uczestniczyło 2 576 osób, czyli o 1 556 (o 152,5%) więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Na częściową refundację kosztów, związanych z organizacją robót publicznych wydatkowano 13 332,9 tys. zł. (8,6% wydatków na aktywne formy).

Tabela 19. Liczba uczestników prac subsydiowanych i aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	2011	2012	Zmiana do 2011 roku w liczbach	Zmiana do 2011 roku w %
Prace interwencyjne	3 652	3 705	53	1,5
Roboty publiczne	1 020	2 576	1 556	152,5
Dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej	955	1 961	1 006	105,3
Liczba osób zatrudnionych na doposażonych lub wyposażonych stanowiskach pracy (dotacje dla pracodawców)	2 084	2 138	54	2,6
Szkolenia	2 152	3 933	1 781	82,8
Prace społecznie użyteczne	5 353	5 683	330	6,2
Stáže	4 530	8 654	4 124	91,0
Przygotowanie zawodowe dorosłych	58	60	2	3,4

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01 o rynku pracy, obliczenia własne

Dofinansowanie podjęcia przez bezrobotnego działalności gospodarczej. Pomoc finansowa bezrobotnym na podjęcie działalności gospodarczej stanowi jeden z najefektywniejszych sposobów, po pierwsze – na wyjście z bezrobocia, po drugie – na wspieranie lokalnej małej przedsiębiorczości, co przekłada się na powstawanie nowych miejsc pracy. W 2012 roku, z tego rodzaju wsparcia skorzystało 1 961 osób, czyli o 1 006, (o 105,3%) więcej niż w roku poprzednim. Na ten cel wydatkowano 33 058,2 tys. zł, co stanowi 21,3% wydatków na aktywizację.

Refundacja kosztów doposażenia lub wyposażenia przez pracodawcę miejsca pracy, na którym zatrudniono bezrobotnego. Dzięki temu instrumentowi rynku pracy, dotacje otrzymało 984 firm na zorganizowanie 1 268 nowych lub doposażenie istniejących miejsc pracy. Zatrudniono dzięki tej formie znalazło 2 138 bezrobotnych. W 2012 roku, w tym celu wydano 21 329,3 tys. zł, co stanowiło 13,8% wydatków poniesionych na aktywizację bezrobotnych. W 2011 roku dotacje otrzymało 489 pracodawców na zorganizowanie 570 miejsc pracy, dzięki czemu pracę otrzymało 2 084 bezrobotnych.

4.2. Inne usługi i instrumenty rynku pracy, służące aktywizacji bezrobotnych

W 2012 roku powiatowe urzędy pracy najczęściej kierowały bezrobotnych do odbycia stażu zawodowego u pracodawcy (8 654 osoby), uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych (5 683 osoby) wzięcia udziału w szkoleniach w celu podniesienia lub nabycia nowych kwalifikacji (3 933 osoby).

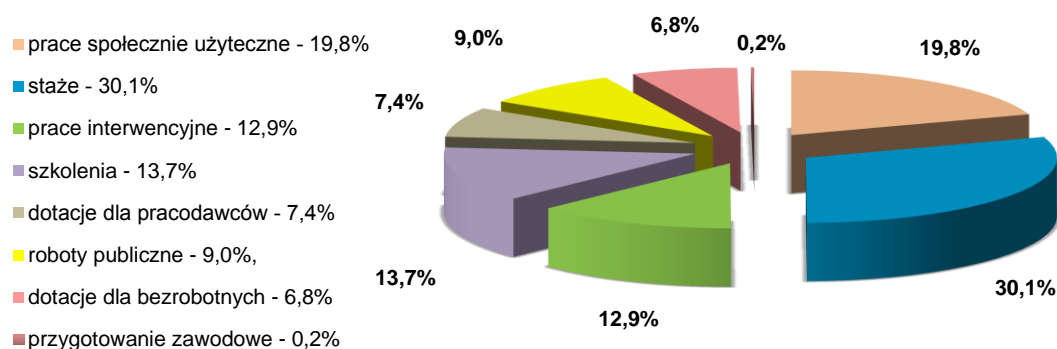
Staże zawodowe – w 2012 roku uczestniczyły w nich 8 654 osoby, o 4 124 (o 91,0%) więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Najczęściej z tego instrumentu korzystały kobiety (71,8%). Wydatki na stypendia z tytułu odbywania stażu w 2012 roku wynosiły 46 789,9 tys. zł (30,2% środków wydatkowanych na aktywizację).

Prace społecznie użyteczne – w 2012 roku do prac społecznie użytecznych skierowano 5 683 bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Jest to o 330 osób (6,2%) więcej niż w 2011 roku. Z tej formy pomocy korzystały przede wszystkim osoby długotrwale bezrobotne - 85,3%. Ponad 65% uczestników stanowiły kobiety. Odsetek mieszkańców wsi wynosił 61,8%. Na realizację tego programu przeznaczono w 2012 roku, 2 804,8 tys. zł (1,8% wydatków na aktywizację bezrobotnych).

Szkolenia – mają na celu podwyższenie kwalifikacji lub nabycie nowych w ramach szkoleń finansowanych z Funduszu Pracy lub Europejskiego Funduszu Społecznego. W 2012 roku uczestniczyło w nich 3 933 osoby. W porównaniu do 2011 roku, z usług szkoleniowych skorzystało o 1 781 osób (82,8%) więcej. Na ten cel wydatkowano 6 020,3 tys. zł, które stanowiły 3,9% ogółu wydatków poniesionych w 2012 roku na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

Przygotowanie zawodowe dorosłych – z instrumentu tego skorzystało 60 bezrobotnych, czyli o 2 osoby więcej (tj. o 3,4%) niż w 2011 roku. Byli to głównie mieszkańcy wsi (56,6%), bezrobotni do 25 roku życia (51,6%) oraz kobiety (45,0%). W 2012 roku wydatkowano na ten cel 1 135,9 tys. zł. (0,7% wydatków).

Wykres 24. Struktura uczestników aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu i instrumentów rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie MPiPS-01

W stosunku do bezrobotnych zastosowanie miały także inne programy finansowane z Funduszu Pracy, takie jak:

- finansowanie kosztów przejazdu do pracodawcy, zakwaterowania w przypadku podjęcia zatrudnienia poza miejscem zamieszkania oraz wyżywienia (wydatkowano na ten cel 1 366,6 tys. zł),
- dodatki aktywizacyjne dla najbardziej mobilnych bezrobotnych (7 677,5 tys. zł).

4.3. Efektywność zatrudnieniowa usług i instrumentów rynku pracy, służących aktywizacji bezrobotnych

Efektywność podstawowych programów rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim, w 2011 roku¹⁰ wynosiła 48,1%. W porównaniu do 2010 roku wartość ta zmniejszyła się o 2,8 pkt proc. (w Polsce wzrost o 1,5 pkt proc.).

Monitoring efektywności zatrudnieniowej i kosztowej programów, realizowanych przez powiatowe urzędy pracy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych za 2012 rok zostanie opublikowany na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie www.up.gov.pl w czerwcu 2013 roku.

Wyższą niż 50% efektywność, w 2011 roku uzyskały takie programy jak: dotacje dla pracodawców na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy, na którym zatrudniono bezrobotnego – 100,0%; dotacje dla bezrobotnych na podjęcie działalności gospodarczej – 100,0% oraz prace interwencyjne – 64,0%.

Najniższą efektywność zatrudnieniową obserwujemy po pracach społecznie użytecznych (23,3%). Z pozostałych programów: staże uzyskały efektywność zatrudnieniową na poziomie – 48,2%, roboty publiczne – 44,1%, szkolenia – 40,1%.

Powyżej średniej wojewódzkiej (48,1%) efektywność zatrudnienia po siedmiu analizowanych programach, uzyskano w trzynastu powiatach. Najwyższą charakteryzowały się powiaty:

- lidzbarski – 66,8%,
- ełcki – 60,2%,
- olecki – 60,1%,
- piski – 59,2%.

Najniższą efektywność zatrudnieniową zanotowano w powiatach:

- kętrzyńskim – 24,2%,
- braniewskim – 35,5%,
- nowomiejskim – 40,6%.

¹⁰ Analiza efektywności programów rynku pracy za dany rok, sporządzana jest trzy miesiące po zakończeniu roku kalendarzowego. Tak więc zbadanie efektywności programów rynku pracy realizowanych w 2012 roku możliwe będzie po zakończeniu I kwartału 2013 roku.

Koszt aktywizacji jednej osoby w 2011 roku wynosił 9 020,25 zł, podczas gdy w 2010 roku – 13 191,21 zł). Najniższy koszt ponownego zatrudnienia dotyczył programów:

- prace społecznie użyteczne – 1 815,12 zł,
- prace interwencyjne – 6 741,16 zł,
- szkolenia – 7 005,23 zł.

Najwyższe nakłady jednostkowe poniesiono na wsparcie pracodawcy poprzez refundację doposażenia lub wyposażenia miejsca pracy – 18 551,61 zł na jedno stanowisko pracy, podjęcie działalności gospodarczej – 15 960,78 zł oraz roboty publiczne – 11 432,34 zł.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego najwyższym poziomem efektywności kosztowej w 2011 roku charakteryzował się powiat piski, gdzie koszt ponownego zatrudnienia jednej osoby po odbyciu aktywnych form wyniósł 4 676,16 zł. Na kolejnych miejscach w zakresie efektywnego wykorzystania środków z Funduszu Pracy znalazły się powiaty:

- Olsztyn grodzki – 6 935,82 zł.,
- nidzicki – 7 843,10 zł,
- lidzbarski – 7 912,59 zł.

Najwyższy koszt jednostkowy związany z włączeniem bezrobotnego na rynek pracy odnotowano w powiatach:

- braniewskim – 12 848,69 zł,
- ostródzkim – 12 695,93 zł,
- nowomiejskim – 11 590,71 zł.

5. Wykorzystanie środków Funduszu Pracy (FP)

5.1. Środki Funduszu Pracy w dyspozycji powiatowych urzędów pracy

Województwo warmińsko – mazurskie decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej (z dnia 22 marca 2012 r., znak DF.I.-074-53-MK/12) na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji bezrobotnych w 2012 roku otrzymało pierwotnie kwotę 117 748,7 tys. zł.

Uchwałą nr 17/186/12/IV r. z dnia 4 kwietnia 2012 r. zmieniającą uchwałę nr 3/15/12/IV z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie ustalenia kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2012 roku, Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego dokonał podziału środków Funduszu Pracy. Kwotę podzielono w następujący sposób:

- 76 536,7tys. zł (tj. 65%) dla samorządów powiatowych województwa warmińsko – mazurskiego na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej;
- 41 212,0 tys. zł (tj. 35%) środków będących w dyspozycji samorządu województwa, na prefinansowanie programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Tabela 20. Struktura środków na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji bezrobotnych w województwie warmińsko – mazurskim w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	2011	2012	Zmiany do 2011 roku w tys. zł	Zmiany do 2011 roku w %
Limit środków	111 780,3	117 748,7	5 968,4	5,3
w tym:				
- rezerwa samorządu województwa na dofinansowanie projektów EFS	39 123,1	41 212,0	2 088,9	5,3
- kwota dla powiatów z algorytmu	72 657,2	76 536,7	3 879,5	5,3
Dodatkowe środki FP pozyskane w ciągu roku	8 204,00	38 581,8	29 974,8	365,4
Rezerwa Ministra	7 004,0	37 467,8	30 463,8	434,9
Inne , w tym zwiększenie limitu wynikające ze zmian planu finansowego Funduszu Pracy	1 200,00	1 114,0	60,0	5,0
Razem środki FP na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	119 984,3	156 330,5	36 346,2	30,3

Źródło: Decyzje finansowe Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Obliczenia własne.

Poza kwotami limitowanymi, samorządy powiatowe miały możliwość wystąpienia do Ministra Pracy i Polityki Społecznej o dodatkowe środki finansowe pochodzące z rezerwy Funduszu Pracy. W 2012 środki te, zgodnie z wytycznymi, mogły być przeznaczone na finansowanie programów:

- zwiększających aktywność zawodową osób w wieku 45/50 plus;
- zwiększających aktywność zawodową młodzieży do 30 roku życia;
- związanych z aktywizacją bezrobotnych na terenach, na których miały miejsce klęski żywiołowe;
- na rzecz osób bezrobotnych, zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, związanych z trudnościami gospodarczymi lub niewypłacalnością;
- zwiększających aktywność zawodową osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra na realizację programów specjalnych oraz programów rynku pracy były uruchamiane w kilku transzach. Prawie wszystkie samorządy powiatowe województwa warmińsko-mazurskiego, skorzystały z możliwości aplikowania i opracowały wnioski o dodatkowe środki z Funduszu Pracy. Zgodnie z określonymi zasadami i trybem, wnioski były weryfikowane i opiniowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, a następnie przesłane do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W większości przypadków powiatowe urzędy pracy otrzymywały środki we wnioskowanej wysokości.

Łącznie na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji bezrobotnych województwo warmińsko – mazurskie pozyskało dodatkowe środki Funduszu Pracy w wysokości 38 178,8 tys. zł, z tego na programy:

- specjalne – 6 981,9 tys. zł;
- rynku pracy – 30 023,8 tys. zł;
- na rzecz osób bezrobotnych, zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, związanych z trudnościami gospodarczymi lub niewypłacalnością – 700,00 tys. zł;
- związane z aktywizacją bezrobotnych na terenach, na których miały miejsce klęski żywiołowe – 473,1 tys. zł.

Ponadto pula na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji bezrobotnych, zwiększona została dodatkowo o 403 tys. zł w wyniku zmian planu finansowego Funduszu Pracy. Łącznie w ciągu roku pozyskano więc 38 581,8 tys. zł.

Tabela 21. Środki Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia w 2012 roku (w tys. zł)

Powiat	Algorytm	Rezerwa Zarządu Województwa	Razem (2+3)	Dodatkowe środki pozyskane z FP		Razem środki FP (4+5+6)
		EFS		Środki z rezerwy Ministra	Inne	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Bartoszyce	4 282,0	2 305,2	6 587,2	3 599,8		10 187,0
Braniewo	3 128,9	1 685,0	4 813,9	1 200,0		6 013,9
Działdowo	3 837,0	2 066,2	5 903,2	1 917,6	53,0	7 873,8
Elbląg	7 572,0	4 077,4	11 649,4	1 232,2		12 881,6
Elk	4 969,0	2 675,6	7 644,6	1 619,0	403,0	9 666,6
Giżycko	2 971,4	1 599,9	4 571,3	0,0		4 571,3
Gołdap	2 243,7	1 208,1	3 451,8	1 499,0		4 950,8
Iława	3 542,0	1 907,2	5 449,2	4 210,1		9 659,3
Kętrzyn	4 383,8	2 360,3	6 744,1	1 560,0		8 304,1
Lidzbark W .	3 064,6	1 650,2	4 714,8	1 205,6		5 920,4
Mrągowo	3 374,4	1 817,0	5 191,4	518,0		5 709,4
Nidzica	2 319,4	1 249,0	3 568,4	755,0		4 323,4
Nowe Miasto	2 750,2	1 480,9	4 231,1	1 290,0		5 521,1
Olecko	2 631,3	1 416,9	4 048,2	2 031,5	155,0	6 234,7
Olsztyn m.	4 453,6	2 398,0	6 851,6	2 620,1	168,0	9 639,7
Olsztyn pow.	5 064,7	2 727,1	7 791,8	1 900,0	100,0	9 791,8
Ostróda	5 121,0	2 757,6	7 878,6	2 836,7		10 715,3
Pisz	4 492,6	2 419,1	6 911,7	5 910,1	20,0	12 841,8
Szczytno	4 147,5	2 233,4	6 380,9	1 260,0	215,0	7 855,9
Węgorzewo	2 187,6	1 177,9	3 365,5	303,1		3 668,6
Razem	76 536,7	41 212,0	117 748,7	37 467,8	1 114,0	156 330,5

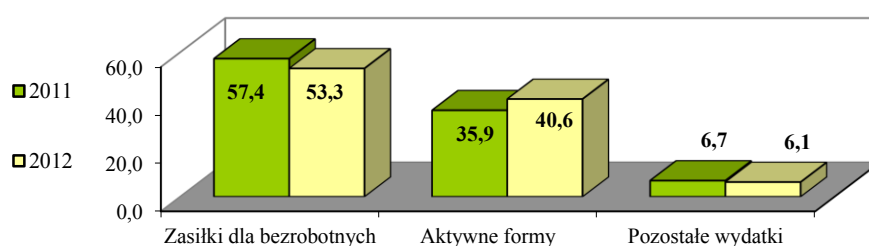
Źródło: Na podstawie decyzji finansowych Ministra Pracy i Polityki Społecznej – obliczenia własne

5.2. Struktura wydatków z Funduszu Pracy w 2012 roku

Podział środków Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych, które realizowane są w powiatach, odbywa się zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami lokalnych rynków pracy. Zaproponowana przez Starostę struktura wydatków na poszczególne formy aktywizacji, jest corocznie opiniowana i zatwierdzana przez powiatowe rady zatrudnienia.

W analizowanym okresie wydatki poniesione z Funduszu Pracy w województwie warmińsko-mazurskim, wyniosły 381 543,6 tys. zł. W odniesieniu do analogicznego okresu 2011 roku, kwota ta jest niższa o 48 301,1 tys. zł (o 14,5%). Analiza struktury wydatków Funduszu Pracy wskazuje, że podobnie jak w 2011 roku, przeważały wydatki związane z wypłatą zasiłków dla bezrobotnych.

Wykres 25. Struktura wydatków z Funduszu Pracy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2012 (w %)

Źródło: Na podstawie sprawozdania MPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy w latach 2009-2010

W 2012 roku kwota Funduszu Pracy jaka została przeznaczona na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych wynosiła 203 340,40 tys. zł, to jest 53,3% ogółu poniesionych wydatków z FP. Na programy na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji bezrobotnych wydatkowano kwotę 155 043,50 tys. zł, to jest 40,6% poniesionych wydatków. Wysokość wydatków na zasiłki dla bezrobotnych zwiększyła się w porównaniu z 2011 rokiem – o 12 160,4 tys. zł, tj. o 6,4%. Wydatki na aktywizację bezrobotnych była większa o 35 361,4 tys. zł, tj. o 29,5%.

Struktura udziału wydatków na poszczególne formy aktywizacji bezrobotnych, wskazuje na utrzymujący się od kilku lat trend w polityce lokalnych rynków pracy, ukierunkowany na wspieranie przedsiębiorczości i tworzenie trwałych miejsc pracy. W 2012 roku wzrost środków przeznaczonych na te formy był najbardziej widoczny. Wydatki z Funduszu Pracy na refundację kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy ukształtowały się na poziomie 21 329,3 tys. zł (o 12 161,1 tys. zł, tj. 132,6% więcej niż w 2011 r.). Na dotacje dla bezrobotnych na utworzenie działalności gospodarczej powiatowe urzędy pracy rozdysonowały kwotę 33 058,2 tys. zł (o 17 897,5 tys. zł, tj. o 117,8% więcej niż w roku poprzednim).

W skali województwa znacząco wzrosły także wydatki związane z realizacją robót publicznych – wzrost o 7 216,6 tys. zł (o 118,0%) z poziomu 6 116,3 tys. zł w 2011 r. do 13 332,9 tys. zł w 2012 r.

Pomimo wzrostu środków FP w przypadku trzech form aktywizacji w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek kwot wydatkowanych na ich realizację:

- przygotowanie zawodowe dorosłych – spadek o 36,4% (650,8 tys. zł),
- prace interwencyjne – o 21,6% (4 660,2 tys. zł),
- stypendia stażowe – o 7,4% (3 718,0 tys. zł).

Tabela 22. Struktura wydatków z Funduszu Pracy według form aktywizacji w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	2011	2012	Zmiany do 2011 roku w tys. zł	Zmiany do 2011 w %	Udział w % w 2011	Udział w % w 2012
Wydatki ogółem*	333 242,5	381 543,6	48 301,1	14,5	100,0	100,0
w tym:						
Zasilki dla bezrobotnych	191 180,0	203 340,4	12 160,4	6,4	57,4	53,1
Aktywne formy	119 682,1	155 043,5	35 361,4	29,5	35,9	40,5
w tym:					100,0	100,0
- szkolenia	3 758,0	6 020,3	2 262,3	60,2	3,1	3,9
- prace interwencyjne	21 618,9	16 958,7	-4 660,2	-21,6	18,1	10,9
- roboty publiczne	6 116,3	13 332,9	7 216,6	118,0	5,1	8,6
- prace społ. użyteczne	2 328,8	2 804,8	476,0	20,4	1,9	1,8
- stypendia stażowe	50 507,9	46 789,9	-3 718,0	-7,4	42,2	30,2
- przygotowanie zawodowe dorosłych	1 786,7	1 135,9	-650,8	-36,4	1,5	0,7
- dotacje na działalność gospodarczą	15 178,7	33 058,2	17 879,5	117,8	12,7	21,3
- dotacje dla pracodawców	9 168,2	21 329,3	12 161,1	132,6	7,7	13,8
- pozostałe wydatki na aktywne formy*	9 218,6	13 613,5	4 394,9	47,7	7,7	8,8

* w kwotę nie wliczone zostały wydatki z Funduszu Pracy poniesione przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, które w 2011 r. wyniosły 1 787,5 tys. zł., zaś w 2012 r. 1 738,9 tys. zł.

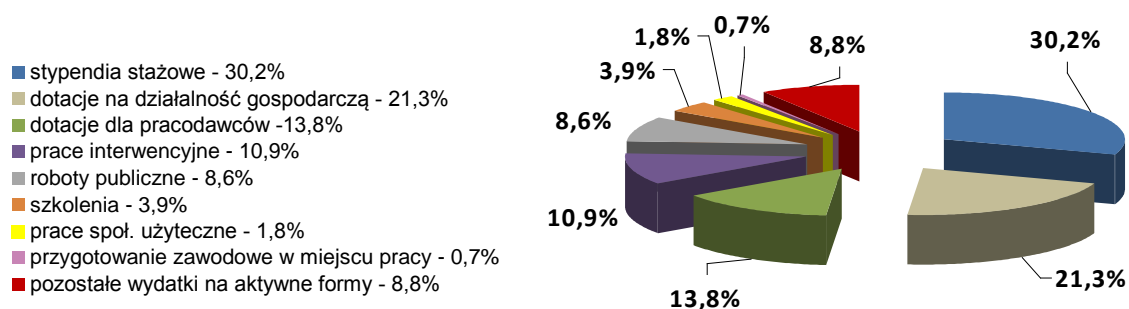
**Wydatki na zatrudnienie wspierane, refundacja składki na ubezpieczenia społeczne, opieka nad dzieckiem i osobą zależną, koszt badań lekarskich.

*** Koszty systemu EURES, obsługi rad zatrudnienia, informacji zawodowej i poradnictwa, badań i analiz rynku pracy, systemu informatycznego, informacji o usługach i partnerach rynku pracy, koszt wezwań, zawiadomień, przekazywania świadczeń.

Źródło: Na podstawie sprawozdania MPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy w latach 2010-2011

Jak wynika z danych zamieszczonych w tabeli, największą pozycję wśród wydatków poniesionych na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej stanowiły w 2012 r., podobnie jak w roku poprzednim, stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne za okres stażu (46 789,9 tys. zł. - 30,2% ogółu wydatków poniesionych na aktywne formy). Drugim co do wielkości wydatkiem były środki na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnego (33 058,2 zł), stanowiące 21,3% udziału w całkowitych wydatkach na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Znaczącą pozycję w budżecie województwa były też dotacje dla pracodawców, na które przeznaczono 21 329,3 tys. zł (13,8% wydatków na aktywne formy) oraz prace interwencyjne – 16 958,7 tys. zł (10,9%). Najmniejszy odsetek w strukturze wydatków z Funduszu Pracy na aktywne formy stanowiły środki przeznaczone na przygotowanie zawodowe dorosłych - 0,7% (1 135,9 tys. zł), prace społecznie użyteczne – 1,8% (2 804,8%) oraz szkolenia – 3,9% (6 020,3 tys. zł).

Wykres 26. Struktura wydatków na aktywne formy z Funduszu Pracy w województwie w 2012 roku

Źródło: Na podstawie sprawozdania MPiPS-02 o przychodach i wydatkach z Funduszu Pracy

Z ogólnej kwoty – 156 330,5 tys. zł jaką województwo warmińsko-mazurskie dysponowało na realizację programów na rzecz zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych wydatkowano kwotę 155 043,5 tys. zł., co stanowi 99,2% dostępnego limitu.

6. Projekty lokalne opracowane i realizowane przez powiatowe urzędy pracy, finansowane z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w gestii Ministra Pracy i Polityki Społecznej

Starosta, samodzielnie lub we współpracy z innymi organami, organizacjami i podmiotami zajmującymi się problematyką rynku pracy, w celu promocji zatrudnienia i aktywizacji bezrobotnych i poszukujących pracy, inicjuje i realizuje projekty lokalne, które mogą być współfinansowane z rezerwy środków Funduszu Pracy pozostających w gestii Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Projekty lokalne opracowuje się głównie w oparciu o wyniki badań i analiz lokalnego rynku pracy i obejmują one głównie grupy osób bezrobotnych, będących w szczególnej trudnej sytuacji na lokalnym rynku pracy.

W 2012 roku, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej uruchomiło w kilku transzach kwoty środków Funduszu Pracy z rezerwy Ministra na realizację programów specjalnych oraz programów rynku pracy:

- zwiększających aktywność zawodową osób w wieku 45/50 plus;
- zwiększających aktywność zawodową młodzieży do 30 roku życia;
- związanych z aktywizacją bezrobotnych na terenach, na których miały miejsce klęski żywiołowe;
- na rzecz osób bezrobotnych, zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, związanych z trudnościami gospodarczymi lub niewypłacalnością;
- zwiększających aktywność zawodową osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W wyniku ogłoszenia przez MPiPS naboru wniosków na sfinansowanie programów specjalnych samorządy powiatowe województwa warmińsko-mazurskiego opracowały łącznie 12 programów specjalnych w tym:

- **Pięć programów dla osób w wieku 45 plus.**

Lp.	Nazwa PUP	Kwota przyznana (zł)	Planowana liczba uczestników programu	Planowany wskaźnik efektywności
1.	Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi	260 000	23	73,9 %
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie	870 000	88	71,6 %
3.	Powiatowy Urząd Pracy w Olecku	520 000	40	70,0 %
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Piszcu	1 270 200	95	85,2%
5.	Powiatowy Urząd Pracy w Szczytnie	260 000	18	70,0%
	Razem	3 180 200	264	

Źródło: Wnioski Powiatowych Urzędów Pracy. Decyzje MPiPS

- **Siedem programów** dla osób w wieku poniżej 30 roku życia.

Lp.	Nazwa PUP	Kwota przyznana (zł)	Planowana liczba uczestników programu	Planowany wskaźnik efektywności
1.	Powiatowy Urząd Pracy w Ełku	600 000	92	76,1%
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi	250 000	49	71,4%
3.	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie	600 000	143	76,2%
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Olecku	360 000	42	71,4%
5.	Miejski Pracy w Olsztynie	400 000	78	75,6%
6.	Powiatowy Urząd Pracy w	1 091 700	134	81,0%
7.	Powiatowy Urząd Pracy w	500 000	50	70,0%
	Razem	3 801 700	588	

Źródło: Wnioski Powiatowych Urzędów Pracy. Decyzje MPiPS

Oprócz programów specjalnych, w wyniku ogłoszenia naboru wniosków na realizację programów rynku pracy, powiatowe urzędy pracy realizowały następujące programy:

- **Program** zwiększający aktywność zawodową osób na terenach, na których miały miejsce klęski żywiołowe.

Lp.	Nazwa PUP	Kwota przyznana (zł)	Planowana liczba uczestników programu	Planowany wskaźnik efektywności
1.	Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach	473 100	50	40,0%

Źródło: Wnioski Powiatowych Urzędów Pracy. Decyzje MPiPS

Pozytywnie przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej zaopiniowany został wniosek Starosty Bartoszyckiego na sfinansowanie programu zwiększającego aktywność zawodową bezrobotnych na terenach, na których miały miejsce klęski żywiołowe. Wniosek opracowany został na potrzeby gminy Bisztynek. Gdzie na początku lipca 2012 r. miała tam miejsce fala ulewnego deszczu wraz z intensywnym gradobiciem. Działania zaplanowane w programie wpisywały się w zaistniałą sytuację na lokalnym rynku pracy i w dużej mierze przyczyniły się do naprawy zaistniałych szkód. Na realizację programu MPiPS przeznaczyło 473,1 tys zł.

- **Program** zwiększający aktywność zawodową osób zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników.

Lp.	Nazwa PUP	Kwota przyznana (zł)	Planowana liczba uczestników programu	Planowany wskaźnik efektywności
1.	Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie	700 000	125	75,0%

Źródło: Wnioski Powiatowych Urzędów Pracy. Decyzje MPiPS

Program ten był odpowiedzią na napiętą sytuację związaną ze zwolnieniami pracowników Grupy Animex Oddział w Morlinach. W styczniu br. PUP w Ostródzie otrzymał zgłoszenie zwolnienia grupowego obejmującego 230 pracowników. Przygotowano wówczas projekt programu aktywizacji zawodowej pracowników bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn niedotyczących pracowników

Program zaplanowany dla 125 osób, zakładał realizację następujących form wsparcia: udzielenie dotacji pracodawcom na wyposażenie (doposażenie) stanowiska pracy, przyznanie bezrobotnym jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, przeprowadzenie szkoleń, organizację prac interwencyjnych wraz ze zwrotem kosztów dojazdu, zakwaterowania i opieki nad dziećmi i osobami niezależnymi. Wszystkie działania połączone są poradnictwem zawodowym i tworzeniem indywidualnych planów działań.

- **Dziesięć programów** zwiększających aktywność zawodową osób w wieku 50 plus.

Lp.	Nazwa PUP	Kwota przyznana (zł)	Planowana liczba uczestników programu	Planowany wskaźnik efektywności
1.	Powiatowy Urząd Pracy w	833 500	106	50,9%
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Braniewie	88 000	21	52,4%
3.	Powiatowy Urząd Pracy w	355 700	42	73,8%
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Elku	402 000	54	57,0%
5.	Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi	316 100	30	53,3%
6.	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie	310 100	40	52,5%
7.	Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie	600 000	120	50,0%
8.	Powiatowy Urząd Pracy Lidzbarku	161 500	28	57,1%
9.	Powiatowy Urząd Pracy w Nowym	390 000	84	50,0%
10.	Powiatowy Urząd Pracy w Piszcu	2 020 000	385	59,0%
	Razem	5 476 900	910	

Źródło: Wnioski Powiatowych Urzędów Pracy. Decyzje MPiPS

- **Siedemnaście programów** zwiększających aktywność zawodową młodzieży do 30 roku życia.

Lp.	Nazwa PUP	Kwota przyznana (zł)	Planowana liczba uczestników programu	Planowany wskaźnik efektywności
1.	Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach	1 249 000	112	57,2%
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Braniewie	400 000	42	66,7%
3.	Powiatowy Urząd Pracy w Działdowie	777 700	130	72,3%
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu	1 032 200	111	66,7%
5.	Powiatowy Urząd Pracy w Elku	411 000	58	58,6%
6.	Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi	405 000	43	51,2%
7.	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie	1 130 000	85	78,8%
8.	Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie	600 000	140	50,0%
9.	Powiatowy Urząd Pracy w Lidzbarku	457 500	43	72,1%

10.	Powiatowy Urząd Pracy w Nidzicy	555 000	40	75,0%
11.	Powiatowy Urząd Pracy w Nowym	700 000	145	50,0%
12.	Powiatowy Urząd Pracy w Olecku	610 500	55	50,0%
13.	Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie	764 100	138	50,0%
14.	Miejski Urząd Pracy w Olsztynie	1 216 300	201	50,2%
15.	Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie	540 000	60	75,0%
16.	Powiatowy Urząd Pracy w Pisz	1 178 600	245	54,0%
17.	Powiatowy Urząd Pracy w Pisz	621 300	69	50,75
	Razem	12 648 200	1 717	

Źródło: Wnioski Powiatowych Urzędów Pracy. Decyzje MPiPS

- **Osiemnaście programów** zwiększających aktywność zawodową osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Lp.	Nazwa PUP	Kwota przyznana (zł)	Planowana liczba uczestników programu	Planowany wskaźnik efektywności
1.	Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach	544 200	42	61,9%
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Braniewie	512 000	62	61,3%
3.	Powiatowy Urząd Pracy w Działdowie	254 200	35	77,2%
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu	200 000	10	100%
5.	Powiatowy Urząd Pracy w Elku	206 000	30	56,6%
6.	Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi	176 100	13	61,5%
7.	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie	460 000	50	64,0%
8.	Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie	100 000	5	100%
9.	Powiatowy Urząd Pracy w Lidzbarku	586 600	62	62,9%
10.	Powiatowy Urząd Pracy w Mrągowie	418 000	68	50,0%
11.	Powiatowy Urząd Pracy w Olecku	329 000	32	50,0%
12.	Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie	635 900	98	50,0%
13.	Miejski Urząd Pracy w Olsztynie	483800	90	50,0%
14.	Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie	505 000	50	50,0%
15.	Powiatowy Urząd Pracy w Pisz	322 000	81	50,0%
16.	Powiatowy Urząd Pracy w Pisz	288 000	59	50,0%
17.	Powiatowy Urząd Pracy w Szczytnie	300 000	15	100%
18.	Powiatowy Urząd Pracy w Węgorzewie	303 100	86	50,0%
	Razem	6 623 900	888	

Źródło: Wnioski Powiatowych Urzędów Pracy. Decyzje MPiPS

- **Piętnaście programów** zwiększających aktywność zawodową osób, które uzyskają zatrudnienie głównie poprzez przyznanie dotacji na tworzenie miejsc pracy bądź samo zatrudnienie.

Lp.	Nazwa PUP	Kwota przyznana (zł)	Planowana liczba uczestników programu	Planowany wskaźnik efektywności
1.	Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach	500 000	25	100%
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Braniewie	200 000	37	52%
3.	Powiatowy Urząd Pracy w Działdowie	530 000	40	85%
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi	91 800	12	50%
5.	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie	240 000	12	100%
6.	Powiatowy Urząd Pracy w Iławie	600 000	30	100%
7.	Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie	260 000	30	50%
8.	Powiatowy Urząd Pracy w Mrągowie	100 000	5	100%
9.	Powiatowy Urząd Pracy w Nidzicy	200 000	10	100%
10.	Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Mieście Lubawskim	200 000	10	100%
11.	Powiatowy Urząd Pracy w Olecku	212 000	10	100%
12.	Miejski Urząd Pracy w Olsztynie	520 000	69	51%
13.	Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie	500 000	108	50%
14.	Powiatowy Urząd Pracy w Piszcu	210 000	10	100%
15.	Powiatowy Urząd Pracy w Szczytnie	200 000	10	100%
	Razem	4 563 800	418	

Źródło: Wnioski Powiatowych Urzędów Pracy. Decyzje MPiPS

Wnioski o dodatkowe środki z Funduszu Pracy, opracowane zgodnie z zasadami i trybem przyznawania, zostały zweryfikowane i zaopiniowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, a następnie przesłane do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, celem wydania stosowanych decyzji finansowych.

7. Działania w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)

7.1. Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) – stan realizacji na koniec 2012 roku

Zgodnie z Planami Działania 2012 w roku Wojewódzki Urząd Pracy ogłosił 17 konkursów o dofinansowanie projektów w ramach Priorytetu VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* i Działania 8.1. *Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie*. W I kwartale 2012 r. prowadzona była ocena formalna i merytoryczna wniosków, które wpłynęły na konkursy ogłoszone w 2011 r.

W ramach konkursów ogłoszonych w roku 2012 dostępna alokacja wynosiła łącznie 139,5 mln zł. Kwotę tę należy powiększyć o środki Funduszu Pracy w wysokości 42 mln zł, zaangażowane w realizację projektów systemowych powiatowych urzędów pracy w Poddziałaniu 6.1.3 PO KL *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych*, skierowanych na wsparcie osób bezrobotnych będących w najtrudniejszej sytuacji.

Podsumowując 2012 rok warto zauważyć że:

- Spośród wszystkich 601 złożonych wniosków, 530 poprawnych formalnie skierowano do oceny merytorycznej. Do końca roku pozytywną ocenę merytoryczną i rekomendację do dofinansowania otrzymało 217 projektów. Do końca 2012 roku podpisano 171 umów na rekordową, jak dotychczas, kwotę ok. 116 mln zł. Pozostałe zostaną podpisane w pierwszym kwartale 2013 r. na kwotę ponad 60 mln zł.
- Dużym zainteresowaniem Wnioskodawców cieszył się konkurs w Poddziałaniu 8.1.1 *Wsparcie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw* (projekty z pomocą publiczną), na który wpłynęło w ramach 5 naborów 285 wniosków na kwotę wielokrotnie przekraczającą dostępną alokację (wynoszącą 32 mln zł.). Pozytywnie oceniono 87 wniosków na kwotę niemal równą kwocie dostępnej w konkursie.

Duże zainteresowanie konkursem było następstwem szeregu działań promocyjnych zachęcających potencjalnych beneficjentów do aplikowania o środki. Ich celem to m.in. upowszechnianie założeń konkursu i wskazanie korzyści jakie płyną dla przedsiębiorców z inwestowania w kadrę. Oprócz spotkania informacyjnego, współorganizowano spotkanie "Last Minute" (promocja przedsiębiorczości i komplementarności), przeprowadzono szkolenia z zakresu pomocy publicznej, wyemitowano spoty telewizyjne pokazujące dobre praktyki. W efekcie przełożyło się to na duże, niespotykane dotychczas, zainteresowanie szczególnie ze strony przedsiębiorców przygotowujących wnioski na własne potrzeby.

- Na 3 „bliźniacze” konkursy o zasięgu subregionalnym w Poddziałaniu 8.1.2 *Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie* (projekty typu outplacement), wpłynęły w sumie 33 wnioski na kwotę ok. 68 mln zł (dostępna alokacja w 15 mln zł). Pozytywną ocenę uzyskało 5 projektów - wszystkie otrzymały dofinansowanie w wysokości zbliżonej do dostępnej w konkursach. Dzięki tym projektom wsparcie uzyskują osoby zagrożone zwolnieniami z pracy, będące w okresie wypowiedzenia oraz osoby, które utraciły zatrudnienie z przyczyn leżących po stronie pracodawców. Są to projekty „szybkiego reagowania” obejmujące swym zasięgiem cały region.
- W Priorytecie VI ogłoszono łącznie 13 konkursów (w Poddziałaniu 6.1.1 *Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy* - 4 (w tym jeden na projekty współpracy ponadnarodowej), w 6.1.2 *Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie* -

1, w 6.2 *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia* – 8 (w tym jeden pilotażowy na mikropożyczki), na które WUP Olsztyn przeznaczył 92,5 mln zł.

Wzorem lat poprzednich, najwięcej wniosków wpłynęło w ramach Poddziałania 6.1.1. W odpowiedzi na 3 ogłoszone konkursy na subregion olsztyński, elbląski i ełcki złożono łącznie 185 aplikacji na kwotę 179 mln zł (przy dostępnej alokacji 40 mln zł). Merytorycznie oceniono 148 wniosków z czego 42 pozytywnie. Propozycję dofinansowania otrzymały wszystkie projekty ocenione pozytywnie. Do końca 2012 r. podpisano 40 umów na kwotę ok. 36 mln zł, pozostałe 2 umowy na ok. 1,8 mln. zł podpisano w styczniu 2013r.

Wszystkie ogłoszone konkursy zostały rozpoczęte zgodnie z terminami, wskazanymi w Planach Działań na 2012 rok, a ich przebieg był zgodny z obowiązującymi procedurami:

- Od początku realizacji PO KL, w ramach dotychczas zakontraktowanych projektów, w Priorytecie VI i Działaniu 8.1 wsparcie uzyskało ok. 70 tys. osób – mieszkańców naszego regionu, w tym ok. 44 tys. osób bezrobotnych. Udzielono ponad 7,6 tys. dotacji na podjęcie działalności gospodarczej. Wsparcie w ramach projektów szkoleniowych uzyskało 4,2 tysiąca przedsiębiorstw naszego regionu (głównie MŚP), a ponad 22 tys. osób w nich zatrudnionych podniosło kwalifikacje stosownie do potrzeb swoich pracodawców.
- W większości przypadków, kierunki szkoleń, realizowanych w ramach projektów, wpisują się w branże istotne dla rozwoju naszego regionu. Dominują następujące kierunki: operatorzy maszyn budowlanych, księgowi, opieka nad osobami starszymi, zawodowi kierowcy, brukarze, magazynierzy z obsługą wózków widłowych, kasjerzy kas fiskalnych, kursy z zakresu hotelarstwa i gastronomii, z zakresu spawania w różnych metodach, z zakresu mechatroniki, marketingu i zarządzania firmą. Jako dodatkowe moduły oferowane są szkolenia językowe i komputerowe (w tym ECDL).

Wojewódzki Urząd Pracy, realizował działania informacyjno-promocyjne wśród których na uwagę zasługują:

- przygotowanie i przeprowadzenie 6 spotkań informacyjnych na temat konkursów ogłaszanych w ramach Priorytetu VI i Działania 8.1 PO KL, w tym spotkanie informacyjne z udziałem ekspertów z Krajowej Instytucji Wspomagającej dotyczące projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej – uczestniczyło w nich 118 osób,
- realizacja 24 jednodniowych szkoleń dla beneficjentów/potencjalnych beneficjentów WUP Olsztyn w zakresie przygotowania projektów i ich rozliczania, pomocy publicznej i pomocy *de minimis*, projektów współpracy ponadnarodowej, kontroli z uwzględnieniem zagadnień zatrudniania personelu i wyłaniania wykonawców – łączna liczba uczestników – 455 osób,
- produkcja i emisja 52 spotów telewizyjnych, zachęcających do aplikowania o środki EFS, w ramach konkursów PO KL i pokazujących tzw. najlepsze praktyki w zakresie: aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo (w tym niepełnosprawnych i powyżej 50 roku życia); wsparcia dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy; szkoleń i doradztwa dla przedsiębiorców; możliwości pozyskania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej (mikropożyczki); współpracy ponadnarodowej,
- publikacja w regionalnej prasie wkładki tematycznej dotyczącej dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach Działania 6.2,

- wykonanie nowej strony internetowej poświęconej Programowi Operacyjnemu Kapitał Ludzki w woj. warmińsko-mazurskim: www.pokl.up.gov.pl.

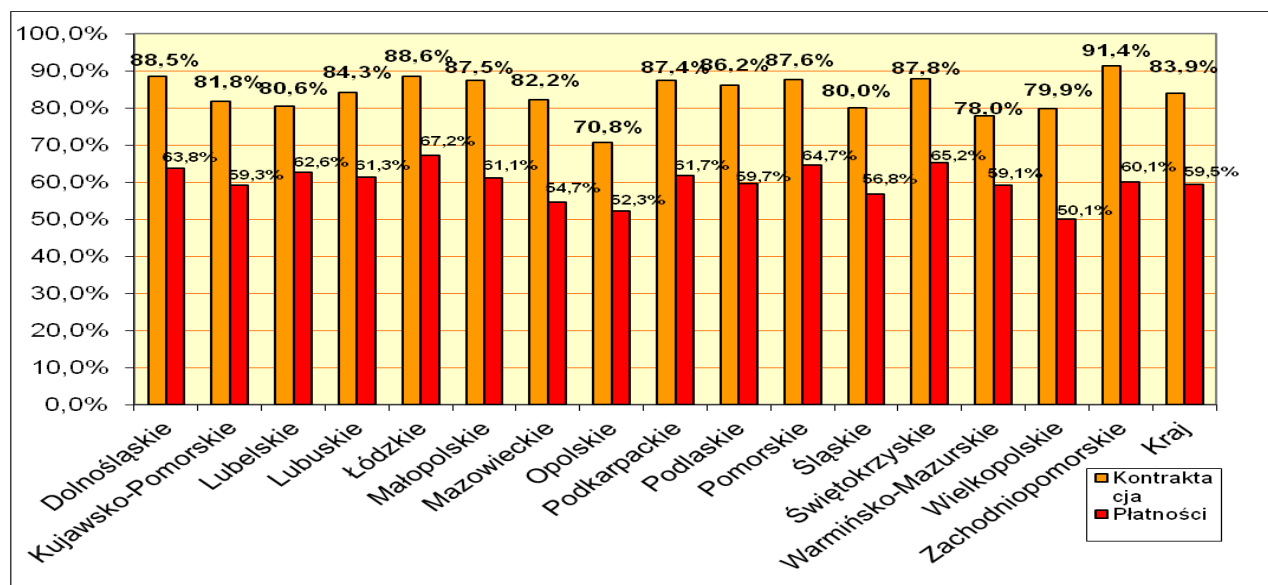
Warto także nadmienić, że województwo warmińsko-mazurskie od dłuższego czasu znajduje się w czołówce regionów, wyróżniających się pod względem stopnia wykorzystania alokacji, przeznaczonej na poprawę jakości zasobów ludzkich. Dotyczy to zarówno poziomu kontraktacji, jak i rozliczenia środków wypłacanych projektodawcom i rozliczonych. Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, jako jeden z pierwszych w nowym okresie programowania rozpoczął podpisywanie umów z Beneficjentami. Fakt ten wpłynął na wysoki poziom wydatkowania alokacji przeznaczonej do dyspozycji na lata 2007-2013 w ramach komponentu regionalnego.

Dzięki najszybszemu i najefektywniejszemu wdrażaniu PO KL, region zajął w 2011 r. pierwsze miejsce w krajowym rankingu. Przyczyniło się to do pozyskania dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania (KRW) w kwocie ponad 68 mln EURO (ok. 23% dotychczasowych środków) tj. około 273 mln zł z tego ok. 70% wykorzysta WUP w szczególności na wsparcie osób bezrobotnych.

Instytucja Zarządzająca podzieliła w sumie ponad 300 mln euro, również na siedem innych regionów (zachodniopomorskie, opolskie, podkarpackie, kujawsko-pomorskie, lubelskie, świętokrzyskie, pomorskie). Środki KRW zostały uruchomione od stycznia 2012 roku.

W województwie warmińsko-mazurskim, w całym komponencie regionalnym, wartość podpisanych umów to 78% alokacji na lata 2007-2013. Relatywnie niski poziom kontraktacji - o 5,9 pkt. proc. poniżej średniej krajowej - plasuje województwo na jednym z dalszych miejsc krajowego rankingu. Przyczynia się do tego konieczność rozdysponowania dodatkowych środków otrzymanych z KRW. Ponadto etap kontraktacji zarówno w Priorytecie VI, jak i w ramach Działania 8.1 jest rozciągnięty w czasie. Wiele umów z konkursów 2012 r. będzie podpisanych w I kwartale 2013 r. na kwotę ok. 60 mln zł. Ostatnie konkursy ogłoszone w 2013 r. na kwotę 35 mln zł. powinny wyczerpać środki będące w dyspozycji Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Priorytecie VI i Działaniu 8.1 PO KL.

Wykres 27. Wartość podpisanych umów/decyzji i wniosków o płatność w ramach komponentu regionalnego w stosunku do całości środków przyznanych dla poszczególnych województw na realizację Priorytetów VI-IX (%)

Źródło: Informacja miesięczna z realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wg stanu na 31.12.2012 r. (KSI SIMIK 07-13)

Wydatki, na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność, które uznano za kwalifikowalne, osiągnęły poziom 59,1%, tj. zaledwie o 0,4 pkt. proc. poniżej średniej krajowej. Region znajduje się na dwunastej pozycji w kraju. Niemniej jednak dystans dzielący województwo od pozostałych regionów jest niewielki, a w miarę kontraktowania kolejnych projektów będzie on ulegał systematycznemu zmniejszeniu.

Dużym utrudnieniem we wdrażaniu PO KL są zmiany w dokumentach programowych, przepisach i wytycznych. Wymagają one nie tylko wprowadzania korekt do dokumentacji konkursowych, aktualizacji Instrukcja Instytucji Pośredniczącej II stopnia, ale także przygotowania kadr i korzystających ze środków unijnych, co skutkuje zwiększonym nakładem pracy i środków finansowych.

Wykorzystując możliwości jakie daje PO KL, Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie podjął w 2012 roku szereg działań, zmierzających do dalszego łagodzenia trudnej sytuacji na rynku pracy, a mianowicie:

- w ramach Poddziałania 8.1.1 przeznaczono 32 mln zł na wsparcie przedsiębiorstw w zakresie rozwoju kwalifikacji kadr;
- w Poddziałaniu 6.1.1 i 8.1.2 obrano tryb realizacji wsparcia przewidujący ogłoszenie trzech odrębnych konkursów dla poszczególnych subregionów województwa warmińsko-mazurskiego: olsztyńskiego, elbląskiego i ełckiego, celem podjęcia działań odpowiadających na specyficzne potrzeby mieszkańców danego obszaru i ułatwiający im uzyskanie wsparcia;
- ukierunkowano wsparcie na tworzenie miejsc pracy w ramach samozatrudnienia, z uwzględnieniem osób zwolnionych z przyczyn leżących po stronie pracodawcy lub będących w okresie wypowiedzenia – w ramach Poddziałania 6.1.3 i 8.1.2;
- ogłoszono pilotażowy konkurs w ramach Działania 6.2 zakładający udzielenie co najmniej 100 pożyczek dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej. Niestety pierwsza runda naboru (ocena merytoryczna 3 wniosków) nie przyniosła rozstrzygnięcia. W drugiej rundzie oceniane są 2 wnioski – rozstrzygnięcie w styczniu 2013 r.;
- przyspieszono wydatkowanie środków – w przypadku projektów o niskiej wartości, np. do 150-200 tys. zł., wypłata środków następuje często w jednej transzy;
- kontynuowane są działania zmierzające do jak najpełniejszego wsparcia Projektodawców z terenu Warmii i Mazur – preferowani są Beneficjenci z naszego regionu (dodatkowe punkty za spełnienie kryterium strategicznego – w ramach oceny merytorycznej);
- szczególną uwagę zwraca się na potrzebę realizacji przedsięwzięć o szerokim wachlarzu wsparcia dla osób bezrobotnych (w tym niepełnosprawnych) oraz ich efektywność zatrudnieniową.

Przy wysokim tempie kontraktacji i rozliczania środków finansowych, dużo uwagi poświęca się racjonalności wydatkowania środków. Stały monitoring wskaźników, określonych w poszczególnych Działaniach, za realizację których odpowiada WUP w Olsztynie, pozwala, na tym etapie realizacji PO KL sądzić, że nie powinno być problemów z ich osiągnięciem do końca realizacji Programu. Poziom prawie wszystkich spośród wskaźników wymaganych zapisami dokumentów programowych jest znacznie przekroczony.

7.2. Projekt systemowy – Wsparcie doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy w WUP w Olsztynie w ramach Poddziałania 6.1.2. PO KL

Od września 2008 roku realizowany jest projekt „Wsparcie doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy w WUP w Olsztynie” w ramach Poddziałania 6.1.2 PO KL. Całkowita wartość projektu, którego zakończenie przewiduje się na maj 2015 roku, wynosi ok. 2,2 mln zł, w tym środki Europejskiego Funduszu Społecznego ok. 1,9 mln zł.

Głównym celem projektu jest wzrost jakości usług świadczonych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, poprzez zatrudnienie w okresie od 2008 do 2015 roku, 5 nowych osób – doradców zawodowych i pośredników pracy, wyposażenie ich stanowisk pracy oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych 22 kluczowych pracowników Urzędu, poprzez udział w specjalistycznych kursach i szkoleniach (22 osób) oraz studiach podyplomowych (4 osoby).

W 2012 roku, ze środków pozyskanych w ramach projektu, pokryto wynagrodzenia zatrudnionych w ramach projektu 5 osób, częściowe koszty zatrudnienia osób obsługujących realizację przedsięwzięcia, koszty szkolenia 10 pracowników, a także wyposażono stanowiska pracy zatrudnionych osób w meble. Na potrzeby CiPKZ w Olsztynie i Elblągu zakupiono materiały dydaktyczne dla doradców tj. testy psychologiczne, filmy szkoleniowe, książki. Z zaplanowanej na rok 2012 kwoty 369 294 zł wydatkowano 320 690,22 zł, tj. ok. 87%.

7.3. Pomoc techniczna PO KL

Od 2007 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, jako Instytucja Pośrednicząca II stopnia PO KL korzysta ze środków Pomocy Technicznej PO KL. Służą one w szczególności zapewnieniu technicznego i finansowego wsparcia procesu zarządzania, wdrażania, kontroli PO KL, sprawnej i efektywnej realizacji obowiązków dotyczących prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych, dotyczących pomocy udzielanej z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz podnoszeniu kwalifikacji zawodowych pracowników.

Wyżej wymienione działania realizowane są poprzez przygotowywany co roku Roczny Plan Działania Pomocy Technicznej POKL, składający się 5 Planów: Roczny Plan Kontroli, Roczny Plan Szkoleń, Roczny Plan Kosztów Instytucji, Roczny Plan Działań Informacyjno-Promocyjnych oraz Roczny Plan Kosztów Wdrażania.

Roczny Plan Działania Pomocy Technicznej POKL na 2012 r. zatwierdzony został na kwotę 4 703 529,00 zł. Na dzień 31 grudnia 2012 r. wydatkowano kwotę w wysokości 4 370 497,20 zł, co stanowi 92,92 % Roczego Planu Działania Pomocy Technicznej PO KL 2012.

8. Inne działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie

8.1. Pośrednictwo pracy

8.1.1. Pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES

W 2012 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, koncentrowano się przede wszystkim na promocji działań Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES) wśród osób poszukujących pracy i pracodawców. Zadania realizowane przez publiczne służby zatrudnienia w sieci EURES, współfinansowane są ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, przyznawanych w Grancie EURES przez Komisję Europejską. Grant przyznawany jest na okres od czerwca do maja kolejnego roku. Na lata 2012/2013 województwo warmińsko-mazurskie otrzymało kwotę 85 192,00 zł. Realizacja zadań oraz wydatkowanie środków zakończy się w maju 2013 roku.

Do najważniejszych działań, zrealizowanych w ramach sieci EURES w 2012 roku, zaliczyć należy:

1) inicjatywy na rzecz pracodawców:

- zorganizowano w Olsztynie spotkania z pracodawcami na temat usług świadczonych przez urzędy pracy – wzięło w nim udział 150 osób;
- przeprowadzono spotkania z agencjami pracy tymczasowej (status pracodawcy), m.in. na temat obszaru działań sieci EURES, w którym udział wzięło 21 osób.

2) działania na rzecz poszukujących pracy:

- przy współudziale powiatowych urzędów pracy, przeprowadzono na terenie województwa warsztaty dla osób poszukujących pracy w krajach UE/EOG (13), w których uczestniczyło łącznie 450 osób. Były to przede wszystkim osoby bezrobotne oraz uczniowie szkół ponadgimnazjalnych;
- umożliwiono wyjazd do pracy w krajach UE/EOG (głównie do pracy sezonowej w Belgii, Holandii, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Niemczech) 1278 osobom poszukującym pracy;
- uczestniczono w 9 targach i giełdach pracy na terenie województwa. Przygotowano stoiska wystawiennicze, udzielano porad i konsultacji. We wszystkich tych wydarzeniach wzięło udział 13 500 osób,
- wspólnie z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej przygotowano wydarzenie pod nazwą „Europejski Rok Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej”.

3) promowanie działalności sieci EURES:

- przygotowanie i dystrybucja materiałów informacyjno-promocyjnych EURES, (między innymi ulotek, folderów, informatorów, plakatów).

8.1.2. Ponadpowiatowe pośrednictwo pracy

W ramach zadań wynikających z prowadzenia ponadpowiatowego pośrednictwa pracy:

- przekazano powiatowym urzędом pracy, po uprzednim zweryfikowaniu 26 ofert pracy pochodzących od pracodawców lub agencji zatrudnienia spoza województwa warmińsko-mazurskiego,

- aktualizowano zakładkę na stronie internetowej WUP, gdzie zamieszczane są informacje na temat targów i giełd pracy, szkoleń, ofert pracy oraz innych ciekawych wydarzeń, organizowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy i Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie,
- poinformowano 122 pracodawców o procedurach, dotyczącymi zgłaszania krajowych ofert pracy,
- uczestniczono w 9 targach pracy na terenie województwa, organizowanych przez PUP-y, OHP, Olsztyńska Szkołę Wyższą w Olsztynie.

8.2. Realizacja zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, z upoważnienia Marszałka Województwa:

- pełni rolę instytucji właściwej,
- przyjmuje i rozpatruje wnioski bezrobotnych o wydanie odpowiednich zaświadczeń w sprawie świadczeń z tytułu bezrobocia,
- wydaje decyzje administracyjne, jako organ I instancji, w kwestii przyznania bądź odmowy przyznania prawa do zasiłku, na podstawie okresów zatrudnienia w krajach UE/EOG.

W 2012 roku w ramach powierzonych zadań:

- rozpatrzono 1152 wnioski w sprawie świadczeń z tytułu bezrobocia,
- wydano 1659 decyzji administracyjnych, w tym:
 - 719 decyzji administracyjnych w sprawie przyznania prawa do zasiłku dla obywateli Polski przemieszczających się we Wspólnocie;
 - 903 decyzje administracyjne w sprawie odmowy przyznania prawa do zasiłku dla osób przemieszczających się we wspólnocie;
 - 37 decyzji administracyjnych w sprawie umorzenia postępowania administracyjnego.
- Wydano 2 019 formularzy (zaświadczeń)E301/U002/U1/U0017,E302/U006E303/U2/E001/U001
- przygotowywano, w toku postępowania administracyjnego, zawiadomienia o przedłużeniu terminu, ponaglenia, postanowienia, korespondowano z PUP, stronami postępowania, instytucjami polskimi i „unijnymi”,
- sporządzono, dwukrotnie w ciągu roku, wykaz osób pobierających zasiłki dla bezrobotnych na zasadach *koordynacji* (227) , w przypadku których istniała możliwość odzyskania z krajów UE/EOG części wypłaconych przez stronę polską świadczeń. Odzyskane środki zasilą krajowy Fundusz Pracy.

8.3 Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz w oparciu o upoważnienie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, prowadzi rejestr agencji zatrudnienia, tj:

- dokonuje wpisu do rejestru;
- wydaje certyfikaty o dokonaniu wpisu do rejestru agencji zatrudnienia;
- dokonuje zmian wpisu oraz wydaje certyfikaty uwzględniające te zmiany;
- wydaje decyzje w sprawie odmowy wydania certyfikatu;
- wydaje decyzje w sprawie wykreślenia z rejestru agencji zatrudnienia;
- przekazuje w formie elektronicznej ministrowi właściwemu do spraw pracy, zbiorcze informacje o działalności agencji zatrudnienia funkcjonujących w województwie;
- sprawuje kontrolę przestrzegania obowiązku prowadzenia agencji zatrudnienia zgodnie z warunkami określonymi w ustawie;
- zawiesza na wniosek podmiotów działalność agencji zatrudnienia.

W 2012 roku, realizując zadania wynikające z prowadzenia rejestru agencji zatrudnienia:

- rozpatrzono 28 wniosków podmiotów, ubiegających się o wpis do Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia (KRAZ); Wydano 28 certyfikatów o dokonaniu wpisu do KRAZ;
- wydano 14 decyzji administracyjnych w sprawie wykreślenia agencji z KRAZ (w tym 3 na wniosek podmiotów);
- zawieszono w KRAZ, na wniosek podmiotów, działalność 3 agencji;
- na wniosek 10 podmiotów wprowadzono w KRAZ zmiany adresowe;
- przekazano do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej raport z działalności agencji zatrudnienia w regionie w 2011 roku;
- zorganizowano spotkanie z przedstawicielami agencji zatrudnienia z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Celem spotkania było podsumowanie działalności agencji zatrudnienia z regionu Warmii i Mazur w 2011 roku, ze szczególnym uwzględnieniem działań agencji pracy tymczasowej (status pracodawcy);
- współpracowano w Państwową Inspekcją Pracy w Olsztynie w planowaniu kontroli podmiotów, prowadzących agencje zatrudnienia w zakresie przestrzegania warunków działalności agencji zatrudnienia określonych w art. 19, 19a, art.19e oraz 19f ustawy. Przeprowadzono 8 kontroli.
- na bieżąco uzupełniano i kompletowano dokumentację agencji zatrudnienia oraz zakładkę dot. agencji zatrudnienia na stronie internetowej WUP.

Na koniec 2012 roku na terenie województwa warmińsko-mazurskiego działało 86 podmiotów o statusie agencji zatrudnienia. W porównaniu do roku 2011 odnotowano wzrost liczby agencji o 18 jednostek.

8.4. Zatrudnianie cudzoziemców

W lutym 2009 roku Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, powierzyło wojewódzkim urządowi pracy prowadzenie comiesięcznego monitoringu przedkładanych przez pracodawców i rejestrowanych przez powiatowe urzędy pracy oświadczeń, dotyczących zamiaru powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom z Białorusi, Ukrainy, Rosji, Mołdowy i Gruzji.

Jest to realizacja Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 lipca 2011 r. (Dz. U. Nr 155, poz. 919) w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium RP jest dopuszczalne bez konieczności uzyskiwania zezwolenia na pracę. Uproszczonej procedurze zatrudniania cudzoziemców, oznacza możliwość powierzenia wykonywania pracy na podstawie oświadczenia pracodawcy, w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy licząc od daty pierwszego przyjazdu do Polski.

Na koniec grudnia 2012 roku powiatowe urzędy pracy na terenie województwa warmińsko-mazurskiego zarejestrowały 666 takich oświadczeń, z tego 576 dotyczyło obywateli Ukrainy, 36 – Białorusi, 23 – obywateli Rosji, 29 – obywateli Mołdowy i 2 – obywateli Gruzji. W odniesieniu do roku 2011 nastąpił wzrost liczby oświadczeń o 225.

8.5. Służba zastępcza

W związku z zawieszeniem działań w zakresie służby zastępczej, z myślą o młodzieży zainteresowanej ochotniczymi formami służby wojskowej, a w szczególności służbą w Narodowych Siłach Rezerwowych (NSR) oraz służbach przygotowawczych prowadzono akcję informacyjną i promocyjną dla potencjalnych kandydatów – ochotników do służby w NSR i służbie przygotowawczej.

8.6. Prowadzenie Rejestru Instytucji Szkoleniowych

Rejestr Instytucji Szkoleniowych jest jednym z narzędzi, mających wpływ na upowszechnienie, zwiększenie dostępności i poprawę jakości usług szkoleniowych. Każda instytucja szkoleniowa, zainteresowana korzystaniem ze środków publicznych na prowadzenie szkoleń osób bezrobotnych i poszukujących pracy, jest zobowiązana posiadać wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych. Podstawę prawną stanowi art. 20 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku

Ewidencji instytucji szkoleniowych dokonują wojewódzkie urzędy pracy. Szczegółowy tryb dokonywania wpisu do Rejestru określa rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 października 2004 roku w sprawie rejestru instytucji szkoleniowych (Dz. U. Nr 236, poz. 2365 z późn. zm.). Rozporządzenie określa również tryb wykreślenia instytucji, uaktualniania danych w rejestrze, wzór wniosku o wpis oraz wymagane dokumenty.

Rejestr Instytucji Szkoleniowych zawiera między innymi informacje dotyczące:

- nazwy i adresu instytucji szkoleniowej;
- kadry prowadzącej szkolenia;
- bazy lokalowej, jej wyposażeniu i środkach dydaktycznych;
- metod oceny jakości szkoleń;
- liczby bezrobotnych i poszukujących pracy objętych szkoleniami w okresie ostatniego roku;
- pomocy udzielanej uczestnikowi szkolenia po jego ukończeniu;
- obszaru i tematyki szkoleń.

Funkcjonujący od dziewięciu lat Rejestr Instytucji Szkoleniowych, jako jeden z instrumentów wspierających rozwój systemu edukacji pozaszkolnej dla potrzeb rynku pracy, ma coraz szerszy zasięg informacyjny. Stanowi on ogólnie dostępną krajową bazę danych o instytucjach szkoleniowych i ich ofercie, kierowanej do ogółu odbiorców, ze szczególnym uwzględnieniem grupy osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Wśród użytkowników RIS znajdują się:

- wojewódzkie urzędy pracy – tworzą i udostępniają zasoby informacyjne o instytucjach szkoleniowych;

- powiatowe urzędy pracy – zlecają instytucjom zarejestrowanym w RIS, w trybie zamówień publicznych, przeprowadzanie szkoleń, dopuszczając do udziału w nich jedynie instytucje szkoleniowe, zarejestrowane w RIS;
- instytucje szkoleniowe – mają możliwość prezentacji w szeroko dostępnej bazie danych swojej oferty szkoleniowej oraz korzystania ze środków publicznych na prowadzenie szkoleń dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy;
- osoby bezrobotne i poszukujące pracy – mają możliwość zapoznania się z prezentowaną ofertą instytucji szkoleniowych. System elektroniczny umożliwi wyszukanie konkretnej instytucji szkoleniowej lub grupy instytucji szkoleniowych, informacji teleadresowych, informacji o potencjale danej instytucji oraz o proponowanej przez nią ofercie szkoleniowej;
- Główny Urząd Statystyczny – dane zawarte w RIS mogą wspomagać analizy i badania w obszarze edukacji ustawicznej prowadzone przez GUS oraz inne placówki naukowo-badawcze;
- stowarzyszenia zawodowe i społeczne – mogą być umieszczone zarówno w rejestrze, jeśli prowadzą działalność szkoleniową lub korzystać z oferty innych instytucji szkoleniowych przy realizacji własnych potrzeb szkoleniowych;
- partnerzy społeczni – organizacje pracodawców i organizacje związków zawodowych – przy tworzeniu programów szkoleń dla swoich grup odbiorców.

W bazie danych RIS na koniec grudnia 2012 roku, figurowało 10 157 aktywnych instytucji szkoleniowych (o 36 więcej niż w 2011 roku), w tym 401 w województwie warmińsko-mazurskim (o 10 więcej niż w 2011 roku).

8.7. Organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej (CIiPKZ)

Zadania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w zakresie poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy realizują Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (CIiPKZ) w Olsztynie i Elblągu, wyspecjalizowane komórki organizacyjne, wspierające powiatowe urzędy pracy w obszarze planowania kariery zawodowej.

W 2012 roku w sumie z usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy realizowanych przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie oraz w Elblągu skorzystało 4 908 osób, w tym z:

- poradnictwa indywidualnego - 559 osób;
- poradnictwa grupowego - 197 osób;
- zajęć aktywizacyjnych - 345 osób;
- grupowej informacji zawodowej – 1 836 osób;
- indywidualnej informacji zawodowej – 1 976 osób.

CIiPKZ w Olsztynie kolejny raz podjęło się działań nawiązujących do inicjatyw Komisji Europejskiej. W 2012 roku wspólnie z Wydziałem Pośrednictwa Pracy i Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego CIiPKZ w Olsztynie zainicjowało i zorganizowało w dniach 17 – 24 października 2012 Tydzień Solidarności Międzypokoleniowej na Warmii i Mazurach. Do inicjatywy włączyło się 56 instytucji Warmińsko-Mazurskiego Paktu na

Rzecz Rozwoju Poradnictwa Zawodowego. Tydzień Solidarności Międzypokoleniowej na Warmii i Mazurach został wpisany do kalendarium wydarzeń organizowanych przez kraje Unii Europejskiej w ramach obchodów Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej.

W ramach Tygodnia Solidarności Międzypokoleniowej na Warmii i Mazurach zorganizowano:

1. Konferencję inauguracyjną pod tytułem: „Aktywność w każdym wieku - tradycja i nowoczesność”, w której udział wzięły 722 osoby.
2. Panele dyskusyjne, w których udział wzięło 370 osób. Dyskusje odbyły się w trzech tematach:
 - Wyzwania regionalnego rynku pracy.
 - Mobilność edukacyjna, zawodowa i geograficzna.
 - Młodzi i starsi dla starszych i młodych – wolontariat.
3. Europejskie Targi Pracy w Olsztynie, podczas których zaprezentowano ponad 900 ofert pracy z 18 krajów Unii Europejskiej. Złożono 550 CV oraz ponad 400 deklaracji zatrudnienia. Uczestnicy targów mogli również skorzystać z 1 200 000 ofert pracy będących w bazie służb zatrudnienia sieci EURES, wykorzystując obecność doradców EURES z WUP w Olsztynie. W targach uczestniczyło ok. 2 500 mieszkańców Warmii i Mazur.
4. Warsztaty z doradcami EURES w Olsztynie i Elblągu. Były to spotkania z doradcami z Włoch, Belgii i Szwecji, którzy przedstawili warunki życia, nauki i pracy w swoich krajach. W warsztatach w sumie udział wzięło 309 uczestników.
5. Quiz wiedzy o UE/EURES/mobilności z nagrodami w Olsztynie i Elku, w którym udział wzięło w sumie 1 170 osób.
6. Konferencja pod tytułem: „Aktywność zawodowa i społeczna sprawą wszystkich pokoleń” w Elblągu, w której udział wzięło 108 uczestników.
7. Europejskie Targi Kariery i Pracy w Elblągu, podczas których swoją ofertę prezentowało 61 wystawców mających do dyspozycji uczestników 340 krajowych ofert pracy. W targach w Elblągu udział wzięło 1 500 osób.
8. Konferencja pod tytułem: „Aktywność zawodowa w każdym wieku” w Elku, w której udział wzięło 170 osób.
9. Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy w Elku, w których udział wzięło 25 osób.
10. Warsztaty doradcze na terenie szkół i uczelni trzeciego wieku województwa warmińsko – mazurskiego na temat: „Stereotypy i uprzedzenia na temat starości i młodości – jak z nimi walczyć?”. Scenariusz według którego doradcy zawodowi współpracujący z WUP w Olsztynie w ramach W-M Paktu na Rzecz Rozwoju Poradnictwa Zawodowego prowadzili warsztaty został opracowany przez CIiPKZ w Olsztynie. Odbyło się 139 warsztatów doradczych. We wszystkich warsztatach zorganizowanych w dniach 17 – 24 października 2012 roku udział wzięło 3 233 osób - młodzieży uczącej się i studentów Uniwersytetów Trzeciego Wieku.
11. 72 różne inne wydarzenia, zorganizowane przez instytucje Warmińsko-Mazurskiego Paktu na Rzecz Rozwoju Poradnictwa Zawodowego na terenie wszystkich powiatów całego województwa. Były to konferencje, targi pracy, wykłady, szkolenia, spotkania informacyjne, warsztaty, debaty, konkursy oraz dni otwarte. W tych wydarzeniach udział wzięło w sumie 4 683 osoby.

Ze wszystkich wydarzeń zorganizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie przy współpracy Warmińsko-Mazurskiego Paktu na Rzecz Rozwoju Poradnictwa Zawodowego w ramach Tygodnia Solidarności Międzypokoleniowej na Warmii i Mazurach skorzystało

14 760 osób: młodzieży uczącej się, studiującej, poszukującej pracy oraz osób starszych, bezrobotnych, aktywnych i nieaktywnych zawodowo, słuchaczy uczelni trzeciego wieku.

8.8. Współpraca zagraniczna Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie

Międzynarodowa współpraca stanowi istotny element polityki rozwoju prowadzonej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie. Zapewnia przepływ doświadczeń pomiędzy regionami z różnych państw, a tym samym wspiera działania zmierzające do podniesienia jakości funkcjonowania instytucji samorządowych, ułatwia rozwój turystyki, prowadzi do kulturowego i edukacyjnego rozwoju regionu a także jest narzędziem promocji. Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie przywiązuje dużą wagę do nawiązywania i rozwoju różnych form współpracy zagranicznej, widząc w tym znaczący instrument promocji idei współpracy europejskiej oraz dobrego sąsiedztwa między narodami. W tym celu nawiązał współpracę poprzez sieć partnerstw m.in. z Litwą, Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej i Republiką Czeską. W ramach wspomnianych działań organizowane są posiedzenia i seminaria, podczas których prowadzone są działania promujące region Warmii i Mazur. Podczas spotkań prezentowane są m.in. walory gospodarcze, turystyczne i kulturowe regionu.

8.8.1. Współpraca z Agencją ds. Zapewnienia Pracy Ludności Obwodu Kaliningradzkiego

W roku 2012 Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie kontynuował współpracę z Agencją ds. Zapewnienia Pracy Ludności Obwodu Kaliningradzkiego FR w ramach realizacji zawartego Porozumienia o Współpracy. W ramach współpracy odbywają się seminaria po obu stronach granicy, podczas których poruszane są tematy z zakresu doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy. Ponadto w czasie spotkań dochodzi do wymiany doświadczeń zawodowych w dziedzinie zatrudnienia, potrzeb rynku pracy, w tym także migracji ludności obu krajów oraz informacji statystycznych dotyczących krajowych i lokalnych rynków pracy. W dniu 3 lipca 2012 r. w Elblągu doszło do spotkania reprezentantów obu instytucji. Podczas wizyty podpisana została umowa partnerska na rzecz realizacji Projektu pn. „*Warmia i Mazury – Obwód Kaliningradzki. Pracując ponad granicami*” oraz omówiono szczegóły współpracy w ramach nowego przedsięwzięcia. Ponadto, w ramach prowadzonej współpracy reprezentanci WUP w Olsztynie wzięli udział w konferencji kadry służb zatrudniania, która odbyła się w dnia 4 - 5 października w Kaliningradzie. Kolejne spotkanie w ramach współpracy z Agencją ds. Zapewnienia Pracy Ludności Obwodu Kaliningradzkiego FR odbyło się w dniach 10-11 grudnia 2012 r., podczas którego podsumowana została współpraca w mijającym roku oraz omówione zostały kierunki kooperacji na kolejny rok.

- **Projekt Programu Współpracy Transgranicznej Litwa – Polska – Rosja 2007-2013 „*Warmia i Mazury – Obwód Kaliningradzki. Pracując ponad granicami*”.**

Projekt „*Warmia i Mazury – Obwód Kaliningradzki. Pracując ponad granicami*” został opracowany w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Litwa-Polska-Rosja 2007-2013 i złożony w dniu 14 września 2010 r. we Wspólnym Sekretariacie Technicznym celem oceny. W wyniku uzyskania pozytywnej oceny formalnej oraz merytorycznej w dniu 28 września 2012 r. pomiędzy Ministerstwem Rozwoju Regionalnego a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Olsztynie podpisana została Umowa o dofinansowanie projektu. Rolę Lidera w

projekcie pełni Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, natomiast partnerem zagranicznym jest Agencja ds. Zapewnienia Pracy Ludności Obwodu Kaliningradzkiego, pomiędzy którymi w dniu 3 lipca 2012 r. podpisana została Umowa Partnerska, regulująca zakres współpracy zarówno w zakresie merytorycznym jak i finansowym. Celem bezpośrednim projektu jest podniesienie wiedzy i kwalifikacji kluczowych pracowników publicznych służb zatrudnienia województwa warmińsko – mazurskiego i Obwodu Kaliningradzkiego, poprzez ich udział w seminariach, warsztatach oraz konferencjach, w trakcie których nastąpi wymiana doświadczeń pomiędzy partnerami. Dzięki realizacji projektu, w wyniku m.in. rozszerzenia zakresu współpracy obu Partnerów dotyczącej poprawy sytuacji na rynku pracy (w tym obsługi bezrobotnych), współpracy z przedsiębiorcami oraz nawiązania współpracy pomiędzy przedstawicielami bezrobotnych, MSP, placówek edukacyjnych i lokalnymi instytucjami rynku pracy, powstanie możliwość nawiązania partnerstw lokalnych i transgranicznych. Projekt realizowany jest w okresie od 1 października 2012 r. do 30 września 2014 r. Budżet projektu opiewa na kwotę 156 385,85 euro. Projekt jest w 90% współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. W ramach działań projektowych w roku 2012 r. dokonano zakupu materiałów informacyjno-promocyjnych, materiałów szkoleniowych, materiałów biurowych, drobnego sprzętu elektronicznego oraz sprzętu komputerowego. Współfinansowano również wynagrodzenia personelu projektu oraz pokryto koszty pierwszego spotkania organizacyjnego reprezentantów obu instytucji, które odbyło się w dniach 29-30 listopada 2012 r. w Olsztynie, podczas którego zaplanowane zostały kolejne działania oraz omówione zostały założenia projektowe. W roku 2012 r. na realizację projektu wydano kwotę 12 685,07 euro (tj. 52 047,68 zł, co stanowi 8,1% planu).

8.8.2. Komisja ds. Pracy i Polityki Socjalnej Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów RP z Obwodem Kaliningradzkim FR

Komisja ds. Pracy i Polityki Socjalnej działa na podstawie Umowy o współpracy transgranicznej z dnia 2 października 1992 r. zawartej pomiędzy Rządem RP a Rządem FR, a także Porozumienia o współpracy północno – wschodnich województw Rzeczypospolitej Polskiej i Obwodu Kaliningradzkiego FR. W ramach ww. Komisji działają dwie Podkomisje: ds. Rynku Pracy i ds. Polityki Społecznej. Podczas seminariów, które są głównym instrumentem działalności Komisji, poruszane są kwestie z zakresu problemów zatrudnieniowych po obu stronach granic, dochodzi również do wymiany dobrych praktyk i doświadczeń oraz informacji statystycznych dotyczących sytuacji na krajowych i lokalnych rynkach pracy. Ponadto dzięki współpracy podtrzymywane są sąsiedzkie kontakty, zarówno na polu zawodowym jak i ogólnospołecznym, a także współpraca transgraniczna. W roku 2012, podobnie jak w latach ubiegłych w dniach 18-20 kwietnia w Swietłogorsku zorganizowane zostało posiedzenie Komisji ds. Rynku Pracy i ds. Polityki Społecznej. W czasie spotkania przedstawiono sprawozdanie dotyczące tworzenia miejsc pracy w celu zatrudniania osób niepełnosprawnych, rodziców posiadających dzieci niepełnosprawne oraz rodziców z rodzin wielodzietnych. Ponadto w ramach posiedzenia odbył się wykład na temat „Podstawowej, profesjonalnej edukacji obywateli niepełnosprawnych”. Podczas wizyty w Rosji uczestnicy posiedzenia odwiedzili Centrum Pomocy Społecznej Rodzinie i Dzieciom „Junona” w Bałtjysku, Centrum Zatrudnienia Ludności w Swietłomie oraz Ośrodek Rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością. Na zakończenie podsumowano rezultaty posiedzenia Komisji oraz omówiono plany pracy na pozostałą część roku. Kolejne posiedzenie miało miejsce w Warszawie, w dniach 17-19 października br.

Tematyka spotkania przedstawiała się następująco: „Oferta publicznych służb zatrudnienia skierowanych do ludzi młodych”, „Młodzi na rynku pracy”. Zaprezentowano również projekt pilotażowy „Nowe Horyzonty – w poszukiwaniu większej skuteczności pośrednictwa pracy”. Na posiedzeniu Komisji poruszone zostały kwestie związane z zasadami funkcjonowania organizacji pozarządowych, zasadami ich współpracy z administracją rządową (w tym finansowanie) oraz celami i zasadami funkcjonowania Banku Żywności. Podczas spotkania odwiedzono Starostwo Powiatowe w Pruszkowie, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Pruszkowie oraz Zespół Ośrodków Wsparcia w Piastowie. Na koniec posiedzenia Komisji dokonano podsumowania spotkania oraz podpisano protokół.

8.8.3. Współpraca z Wileńską Giełdą Pracy

Współpraca WUP w Olsztynie z Wileńską Terytorialną Giełdą Pracy opiera się na Porozumieniu o Współpracy podpisanym w 1999 roku, a także na podpisywanych każdego roku Protokołach Wykonawczych. Podczas seminariów, stanowiących podstawową formę spotkań w ramach prowadzonej współpracy, inicjowane są działania na rzecz integracji rynku pracy obu regionów, podejmowane są również wspólne przedsięwzięcia pozwalające na wzajemne wykorzystanie doświadczeń służących zmniejszeniu skali bezrobocia i łagodzeniu jego skutków. Ponadto celem wspólnych działań jest wymiana doświadczeń w zakresie doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, a także projektów realizowanych w ramach środków pochodzących z EFS i innych źródeł. W roku 2012 zorganizowano dwa 3-dniowe seminaria dla przedstawicieli Wileńskiej Terytorialnej Giełdy Pracy oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, podczas których poruszano zagadnienia dotyczące:

- możliwości aplikowania oraz wdrażanie projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, programów współpracy międzynarodowej i innych źródeł;
- wymiany informacji na temat sytuacji na rynku pracy;
- współpracy z instytucjami rynku pracy i organizacjami pozarządowymi w zakresie kształtowania polityki prozatrudnieniowej;
- kierunków rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw – dobre praktyki po obu stronach granic.

Pierwsze spotkanie odbyło się w dniach 27-29 czerwca 2012 r. w Olsztynie, kolejne w dniach 12-14 września 2012 r. w Wilnie. Podczas ostatniego spotkania przedstawiciele obu instytucji podpisały protokół wykonawczy na rok 2013 oraz ustalono tematykę seminariów.

8.8.4. Współpraca z Narodowym Funduszem Szkoleń Republiki Czeskiej

Dnia 24 listopada 2009 roku, Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie podpisał list intencyjny dotyczący projektu *Nauka na doświadczeniach służb zatrudnienia Unii Europejskiej*, realizowanego we współpracy z Narodowym Funduszem Szkoleń Republiki Czeskiej. W dniu 22 września 2010 roku podpisana została Umowa Partnerska.

Projekt został złożony przez Narodowy Fundusz Szkoleń Republiki Czeskiej w 2009 roku. Projekt zakłada cykl seminariów i konferencji, mających na celu wzmocnienie wymiany informacji i doświadczeń przedstawicieli Publicznych Służb Zatrudnienia Unii Europejskiej oraz pogłębienie wiedzy na temat dobrych praktyk stosowanych w zakresie usług rynku pracy. Czas jego trwania przewidziany jest na 36 miesięcy. Liderem projektu jest strona czeska, która pokrywa także wszystkie koszty związane z realizacją projektu, natomiast pozostałe organizacje pełnią rolę Partnerów. W roku 2012 reprezentanci Wojewódzkiego

Urzędu Pracy w Olsztynie wzięli udział w dwóch seminariach w Pradze. Tematem pierwszego spotkania, które odbyło się w dniach 19-20 kwietnia, było: „Wdrażanie modelu flexicurity na szczeblu regionalnym i lokalnym”. Kolejne seminarium odbyło się w terminie 20-21 września i dotyczyło zagadnień związanych z „Innowacyjnymi interwencjami skupionymi na osobach długotrwale bezrobotnych oraz imigrantach”. Podczas spotkań reprezentanci WUP w Olsztynie przedstawili prezentacje multimedialne oraz wzięli udział w panelach dyskusyjnych.

8.9. Współpraca Wojewódzkiego Urzędu Pracy z Powiatowymi Urzędami Pracy Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Szkolenia dla pracowników Wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy województwa warmińsko-mazurskiego

Na mocy art. 8 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415) Wydział Organizacji Urzędu i Rozwoju Kadr organizował szkolenia dla pracowników Wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy województwa warmińsko – mazurskiego. Niejednokrotnie spotkania te odbywały się z udziałem władz samorządowych, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz organizacji okołobiznesowych. Łącznie Wydział Organizacji Urzędu i Rozwoju Kadr zorganizował 8 szkoleń zamkniętych. W związku z tym, w 2012 r. przeprowadzono 8 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, zgodnie z art. 39 ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym 1 postępowanie na usługę hotelarsko – restauracyjną. Ponadto Wydział zajmował się obsługą organizacyjną szkoleń otwartych, które były prowadzone najczęściej przez następujące instytucje: MRR Warszawa, MPiPS Warszawa, Demos Polska Warszawa, Studium Doradztwa Europejskiego Warszawa, Centrum Szkoleniowe – Przetargi Publiczne Wrocław, Grupa ApexNet Warszawa, Centrum Administracji i Biznesu Wrocław, Polska Akademia Rachunkowości. Łącznie zostało przeszkolonych 528 osób, w tym z WUP w Olsztynie 471 osób, a z powiatowych urzędów pracy 57 osób. Z danych wynika, iż średnio pracownik WUP w Olsztynie uczestniczył w około 3 szkoleniach w ciągu roku. Zgodnie z planem na organizację szkoleń kadry Wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy województwa warmińsko-mazurskiego przeznaczono środki Funduszu Pracy w wysokości 194 900,00 zł, wydatkowano natomiast 193 742,23 zł. Plan został zrealizowany w 99%.

Konwent Dyrektorów Wojewódzkich Urzędów Pracy

Wydział Organizacji Urzędu i Rozwoju Kadr w ramach szerokiego wachlarza zadań, które należą do jego kompetencji prowadzi także prace związane z udziałem Dyrekcji Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie w Konwencie Dyrektorów Wojewódzkich Urzędów Pracy.

Celem działania Konwentu jest wypracowanie wspólnych kierunków realizacji zadań nałożonych na urzędy pracy przez obowiązujące przepisy prawne. Konwent stanowi platformę wymiany doświadczeń oraz umożliwia wypracowanie wspólnych rozwiązań w realizacji kształtowania polityki zatrudnienia i zwalczania bezrobocia, a także opiniowania stosownych aktów prawnych. Działania te gwarantują spójność polityki rynku pracy i zapewniają wyrównywanie standardów w całej Polsce. Jego członkowie wyrażają swoją wolę poprzez przyjmowanie wspólnych stanowisk oraz zgłaszanie wniosków do organów państwa zajmujących się problemami rynku pracy.

W 2012 roku zostały zorganizowane cztery Konwenty Dyrektorów WUP (18 – 19.01; 12 – 13.04; 24 – 25.09; 03 – 04.12.), w ramach których poruszono zagadnienia dotyczące między

innymi: reformy publicznych służb zatrudnienia, możliwości zwiększenia środków FP w roku 2012, usprawnienia systemu koordynacji realizacji zadań rządu w zakresie polityki rynku pracy, etatowego osłabienia powiatowych urzędów pracy oraz nadmiernego zbiurokratyzowania zadań, przejęcia zadań Biur Terenowych Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, finansowania koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, założeń do nowej perspektywy finansowej na lata 2014 – 2020, rozwoju aplikacji WUP – Viator, realizacji przez samorządy województwa programów regionalnych z Funduszu Pracy, nowej formule Regionalnych Planów Działań na Rzecz Zatrudnienia, wspierania utrzymania miejsc pracy w MŚP w okresie występowania trudności gospodarczych, zlecenia usług realizowanych na rzecz osób bezrobotnych instytucjom rynku pracy lub innym podmiotom.

8.10. Współdziałanie Wojewódzkiego Urzędu Pracy z Wojewódzką Radą Zatrudnienia

W skład Rady, zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy, zostali powołani przedstawiciele działających na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wojewódzkich struktur organizacji związkowych i organizacji pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, organizacji rolników, w tym związków zawodowych rolników indywidualnych i izb rolniczych, organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy, a także przedstawiciel Wojewody Warmińsko-Mazurskiego oraz świata nauki. Wojewódzka Rada Zatrudnienia funkcjonuje w 20-osobowym składzie.

Na uwagę zasługuje fakt, iż na posiedzenia Rady, na których omawiano w szczególności problemy promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia, zapraszani byli przedstawiciele organów, instytucji i organizacji nie reprezentowanych w Radzie, w celu prezentacji stanowiska w sprawach, będących przedmiotem obrad bez prawa do głosowania. Niejednokrotnie w spotkaniach uczestniczyły władze samorządowe i dyrektorzy powiatowych urzędów pracy województwa warmińsko-mazurskiego, także władze samorządowe, członkowie WRZ i dyrektorzy powiatowych urzędów pracy województwa podlaskiego. Celem spotkań było przede wszystkim nawiązanie współpracy w ramach wymiany doświadczeń w zakresie sytuacji na rynku pracy oraz zagadnień dotyczących polityki aktywnego i skutecznego reagowania na potrzeby lokalnego rynku pracy.

Działania Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie, podejmowane w 2012 roku, były podporządkowane realizacji zadań ustawowych. W tym celu Rada obradowała podczas trzech posiedzeń zorganizowanych na przestrzeni 2012 roku tj. w dniu 22 lutego, 04 lipca, a także w dniach 17 – 18 grudnia 2012 r.

W organizowanych spotkaniach uczestniczyły władze samorządowe i Dyrektorzy Powiatowych Urzędów Pracy województwa warmińsko – mazurskiego. Celem spotkań było przede wszystkim nawiązanie współpracy w ramach wymiany doświadczeń w zakresie sytuacji na rynku pracy oraz zagadnień dotyczących polityki aktywnego i skutecznego reagowania na potrzeby lokalnego rynku pracy.

Ponadto, na skutek zmian w ustawie o systemie oświaty, w zakresie wydawania opinii przez powiatową i wojewódzką radę zatrudnienia, w sprawie otwarcia nowych kierunków kształcenia zgodnych z potrzebami rynku pracy, członkowie Rady wyrazili pozytywną opinię na temat zmodyfikowanego wniosku o otwarcie nowych kierunków kształcenia.

W związku z zakończeniem czteroletniej kadencji Rady, Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, zorganizował w dniu 17 grudnia 2012 r. uroczyste posiedzenie Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia. Podczas spotkania Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie Pan Zdzisław Szczepkowski podziękował przedstawicielom Rady za duże zaangażowanie w

pracach WRZ, pomoc w rozwiązaniu problemów rynku pracy oraz inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do zwiększenia zatrudnienia w województwie.

Wojewódzka Rada Zatrudnienia w Olsztynie, w zakresie powierzonych jej zadań, współuczestniczyła w opracowywaniu dokumentów tworzonych na szczeblu regionalnym w celu określenia regionalnej polityki rynku pracy w województwie warmińsko – mazurskim. W związku z tym, Uchwałą Nr 39/12 członkowie Rady wyrazili pozytywną opinię w sprawie propozycji podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych województwa warmińsko – mazurskiego na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia i finansowanie innych fakultatywnych zadań.

Na posiedzeniu w dniu 22 lutego 2012 r. członkowie Rady pozytywnie zaopiniowali wydatkowanie środków Funduszu Pracy przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie w roku 2011. W tym celu podjęli stosowną Uchwałę Nr XV/48/12. Ponadto, członkowie Rady jednomyślnie zaakceptowali sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie za rok 2011.

Również przedstawiciele Rady przedłożyli uwagi, a następnie Uchwałą Nr XV/46/12 pozytywnie zaopiniowali projekt Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2012 rok w województwie warmińsko – mazurskim.

Przedmiotem obrad członków Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w 2012 roku były również prace nad założeniami do Planu Działań dla Priorytetu VI Poddziałanie 6.1.3 PO KL na rok 2012. Po zapoznaniu się z wstępnymi założeniami dokumentu, Wojewódzka Rada Zatrudnienia jednomyślnie przyjęła Plan Działań Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na rok 2012 w ramach Priorytetu VI Poddziałanie 6.1.3. Ponadto, członkowie Rady pozytywnie zaopiniowali także projekt Planu Działania dla Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na rok 2013.

W roku 2012 r. członkowie Rady zgodnie z zapisem art. 22 ust. 5 pkt 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, pozytywnie zaopiniowali otwarcie kierunków kształcenia w zawodach: technik administracji, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik ochrony środowiska, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej, opiekun osoby starszej, kucharz, murarz – tynkarz, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, technik sterylizacji medycznej, technik bezpieczeństwa i higieny pracy oraz opiekun osoby starszej z językiem obcym.

W dniach 17 – 23 października 2012 r. w Olsztynie rozpoczęły się „Dni Solidarności Międzypokoleniowej”. Członkowie Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie zostali zaproszeni do uczestnictwa w tym przedsięwzięciu. Wydarzenie to zostało objęte honorowym patronatem Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Edukacji Narodowej oraz Wojewody Warmińsko – Mazurskiego. Inicjatywa ta została również wpisana przez Komisję Europejską do oficjalnego kalendarza działań podejmowanych przez kraje Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego w ramach „Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej”.

Wskutek działań podejmowanych w 2012 roku Wojewódzka Rada Zatrudnienia w Olsztynie podjęła następujące uchwały:

1. Uchwała Nr 39/2012 w sprawie zaopiniowania propozycji podziału środków Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych oraz na inne fakultatywne zadania realizowane przez samorządy powiatowe województwa warmińsko – mazurskiego na 2012 rok,
2. Uchwała Nr XV/40/12 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie zaopiniowania otwarcia nowego kierunku kształcenia w Zespole Szkół im. Emilii Sukertowej – Biedrawiny w Malinowie,

3. Uchwała Nr XV/41/12 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie zaopiniowania otwarcia nowego kierunku kształcenia w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Karolewie,
4. Uchwała Nr XV/42/12 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie zaopiniowania otwarcia nowego kierunku kształcenia w Zespole Szkół Gastronomiczno – Spożywczych w Olsztynie,
5. Uchwała Nr XV/43/12 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie zaopiniowania otwarcia nowego kierunku kształcenia w Zespole Szkół Budowlanych im. Żołnierzy Armii Krajowej w Olsztynie,
6. Uchwała Nr XV/44/12 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie zaopiniowania otwarcia nowego kierunku kształcenia w Szkole Policealnej im. prof. Zbigniewa Religi w Olsztynie,
7. Uchwała Nr XV/45/12 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie zaopiniowania otwarcia nowego kierunku kształcenia w Zespole Szkół im. Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza w Olsztynku,
8. Uchwała Nr XV/46/12 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie zaopiniowania projektu Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2012 rok w województwie warmińsko – mazurskim,
9. Uchwała Nr XV/47/12 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie zaopiniowania otwarcia nowego kierunku kształcenia w Szkole Policealnej w Ełku,
10. Uchwała Nr XV/48/12 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie zaopiniowania oceny racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie w 2011 r.
11. Uchwała Nr XV/49/12 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie zaopiniowania Planu Działania na rok 2012 w ramach Priorytetu VI Poddziałanie 6.1.3 PO KL,
12. Uchwała Nr XVI/50/12 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 04 lipca 2012 r. w sprawie zaopiniowania otwarcia nowego kierunku kształcenia w Szkole Policealnej im. Jadwigi Romanowskiej w Elblągu,
13. Uchwała Nr XVI/51/12 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 04 lipca 2012 r. w sprawie zaopiniowania projektu Planu Działania dla Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na rok 2013.
14. Uchwała Nr 52/2012 Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Olsztynie z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie zaopiniowania propozycji podziału środków Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych oraz na inne fakultatywne zadania realizowane przez samorządy powiatowe województwa warmińsko – mazurskiego na 2013 rok.

8.11. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych istnieje od 1994 roku i jest realizacją przepisów prawa międzynarodowego w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych. Głównym celem powołania i działalności Funduszu było i jest zagwarantowanie wypłaty świadczeń pracownikom w sytuacji niewypłacalności pracodawcy. Środki na realizację tego celu pochodzą ze składek płaconych przez pracodawców, windykacji i zwrotów środków od pracodawców oraz z innych dochodów. Wysokość składki na Fundusz określa ustawa budżetowa, a poboru składek dokonuje ZUS.

Z dniem 1 stycznia 2012 roku Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, stał się państwowym funduszem celowym w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r.

o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późniejszymi zmianami), która wprowadziła nowe zasady działania oraz zmianę statusu (utrata osobowości prawnej) państwowych funduszy celowych.

Szczegóły, dotyczące sposobu i terminu wprowadzenia powyższej zmiany odnośnie Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych określają zapisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.) – przepisy art. 70 oraz art. 91 i 99 ww. ustawy.

Z uwagi na powyższe zmiany, z dniem 1 stycznia 2012 roku Biura Terenowe Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zmieniły swoje usytuowanie prawne i od tego dnia funkcjonują w ramach Wojewódzkich Urzędów Pracy jako Wydział.

Zadania Funduszu wynikają z ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy z dnia 13 lipca 2006 roku (Dz. U. z 2006 r. Nr 158, poz. 1121, z późniejszymi zmianami) i są to:

1. wypłata świadczeń pracowniczych,
2. dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń.

Wypłata świadczeń pracowniczych

Wypłaty świadczeń pracowniczych dokonywane są na podstawie złożonych wykazów (zbiorczych i uzupełniających) lub wniosków indywidualnych. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku rozpatrzono łącznie 105 spraw, w tym:

- 6 na podstawie wykazów zbiorczych;
- 2 na podstawie wykazów uzupełniających;
- 97 na podstawie wniosków indywidualnych.

Wszystkie wykazy zbiorcze i uzupełniające zostały rozpatrzone pozytywnie i wypłacone na łączną kwotę 1 398 402,57 zł, natomiast wnioski indywidualne zostały wypłacone 57 wnioskodawcom na łączną kwotę 330 776,24 zł.

Spośród 97 rozpatrywanych spraw w 2012 roku na podstawie wniosków indywidualnych:

- 57 wniosków zatwierdzono do wypłaty;
- 22 (w tym 8 częściowo) odmówiono wypłaty;
- 4 wnioski pozostawiono bez rozpoznania;
- 5 wniosków przekazano według właściwości miejscowej;
- 9 wniosków jest w trakcie rozpatrywania.

W roku 2012 dokonano wypłat 790 świadczeń pracowniczych uprawnionym na łączną kwotę 1 729 178,81 zł za 18 przedsiębiorców z tytułu:

• wynagrodzenia za pracę - 214 uprawnionych	636 099,90 zł,
• wynagrodzenia przestojowego – 1 uprawniony	108,37 zł,
• wynagrodzenia chorobowego - 36 uprawnionych	22 142,16 zł,
• wynagrodzenia urlopowego – 131 uprawnionych	118 974,67 zł,
• ekw. za urlop wypoczynkowy - 32 uprawnionych	36 872,92 zł,
• odszk. za skr. okres wypowiedzenia - 58 uprawnionych	287 361,76 zł,
• odprawy pieniężnej - 93 uprawnionych	487 170,81 zł,
• składki na ubezpieczenie społeczne - 225 uprawnionych	140 448,22 zł.

Wykazy zbiorcze i uzupełniające oraz wnioski indywidualne o wypłatę świadczeń pracowniczych rozpatrywane były z zachowaniem terminów określonych przepisami kodeksu

postępowania administracyjnego i ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych. Wyglądało to następująco:

- wykazy rozpatrzone w terminie do 1 miesiąca – 8 wykazów,
- wnioski indywidualne rozpatrzone w terminie do 1 miesiąca – 84 wnioski,
- w sprawach szczególnie skomplikowanych okres rozpatrzenia wniosków został wydłużony do 2 miesięcy na podstawie art. 35 § 3 Kodeksu Postępowania Administracyjnego – 13 wniosków.

O każdym przypadku niezłażenia sprawy w terminie określonym Kodeksu Postępowania Administracyjnego zawiadomiono wnioskodawców podając przyczynę zwłoki i wskazując termin złażenia sprawy.

Dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń

Z dniem 1 stycznia 2012 roku, działając z upoważnienia Pana Marszałka, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przejął **310** dłużników. W stosunku do dłużników prowadzi się szereg działań mających na celu odzyskanie świadczeń wypłaconych przez Fundusz.

Do najważniejszych działań z tego zakresu zaliczyć należy:

- ustalanie miejsca pobytu dłużników (gdy dłużnik jest osobą fizyczną),
- ustalanie adresu siedziby dłużnika (gdy dłużnik jest osobą prawną),
- ustalanie majątku dłużników,
- wzywanie dłużników do zapłaty,
- dochodzenie wierzytelności w postępowaniach sądowych celem uzyskania tytułów wykonawczych (postępowania pracownicze, cywilne, gospodarcze, spadkowe),
- uczestniczenie w postępowaniach upadłościowych jako wierzyciel,
- dochodzenie wierzytelności w postępowaniach egzekucyjnych.

Z dniem 1 stycznia 2012 roku Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przejął 48 spraw sądowych, w których występował jako wierzyciel, w tym:

- 39 postępowań upadłościowych,
- 9 spraw cywilnych.

W okresie minionego roku wszczęto 25 nowych spraw sądowych, a w 6 sprawach upadłościowych, w związku z dokonanymi wypłatami, Fundusz stał się wierzycielem.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku wszystkie sprawy cywilne przejęte z poprzednich lat zostały zakończone, a spośród 25 wszczętych w minionym roku zakończono 18 spraw. W dalszym ciągu prowadzonych jest 7 spraw sądowych, a w 40 postępowaniach upadłościowych Fundusz występuje jako wierzyciel.

Do prowadzenia spraw sądowych i egzekucyjnych niezbędne było udzielanie stosownych pełnomocnictw radcom prawnym.

W wyniku prowadzonych działań windykacyjnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku na rachunek bankowy Funduszu wpłynęła ogółem kwota 2.803.096,67 zł (słownie złotych: dwa miliony osiemset trzy tysiące dziewięćdziesiąt sześć 67/100), z tego:

- 2.671.244,59 zł tytułem należności głównej,
- 64.476,84 zł tytułem odsetek ustawowych,
- 10.712,58 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i innych kosztów egzekucyjnych,
- 56.662,66 zł tytułem kwot uzyskanych na podstawie art. 64 ust. 3 Prawa up. i napr. (ZFSS).

Uzyskane wyniki z tytułu zwrotów należności sprawiły, że plan na 2012 rok wykonany został na wyjątkowo wysokim poziomie. Planowana wysokość zwrotów tytułem należności głównej to 750.000 zł, a tytułem odsetek ustawowych to kwota 25.000 zł. Plan windykacji został więc wykonany odpowiednio na poziomie 356 % i 258 %.

Tabela 23. Zestawienie zwrotów należności w latach 2010-2012

ZWROTY	2010 rok	2011 rok	2012 rok
należność główna	1 381 028,86 zł	713 943,38 zł	2 671 244,59 zł
odsetki ustawowe	304 478,14 zł	233 424,21 zł	64 476,84 zł
pozostałe	19 437,27 zł	27 598,78 zł	10 712,58 zł
ZFŚS	9 455,95 zł	59 177,80 zł	56 662,66 zł
RAZEM	1 714 400,22 zł	1 034 144,17 zł	2 803 096,67 zł

Źródło: obliczenia własne

Z uwagi na to, że wiele wierzytelności jest nieściągalnych, istnieje konieczność kierowania do dysponenta Funduszu wniosków o umorzenie należności. W omawianym okresie skierowano w tej sprawie do dysponenta 20 wniosków. Ogółem, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku decyzjami Ministra Pracy i Polityki Społecznej umorzono należności na kwotę 1.744.162,73 zł. Dla porównania, w 2011 roku umorzono należności na kwotę 1.729.498,66 zł.

Prawdopodobnie w 2013 roku wystąpi wzrost zapotrzebowania na wypłaty świadczeń pracowniczych ze środków Funduszu, co wynika z prognoz gospodarczych jak i z pierwszych wniosków i telefonów od potencjalnych wnioskodawców.

9. Sprawozdanie z monitoringu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 rok

Zapisy Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2012 rok, zawarte w Rozdziale 8. *Monitoring wykonywania zadań RPD na 2012 rok*, wskazywały, iż monitorowaniu realizacji, założonych w nim celów oraz priorytetów, służyć powinna analiza zjawisk i procesów, zachodzących na regionalnym rynku pracy.

9.1. Realizacja celów RPD 2012

Cele i priorytety, zakładane w Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2012 rok wynikały z diagnozy sytuacji na regionalnym rynku pracy w 2011 roku, uwzględnienia długookresowych celów Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2020 roku oraz prognozowanych uwarunkowań rynku pracy w 2012 r. W wyniku realizacji działań, zapisanych w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 rok, zaplanowano osiągnięcie następujących celów:

1. **Utrzymanie poziomu bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim na prognozowanym poziomie 109,0 tys. – 116,4 tys. osób.**
2. **Utrzymanie wskaźnika procentowego udziału młodzieży do 25 roku życia (do 21,8%) oraz osób w wieku powyżej 50 lat (do 21,5%) w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim.**
3. **Osiągnięcie wskaźnika efektywności programów rynku pracy finansowanych z Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego na poziomie nie mniejszym niż 45%.**

W 2012 roku, według danych z końca grudnia, liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 113 223 osoby. Wskazuje to na osiągnięcie pierwszego celu, przyjętego w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 rok, zgodnie z którym liczba bezrobotnych miała zostać utrzymana na prognozowanym poziomie 109,0 tys. – 116,4 tys. osób. W stosunku do grudnia 2011 roku liczba ta wzrosła o 5,5% (o 5 890 osób), natomiast porównując do 2010 roku- poziom bezrobocia zwiększył się o 6,9% (7 281 osób).

Drugi cel Regionalnego Planu Działań, który zakładał zmniejszenie wskaźnika procentowego udziału młodzieży do 25 roku życia oraz osób w wieku powyżej 50 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim został osiągnięty w odniesieniu do założeń dotyczących osób bezrobotnych do 25 roku życia. W grudniu 2012 roku, osoby bezrobotne do 25 roku życia stanowiły 20,3% ogółu bezrobotnych w regionie.

Natomiast założony wskaźnik procentowego udziału osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na poziomie nie większym niż 21,5%, nie został osiągnięty. W grudniu 2012 roku, osoby bezrobotne powyżej roku życia stanowiły 21,7% ogółu bezrobotnych w regionie. Do pełnego wykonania tego wskaźnika zabrakło zaledwie 0,2 pkt proc.

Wstępna¹¹ analiza realizacji zadań, przewidzianych w RPD 2012, pozwala stwierdzić, że trzeci cel również został osiągnięty. Efektywność podstawowych programów rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim, w 2011 roku¹² wynosiła 48,1%.

¹¹ Dane ze sprawozdań w zakresie efektywności programów będą zbierane i opracowywane w czwartym miesiącu po zakończeniu okresu, tj. w kwietniu 2013 roku.

¹² Analiza efektywności programów rynku pracy za dany rok, sporządzana jest trzy miesiące po zakończeniu roku kalendarzowego. Tak więc zbadanie efektywności programów rynku pracy realizowanych w 2012 roku możliwe będzie po zakończeniu I kwartału 2013 roku.

9.2. Monitoring wskaźników RPD 2012

Podstawę do przeprowadzenia monitoringu wskaźników zgodnie z założeniami Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2012 rok, stanowiły wskaźniki, odnoszące się do sytuacji na warmińsko-mazurskim rynku pracy, zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 24. Wskaźniki do monitoringu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 rok

Wskaźnik	Grudzień 2011	Grudzień 2012	Zmiana
1. Stopa bezrobocia	20,1%	21,2%	1,1 pkt proc.
2. Poziom bezrobocia	107 333	113 223	5 890 (5,5%)
3. Napływ do bezrobocia	139 737	138 512	-1 225 (-0,9%)
w tym osób powracających z zagranicy	3 039	3 297	258 (8,5%)
4. Odpływ z bezrobocia	138 346	132 622	-5 724 (-4,1%)
5. Wskaźnik płynności rynku pracy	41,0%	42,0%	1,0 pkt proc.
6. Liczba ofert pracy	33 832	39 420	5 588 (16,5%)
7. Liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę	61 690	58 212	-3 478 (-5,6%)
8. Liczba osób, które odbyły staże zawodowe	4 530	8 564	4 124 (91,0%)
9. Liczba osób, podejmujących działalność gospodarczą przy wsparciu Funduszem Pracy i PO KL	955	1 961	1 006 (105,3%)
10. Liczba miejsc pracy wspieranych Funduszem Pracy powstałych u regionalnych pracodawców	570	1 268	698 (122,4%)
11. Liczba osób, które odbyły przygotowanie zawodowe dorosłych	58	60	2 (3,4%)
12. Pracujący	422 880	b.d.	x
13. Wskaźnik zatrudnienia	47,2% ¹³	45,7%	-1,5 pkt. proc.
14. Liczba powstałych spółdzielni socjalnych	7	3	- 4 (57,1%)
15. Udział grup ryzyka w strukturze bezrobocia:			
• bezrobotni bez kwalifikacji	29,4%	28,5%	- 0,9 pkt. proc.
• młodzież	21,4%	20,3%	- 1,1 pkt. proc.
• długotrwale bezrobotni (12-24 mies.)	19,0%	17,9%	- 1,1 pkt. proc.
• długotrwale bezrobotni (powyżej 24 mies.)	13,7%	16,5%	2,8 pkt. proc.
• bezrobotni powyżej 50 roku życia	21,3%	21,7%	0,4 pkt. proc.
• bezrobotni zamieszkali na wsi	49,6%	49,5%	- 0,1 pkt. proc.
• kobiety	53,4%	52,1%	- 2,3 pkt. proc.
16. Wydatki z Funduszu Pracy na promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację bezrobotnych	119 682,1 tys. zł	155 043,5 tys. zł	35 361,4 tys. zł (29,5%)
17. Wydatki z Europejskiego Funduszu Społecznego ¹⁴	58,2 mln zł	71,0 mln zł	12,8 mln zł (22,0%)

¹³ Dane za III kwartał.

¹⁴ Bez środków na prefinansowanie projektów systemowych 6.1.3. Kwoty te zostały ujęte w kwocie wydatków z Funduszu Pracy.

Dokonując analizy wskaźników monitoringu RPD 2012 należy zwrócić uwagę zarówno na zmiany negatywne, jak i pozytywne, które determinowały warmińsko-mazurski rynek pracy w 2012 roku.

Nadal utrzymywał się negatywny trend wzrostu liczby bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Liczba ta, w porównaniu do 2011 roku, uległa zwiększeniu, o 5 890 osób, tj. o 5,5%.

W grudniu 2012 roku odnotowano wyższą niż w analogicznym okresie 2011 roku (o 1,1 pkt proc.) stopę bezrobocia. Wyniosła ona 21,2%, podczas gdy w 2011 roku – 20,1%.

W 2012 roku do bezrobocia napłynęła mniejsza liczba osób niż w 2011 roku (-1 225 osób, tj. o 0,9%), należy jednak wskazać, iż jednocześnie mniejsza liczba osób bezrobotnych została wyłączona z ewidencji (o 5 724 osób, tj. o 4,1%).

W 2012 roku, w związku z podjęciem pracy wyłączono 58 212 bezrobotnych, co stanowiło 43,9% odpływu. W 2011 roku nastąpił spadek wartości tego wskaźnika, o 0,7 pkt proc w porównaniu do 2012 roku, jednakże na przestrzeni lat 2010-12 wartość ta wzrosła o 3,7 pkt proc. Należy wskazać również, iż 47 547 osób (35,8%) zostało wyrejestrowanych w wyniku podjęcia pracy niesubsydiowanej, podczas gdy zatrudnienie na subsydiowanych stanowiskach pracy znalazło 10 665 osób, co stanowiło 8,0% odpływu z bezrobocia w analizowanym okresie.

W 2011 roku znacznie wzrosła się liczba podjęć stażu, w porównaniu do 2011 roku – o 4 124, tj. o 91,0% oraz liczba osób bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą – o 1 006, tj. o 105,3%.

Ogółem, w 2012 roku do powiatowych urzędów pracy wpłynęły 39 420 ofert pracy i wolnych miejsc aktywizacji zawodowej, co oznacza wzrost w porównaniu do 2011 roku o 5 588 ofert (czyli o 16,5%).

Należy również zwrócić uwagę na strukturę bezrobocia województwa warmińsko-mazurskiego, którego szczególnym problemem jest nadal długotrwałe bezrobocie. W porównaniu do 2011 roku, odnotowano wzrost liczby długotrwałe bezrobotnych z 56 158 osób do 59 093 (o 2 935 osób, tj. o 5,2%). Aż 17,9% bezrobotnych pozostaje w rejestrach powiatowych urzędów pracy przez okres od 12 do 24 miesięcy, natomiast 16,5% to osoby bezrobotne przez okres dłuższy niż 24 miesiące.

W 2012 roku nastąpił również wzrost liczby osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia. W porównaniu do 2011 roku liczba ta zwiększyła się o 0,4 pkt. proc (czyli o 2 935 osób).

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych (32 239 osób), w grudniu 2012 roku, stanowili 28,5% ogółu zarejestrowanych w województwie. W porównaniu z grudniem 2011 roku, liczba bezrobotnych w tej grupie zmniejszyła się o 731 osób (o 2,3%), a udział procentowy w ogólnym bezrobociu o 0,9 pkt. proc.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku, w rejestrach powiatowych urzędów pracy pozostawało 22 993 osób bezrobotnych do 25 roku życia, które stanowiły 20,3% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z analogicznym okresem 2011 roku, widoczny jest spadek liczby bezrobotnych tej grupy (o 7 osób, tj. o 0,03%) oraz spadek o 1,1 pkt proc., udział osób tej kategorii wiekowej w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych.

Blisko połowa bezrobotnych zarejestrowanych w województwie warmińsko-mazurskim zamieszkuje na wsi. Mieszkańcy wsi (56 096 osób), w grudniu 2012 roku stanowili 49,5% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do 2011 roku, liczba bezrobotnych mieszkańców wsi

zwiększyła się o 2 871 osoby, tj. o 5,4%, a ich procentowy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmalał o 0,1 pkt. proc.

Struktura regionalnego bezrobocia charakteryzuje się przewagą kobiet. Ich liczba, na koniec 2012 roku, wynosiła 58 970, co stanowiło 52,1% ogółu bezrobotnych. Dane te oznaczają, iż liczba bezrobotnych kobiet wzrosła w porównaniu do 2011 roku – o 533 osób, tj. o 0,9%. Spadł natomiast udział procentowy kobiet w ogólnym bezrobociu o 2,3 pkt proc.

Do końca grudnia 2012 roku, w województwie warmińsko-mazurskim z Funduszu Pracy wydatkowano 381 543,6 tys. zł, z czego:

- 203 340,4 tys. zł (53,1% ogółu wydatków) wydatkowano na zasiłki dla bezrobotnych – o 12 160,4 tys. zł (o 6,4%) więcej niż w analogicznym okresie 2012 roku;
- 155 043,5 tys. zł (40,5%) wydatkowano na programy na rzecz promocji zatrudnienia – o 35 361,4 tys. zł (o 29,5%) mniej niż w tym samym okresie 2011 roku.

Podsumowanie

Obserwowane w ostatnich miesiącach spowolnienie gospodarcze, przejawiające się pogorszeniem koniunktury w kluczowych sekcjach działalności gospodarczej, takich jak przetwórstwo przemysłowe, budownictwo czy handel detaliczny, spowodowało pogorszenie sytuacji na rynku pracy.

W końcu 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim bezrobocie osiągnęło najwyższy od sześciu lat poziom – 113,2 tys. osób. W porównaniu do niej wyższą liczbę osób zarejestrowanych w urzędach pracy zanotowano w 2006 r. - 217,6 tys. osób. Zaznaczyć należy, że w 2012 r. dynamika wzrostu bezrobocia i stopy bezrobocia była zdecydowanie wyższa niż w latach ubiegłych. W 2011 r. w skali roku wzrost bezrobocia wyniósł 1,3%, a w 2010 r. spadek o 3,0%. Stopa bezrobocia w końcu 2012 r. wyniosła 21,2% i była o 1,2 pkt. proc. wyższa niż w końcu 2011 r. (w latach poprzednich wskaźnik ten wzrósł o 1,0 pkt. proc. oraz o 0,2 pkt. proc.)

Tendencja wzrostu zarówno poziomu jak i stopy bezrobocia jest charakterystyczna dla całego kraju. W końcu 2012 r. w porównaniu do końca 2011 r. poziom bezrobocia w Polsce zwiększył się we wszystkich województwach. Najwyższą dynamikę wzrostu bezrobocia zanotowano w województwach: małopolskim o 11,1%, śląskim o 10,4% i mazowieckim o 10,2%. Najwyższy wzrost stopy odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim, dolnośląskim i łódzkim o 1,1 pkt. proc.

Tak w kraju jak i w województwie od lat wysoki pozostaje stopień terytorialnego zróżnicowania bezrobocia. Jest to wynikiem zarówno nierównomiernego rozwoju społeczno-gospodarczego powiatów, oraz ich położenia geograficznego. Terytorialne zróżnicowanie, mierzone różnicą pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika bezrobocia waha się. W końcu 2012 r. różnica ta w regionie wynosiła 23,1 pkt. proc. wobec 26,1 pkt. proc. w 2011 r.

Za pozytywne należy uznać zmniejszenie się procentowego udziału w ogólnym bezrobociu młodzieży do 25 roku życia z 21,4% do 20,3%. Aby utrzymać zmiany, w stosunku do tej grupy bezrobotnych oraz zmniejszyć udział procentowy pozostałych grup zdefiniowanych jako grupy priorytetowe w Regionalnym *Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2013 rok*, a więc m.in. osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz osób powyżej 50 roku życia, należy kontynuować działania zmierzające do ich objęcia szczególnym i kompleksowym wsparciem ze względu na zagrożenie wykluczeniem społecznym.

Ogromny wpływ na warmińsko-mazurski rynek pracy obok czynników społeczno-gospodarczych, wywierają Środki Funduszu Pracy przeznaczone na aktywizację zawodową, przeciwdziałanie bezrobociu oraz łagodzenie jego skutków.

Poza kwotami limitowanymi podzielonymi algorytmem na poszczególne województwa, samorządy powiatowe skorzystały z możliwości wystąpienia do Ministra Pracy i Polityki Społecznej o dodatkowe środki finansowe pochodzące z rezerwy Funduszu Pracy. Środki te, pozyskane w znacznie większej kwocie niż przed rokiem, wpłynęły na zmniejszenie liczby bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy. Przy opracowaniu projektów i ich realizacji bardzo istotne dla służb zatrudnienia było dążenie do zwiększania efektywności zatrudnieniowej i kosztowej programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Środki Funduszu Pracy wywarły także wpływ na strukturę ofert wolnych miejsc i aktywizacji zawodowej, która zmieniła się na korzyść ofert pracy subsydiowanej. Na tę zmianę składa się wzrost liczby ofert pracy subsydiowanej oraz liczby wolnych miejsc aktywizacji zawodowej a także zmniejszenie liczby ofert zatrudnienia niesubsydiowanego.

Spis wykresów

Wykres 1. Ludność według ekonomicznych grup wieku w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2009-2011	9
Wykres 2. Ludność według ekonomicznych grup wieku w Polsce w latach 2009-2011	9
Wykres 3. Uczniowie według typów szkół ponadgimnazjalnych w województwie warmińsko-mazurskim w roku szkolnym 2010/2011	10
Wykres 4. Wartość PKB w województwie warmińsko-mazurskim w mln zł w latach 2003-2010	13
Wykres 5. Współczynnik aktywności zawodowej w województwie warmińsko-mazurskim i w kraju (III kwartał 2010-2012)	15
Wykres 6. Wskaźnik zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim i w kraju (III kwartał 2010-2012)	15
Wykres 7. Stopa bezrobocia według BAEL w województwie warmińsko-mazurskim i w kraju (III kwartał 2010-2012)	16
Wykres 8. Wynagrodzenia w Polsce i w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku	18
Wykres 9. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie w okresie I-XII 2012 r. (w tys. osób)	19
Wykres 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (w zł) w Polsce i w województwie warmińsko-mazurskim w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach PKD w okresie styczeń-grudzień 2012	20
Wykres 11. Roczne zmiany liczby bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim (grudzień 2012 do grudnia 2011) w procentach	22
Wykres 12. Bezrobocie rejestrowane w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2009-2012	22
Wykres 13. Odpływy i napływy do bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012	25
Wykres 14. Tendencje w kształtowaniu się wskaźnika stopy bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim na tle kraju w latach 2003-2012	26
Wykres 15. Liczba osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy rejestrujących się w urzędach pracy w latach 2011-2012	31
Wykres 16. Udział wybranych kategorii bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012	31
Wykres 17. Zmiany w strukturze bezrobotnych według poziomu wykształcenia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012	34
Wykres 18. Zmiany w strukturze bezrobotnych według grup wiekowych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012	35
Wykres 19. Zmiany w strukturze bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012	35
Wykres 20. Udział bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012	37
Wykres 21. Struktura ofert pracy w województwie warmińsko-mazurskim pozyskanych w latach 2010-2012	40
Wykres 22. Kraj pochodzenia zagranicznych miejsc pracy w 2012 roku	42
Wykres 23. Uczestnicy aktywnych form promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia aktywizacji bezrobotnych w latach 2010-2012 w województwie warmińsko-mazurskim	43

Wykres 24. Struktura uczestników aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu i instrumentów rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku	45
Wykres 25. Struktura wydatków z Funduszu Pracy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2012 (w %)	51
Wykres 26. Struktura wydatków na aktywne formy z Funduszu Pracy w województwie w 2012 roku.....	52
Wykres 27. Wartość podpisanych umów/decyzji i wniosków o płatność w ramach komponentu regionalnego w stosunku do całości środków przyznanych dla poszczególnych województw na realizację Priorytetów VI-IX (%).....	60

Spis map

Mapa 1. Współczynnik aktywności zawodowej w Polsce według województw (III kwartał 2012).....	15
Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia w Polsce według województw (III kwartał 2012).....	15
Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w kraju (III kwartał 2012)	16
Mapa 4. Stopa bezrobocia w państwach europejskich (listopad 2012).....	17
Mapa 5. Zmiany stopy bezrobocia rejestrowanego w stosunku do grudnia 2011	26
Mapa 6. Stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim według powiatów	27

Spis tabel

Tabela 1. Ludność Polski według województw w 2011 roku.....	8
Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane w rejestrze REGON według powiatów w latach 2011-2012	11
Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2012.....	12
Tabela 4. Struktura pracujących w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2009-2011	13
Tabela 5. Wybrane wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności Polski według województw (III kwartał 2012)	14
Tabela 6. Wynagrodzenia w Polsce i województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku....	18
Tabela 7. Dynamika zmian bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012 na tle kraju.....	21
Tabela 8. Napływ do bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012	23
Tabela 9. Przyczyny odpływu z bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012.....	24
Tabela 10. Stopa bezrobocia w latach 2010-2012 w Polsce i w województwie warmińsko-mazurskim	25
Tabela 11. Liczba osób objętych zgłoszonymi zwolnieniami grupowymi w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2012 według Polskiej Klasyfikacji Działalności	29
Tabela 12. Liczba osób objętych zwolnieniami grupowymi w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2012 roku według Polskiej Klasyfikacji Działalności.....	30
Tabela 13. Wybrane kategorie bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012	32
Tabela 14. Bezrobotni według cech socjodemograficznych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012	33
Tabela 15. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012	36

Tabela 16. Podjęcia pracy przez bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012	41
Tabela 17. Podjęcia przez bezrobotnych pracy subsydiowanej w latach 2010-2012	41
Tabela 18. Aktywizacja zawodowa wybranych grup bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku	43
Tabela 19. Liczba uczestników prac subsydiowanych i aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2012	44
Tabela 20. Struktura środków na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji bezrobotnych w województwie warmińsko – mazurskim w latach 2011-2012 ...	48
Tabela 21. Środki Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia w 2012 roku (w tys. zł)	50
Tabela 22. Struktura wydatków z Funduszu Pracy według form aktywizacji w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2011-2012	52
Tabela 23. Zestawienie zwrotów należności w latach 2010-2012	78
Tabela 24. Wskaźniki do monitoringu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 rok.....	80

Tabela 1. Bezrobocie w województwie warmińsko-mazurskim

PUP	Bezrobotni ogółem			wzrost /spadek w %		wzrost /spadek w liczbach	
	XII -2011	XI -2012	XII - 2012	4:2	4:3	4 - 2	4 - 3
1	2	3	4	5	6	7	8
Bartoszyce	6697	6 309	6 590	-1,6	4,5	-107	281
Braniewo	4360	4 267	4 562	4,6	6,9	202	295
Działdowo	5767	6 298	6 399	11,0	1,6	632	101
Elbląg grodzki	7245	7 529	7 687	6,1	2,1	442	158
Elbląg ziemski	5292	5 407	5 615	6,1	3,8	323	208
Elk	7906	8 321	8 547	8,1	2,7	641	226
Giżycko	3250	3 362	3 603	10,9	7,2	353	241
Gołdap	2180	2 265	2 410	10,6	6,4	230	145
Iława	4472	4 516	4 638	3,7	2,7	166	122
Kętrzyn	6292	6 021	6 469	2,8	7,4	177	448
Lidzbark Warmiński	3854	3 677	3 787	-1,7	3,0	-67	110
Mragowo	4097	4 260	4 393	7,2	3,1	296	133
Nidzica	2243	2 301	2 489	11,0	8,2	246	188
Nowe Miasto Lubawskie	3494	3 412	3 595	2,9	5,4	101	183
Olecko	3027	3 075	3 224	6,5	4,8	197	149
Olsztyn grodzki	6240	6 916	7 264	16,4	5,0	1 024	348
Olsztyn ziemski	7801	7 936	8 488	8,8	7,0	687	552
Ostróda	8212	8 410	8 857	7,9	5,3	645	447
Pisz	6323	5 576	5 790	-8,4	3,8	-533	214
Szczytno	6405	6 500	6 479	1,2	-0,3	74	-21
Węgorzewo	2176	2 146	2 337	7,4	8,9	161	191
Ogółem	107 333	108 504	113 223	5,5	4,3	5 890	4 719

Tabela 2. Stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim

stan na 31.12.2012

PUP	grudzień 2011	listopad 2012	grudzień 2012	wzrost/spadek	wzrost/spadek
				4 - 2	4 - 3
1	2	3	4	6	7
podregion elbląski	20,2	20,7	21,3	1,1	0,6
Braniewski	29,9	29,4	30,9	1,0	1,5
Działdowski	23,6	25,2	25,6	2,0	0,4
Elbląski	26,6	27,1	27,9	1,3	0,8
Ĺawski	12,7	12,8	13,1	0,4	0,3
Nowomiejski	21,7	21,3	22,2	0,5	0,9
Ostródzki	22,3	22,7	23,7	1,4	1,0
M.Elbląg	16,2	16,7	17,1	0,9	0,4
podregion elcki	24,6	24,5	25,4	0,8	0,9
Ĺłcki	24,9	25,8	26,4	1,5	0,6
Giżycki	17,0	17,5	18,6	1,6	1,1
Olecki	22,9	22,2	23,1	0,2	0,9
Piski	33,3	30,6	31,4	-1,9	0,8
Gołdapski	22,7	23,4	24,6	1,9	1,2
Węgorzewski	28,1	27,8	29,6	1,5	1,8
podregion olsztyński	18,4	18,5	19,2	0,8	0,7
Bartoszycki	30,0	28,8	29,7	-0,3	0,9
Kętrzyński	29,2	28,3	29,8	0,6	1,5
Lidzbarski	25,8	24,9	25,5	-0,3	0,6
Mrągowski	21,6	22,2	22,8	1,2	0,6
Nidzicki	20,9	21,3	22,7	1,8	1,4
Olsztyński	21,0	21,3	22,5	1,5	1,2
Szczygieński	25,7	26,0	26,0	0,3	0,0
M.Olsztyn	7,2	7,9	8,3	1,1	0,4
Województwo	20,2	20,4	21,2	1,0	0,8
Polska	12,5	12,9	13,4	0,9	0,5

Źródło: GUS Warszawa

**Tabela 3. Wybrane kategorie bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim
na koniec grudnia 2012 roku**

Powiat	Ogółem bezrobotni	w tym									
		Kobiety	Udział 3:2 w %	Młodzież do 25 lat	Udział 5:2 w %	Mieszkańcy wsi	Udział 7:2 w %	Z prawem do zasiłku	Udział 9:2 w %	Długotrwale bezrobotni	Udział 11:2 w %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Bartoszyce	6590	3384	51,4	1226	18,6	3472	52,7	1235	18,7	4006	60,8
Braniewo	4562	2380	52,2	944	20,7	2688	58,9	761	16,7	2793	61,2
Działdowo	6399	3588	56,1	1419	22,2	3844	60,1	1466	22,9	3621	56,6
Elbląg grodzki	7687	3859	50,2	1181	15,4	0	0,0	867	11,3	4220	54,9
Elbląg ziemski	5615	2978	53,0	1192	21,2	4162	74,1	929	16,5	3275	58,3
Elk	8547	4303	50,3	1754	20,5	3300	38,6	1763	20,6	4682	54,8
Giżycko	3603	1929	53,5	741	20,6	1646	45,7	673	18,7	1454	40,4
Gołdap	2410	1360	56,4	563	23,4	1431	59,4	458	19,0	1209	50,2
Iława	4638	2657	57,3	1284	27,7	2214	47,7	902	19,4	1666	35,9
Kętrzyn	6469	3096	47,9	1246	19,3	3465	53,6	1165	18,0	3786	58,5
Lidzbark Warmiński	3787	1987	52,5	740	19,5	1691	44,7	757	20,0	2051	54,2
Mragowo	4393	2176	49,5	928	21,1	2362	53,8	881	20,1	1894	43,1
Nidzica	2489	1284	51,6	551	22,1	1594	64,0	638	25,6	1094	44,0
Nowe Miasto Lub.	3595	2046	56,9	943	26,2	2742	76,3	890	24,8	1811	50,4
Olecko	3224	1683	52,2	633	19,6	1935	60,0	749	23,2	1713	53,1
Olsztyn grodzki	7264	3589	49,4	1011	13,9	0	0,0	1218	16,8	3056	42,1
Olsztyn ziemski	8488	4363	51,4	1629	19,2	5965	70,3	2048	24,1	4046	47,7
Ostróda	8857	4700	53,1	1826	20,6	5188	58,6	2054	23,2	4399	49,7
Pisz	5790	2953	51,0	1304	22,5	2758	47,6	1177	20,3	3260	56,3
Szczytno	6479	3460	53,4	1377	21,3	4230	65,3	1244	19,2	3778	58,3
Węgorzewo	2337	1195	51,1	501	21,4	1409	60,3	460	19,7	1279	54,7
Ogółem	113223	58970	52,1	22993	20,3	56096	49,5	22335	19,7	59093	52,2

Tabela 4. Zmiany w strukturze bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim

Stan na 31.12.2012

Wyszczególnienie	listopad	grudzień	grudzień	zmiany	zmiany	zmiany w %	zmiany w %
	2012	2011	2012	4 - 3	4 - 2	4: 3	4 : 2
1.	2.	3.	4.	7.	8.	10.	11.
Bezrobotni ogółem	108 504	107 333	113 223	5 890	4 719	5,5	4,3
Kobiety	57 355	58 437	58 970	533	1 615	0,9	2,8
% do ogółu bezrobotnych	52,9	54,4	52,1	-2,3	-0,8	x	x
Bezrobotni do 25 roku życia	22 416	23 000	22 993	-7	577	0,0	2,6
% do ogółu bezrobotnych	20,7	21,4	20,3	-1,1	-0,4	x	x
Długotrwale bezrobotni	56 666	56 158	59 093	2 935	2 427	5,2	4,3
% do ogółu bezrobotnych	52,2	52,3	52,2	-0,1	0,0	x	x
Mieszkańcy wsi	53 568	53 225	56 096	2 871	2 528	5,4	4,7
% do ogółu bezrobotnych	49,4	49,6	49,5	0,0	0,2	x	x
Bezrobotni z prawem do zasiłku	20 955	21 132	22 335	1 203	1 380	5,7	6,6
% do ogółu bezrobotnych	19,3	19,7	19,7	0,0	0,4	x	x
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	23 147	22 912	24 615	1 703	1 468	7,4	6,3
% do ogółu bezrobotnych	21,3	21,3	21,7	0,4	0,4	x	x
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	31 185	31 508	32 239	731	1 054	2,3	3,4
% do ogółu bezrobotnych	28,7	29,4	28,5	-0,9	-0,3	x	x
Niepelnosprawni	5 745	5 628	5 843	215	98	3,8	1,7
% do ogółu bezrobotnych	5,3	5,2	5,2	-0,1	-0,1	x	x

Tabela 5. Bezrobotni zarejestrowani w okresie styczeń - grudzień 2012 roku

PUP	Zarejestrowani w okresie styczeń – grudzień		Po raz pierwszy		Po raz kolejny		Po pracach interwencyjnych		Po robotach publicznych		Po stażu		Po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy		Po szkoleniu		Po pracach społecznie użytecznych	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Bartoszyce	6534	2910	899	414	5635	2496	186	54	32	9	245	194	0	0	139	31	255	179
Braniewo	4502	2114	702	356	3800	1758	158	82	51	24	308	225	0	0	189	75	274	186
Działdowo	6373	2967	1138	541	5235	2426	15	8	29	16	344	251	0	0	98	18	155	108
Elbląg grodzki	8786	4113	1563	745	7223	3368	7	2	1	1	378	268	4	1	129	52	31	19
Elbląg ziemski	5583	2567	871	423	4712	2144	49	25	44	17	297	209	2	1	69	27	128	84
Elk	9078	4011	1537	761	7541	3250	23	6	49	10	557	386	16	7	237	93	54	44
Gizycko	5402	2578	865	439	4537	2139	25	7	33	21	241	158	8	4	146	60	111	67
Goldap	3168	1388	394	192	2774	1196	21	13	55	27	256	184	4	2	74	19	73	50
Iława	8285	3851	1609	749	6676	3102	29	17	0	0	246	189	1	1	133	18	63	48
Kętrzyn	9543	4472	1083	498	8460	3974	466	175	58	14	258	187	0	0	231	53	2198	1303
Lidzbark Warm.	4712	2210	705	366	4007	1844	32	10	62	13	358	234	0	0	83	33	135	118
Mragowo	6083	2726	844	385	5239	2341	70	23	0	0	211	146	0	0	229	95	131	74
Nidzica	3637	1582	543	271	3094	1311	28	19	17	5	170	112	0	0	82	22	230	187
Nowe Miasto Lub.	4088	1917	786	383	3302	1534	59	27	11	5	201	154	14	8	56	24	22	7
Olecko	4107	1772	533	253	3574	1519	14	11	137	77	189	131	1	1	149	57	25	10
Olsztyn grodzki	10625	5132	2892	1532	7733	3600	5	3	5	4	413	311	6	3	278	102	246	152
Olsztyn ziemski	10633	4968	2088	1051	8545	3917	21	10	150	51	447	340	20	4	292	85	255	165
Ostróda	10436	4691	1764	878	8672	3813	69	36	38	19	335	228	0	0	283	70	133	104
Pisz	7656	3748	976	449	6680	3299	572	412	256	128	304	214	0	0	244	122	410	313
Szczytno	6538	3001	1090	548	5448	2453	24	9	18	3	126	99	0	0	455	234	122	84
Węgorzewo	2743	1298	372	190	2371	1108	45	25	41	14	184	111	9	0	103	49	153	122
Województwo	138512	64016	23254	11424	115258	52592	1918	974	1087	458	6068	4331	85	32	3699	1339	5204	3424

Tabela 6. Bilans bezrobotnych ogółem w okresie styczeń – grudzień 2012 roku

POWIAT	NAPLYW		ODPLYW		Podjęcia pracy																		
					Ogółem	Kobiety	Niesubsydiowanej				Subsydiowanej						Rozpoczęcie szkoleń	Rozpoczęcie społecznie użytecznej	Rozpoczęcie stażu	Niepotwierdzenia gotowości	Rozpocz.przygotow.zawodowe		
	Ogółem	Kobiety	W tym:				Ogółem	Kobiety	w tym:														
			sezonowej		Ogółem	Kobiety			Interwencyjne		publiczne		Bezrobotni.	Pracodawcy									
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety			Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety											
Bartoszyce	6534	2910	6641	3070	2863	1239	2061	962	0	0	802	277	354	147	100	22	154	194	146	399	279	1503	0
Braniewo	4502	2114	4300	2128	1638	790	1216	573	7	4	422	217	232	126	77	42	35	78	204	283	377	1095	0
Działdowo	6373	2967	5741	2833	2996	1467	2688	1311	158	99	308	156	61	39	89	50	93	63	99	158	468	1417	0
Elbląg grodzki	8786	4113	8344	3973	3182	1684	2820	1520	0	0	362	164	34	13	17	11	96	195	137	68	561	3076	0
Elbląg ziemski	5583	2567	5260	2535	2014	983	1638	826	0	0	376	157	101	52	83	38	58	113	74	117	423	1680	0
Elk	9078	4011	8437	3832	3506	1525	3123	1389	0	0	383	136	64	26	64	14	73	155	237	60	667	2462	12
Giżycko	5402	2578	5049	2545	2115	1166	1820	1043	0	0	295	123	87	39	56	31	61	91	151	107	328	1431	4
Goldap	3168	1388	2938	1365	1367	606	1118	482	826	374	249	124	70	48	58	29	45	64	74	104	261	714	4
Iława	8285	3851	8119	3860	3905	1912	3286	1617	0	0	619	295	245	138	0	0	233	141	141	72	337	2202	0
Kętrzyn	9543	4472	9366	4521	3078	1480	2198	1120	9	4	880	360	625	265	125	41	85	44	243	2204	385	2287	0
Lidzbark Warm.	4712	2210	4779	2274	2195	1055	1791	924	1731	901	404	131	54	19	181	45	74	94	83	136	486	1157	0
Mragowo	6083	2726	5787	2703	2498	1256	2211	1163	0	0	287	93	140	38	0	0	76	64	241	145	348	1426	5
Nidzica	3637	1582	3391	1628	1347	558	1076	457	0	0	271	101	79	43	37	11	38	114	80	240	270	946	0
Nowe Miasto Lub.	4088	1917	3987	1899	2031	961	1664	802	0	0	367	159	197	103	45	19	80	44	64	121	356	946	26
Olecko	4107	1772	3910	1779	2039	936	1526	683	820	385	513	253	34	18	244	137	95	140	149	29	202	1022	0
Olsztyn grodzki	10625	5132	9601	4761	4161	2240	3699	2031	0	0	462	209	48	30	8	5	230	96	304	292	668	2956	0
Olsztyn ziemski	10633	4968	9946	4824	4494	2268	3974	2021	43	22	520	247	105	71	221	94	145	47	298	256	676	3085	9
Ostróda	10436	4691	9791	4557	4533	2120	3969	1870	0	0	564	250	130	69	95	39	96	136	292	161	558	2779	0
Pisz	7656	3748	8189	4065	4109	2094	2257	1037	1400	645	1852	1057	720	507	913	484	77	142	243	434	394	2027	0
Szczytno	6538	3001	6464	3051	3082	1379	2587	1164	281	158	495	215	213	112	108	45	80	93	566	144	361	1000	0
Węgorzewo	2743	1298	2582	1280	1059	541	825	418	0	0	234	123	112	71	55	19	37	30	107	153	249	694	0
Województwo	138512	64016	132622	63483	58212	28260	47547	23413	5275	2592	10665	4847	3705	1974	2576	1176	1961	2138	3933	5683	8654	35905	60

Tabela 7. Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy w okresie styczeń-grudzień w latach 2011-2012

PUP	Rok 2011					Rok 2012					Zmiany w %		
	Oferty pracy ogółem	Subsydiowane	Niesubsydiowane	3:2 w %	4:2 w %	Oferty pracy ogółem	Subsydiowane	Niesubsydiowane	8:7 w %	9:7 w %	7:2	8:3	9:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Bartoszyce	1337	1004	333	75,1	24,9	1493	1384	109	92,7	7,3	11,7	37,8	-67,3
Braniewo	1301	866	435	66,6	33,4	1315	1077	238	81,9	18,1	1,1	24,4	-45,3
Działdowo	1215	526	689	43,3	56,7	1284	796	488	62,0	38,0	5,7	51,3	-29,2
Elbląg Grodzki	1977	939	1038	47,5	52,5	2135	1115	1020	52,2	47,8	8,0	18,7	-1,7
Elbląg Ziemiński	1053	675	378	64,1	35,9	1112	762	350	68,5	31,5	5,6	12,9	-7,4
Elk	2250	1032	1218	45,9	54,1	1672	1158	514	69,3	30,7	-25,7	12,2	-57,8
Giżycko	1156	489	667	42,3	57,7	1363	734	629	53,9	46,1	17,9	50,1	-5,7
Gołdap	1025	454	571	44,3	55,7	903	580	323	64,2	35,8	-11,9	27,8	-43,4
Ilawa	2142	278	1864	13,0	87,0	3189	844	2345	26,5	73,5	48,9	203,6	25,8
Kętrzyn	2990	2540	450	84,9	15,1	4024	3384	640	84,1	15,9	34,6	33,2	42,2
Lidzbark Warmiński	1024	336	688	32,8	67,2	1564	882	682	56,4	43,6	52,7	162,5	-0,9
Mragowo	1168	530	638	45,4	54,6	1222	730	492	59,7	40,3	4,6	37,7	-22,9
Nidzica	1257	744	513	59,2	40,8	1200	820	380	68,3	31,7	-4,5	10,2	-25,9
Nowe Miasto Lub.	847	338	509	39,9	60,1	1425	795	630	55,8	44,2	68,2	135,2	23,8
Olecko	1299	583	716	44,9	55,1	1113	655	458	58,8	41,2	-14,3	12,3	-36,0
Olsztyn Grodzki	3466	729	2737	21,0	79,0	3916	997	2919	25,5	74,5	13,0	36,8	6,6
Olsztyn Ziemiński	2133	1038	1095	48,7	51,3	2663	1330	1333	49,9	50,1	24,8	28,1	21,7
Ostróda	1840	537	1303	29,2	70,8	2173	1109	1064	51,0	49,0	18,1	106,5	-18,3
Pisz	2657	2149	508	80,9	19,1	3060	2581	479	84,3	15,7	15,2	20,1	-5,7
Szczytno	885	482	403	54,5	45,5	1530	988	542	64,6	35,4	72,9	105,0	34,5
Węgorzewo	810	477	333	58,9	41,1	919	706	213	76,8	23,2	13,5	48,0	-36,0
Województwo	33832	16746	17086	49,5	50,5	39420	23427	15993	59,4	40,6	16,5	39,9	-6,4